

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

ZAPRTO

UKREPI:

Pustite nam delati!

PREVOZNIKI - ZGRADIMO MALE LOGISTIČNE CENTRE!

Aktualne informacije o ukrepih za omilitev posledic koronavirusa spremljajte na spletni strani

www.ozs.si in FB profilu www.facebook.com/OZSsi

Skupaj ustvarjamo
nizkoogljično
prihodnost

Soustvarjamo energetsko učinkovita mesta, podjetja in domove

Že 20 let izboljšujemo učinkovitost daljinske energetike, prispevamo k manjšim vodnim izgubam, zmanjšujemo svetlobno onesnaževanje in energetsko prenavljamo stavbe.

✓ **Prenovili smo že več kot 1 milijon m² stavbnih površin,** ✓ kar je enako površini 4200 povprečnih družinskih hiš v Sloveniji.

✓ www.petrol.si/skupaj

PETROL

Energija za življenje

Največja novoletna želja je DELATI

V novo leto smo vstopili z grenkim priokusom, saj večina obrtnih dejavnosti ostaja zaprtih. Zato smo takoj po praznikih predsednika vlade in gospodarskega ministra ponovno pozvali k odprtju vseh storitvenih in obrtnih dejavnosti. Da bi lahko končno spet delali, je tudi največja novoletna želja obrtnikov in podjetnikov, kar mi članice in člani sporočate vsak dan.

Epidemiološka slika se ne izboljšuje, kar pomeni, da ne moremo več v nedogled čakati na izboljšanje, da bi lahko spet delali. Dejavnosti moramo odpreti takoj, sicer nam grozi množično zapiranje podjetij in odpuščanja. Pričakujemo posluh vlade, da pomaga temu najbolj ranljivemu segmentu gospodarstva in nemudoma odpre dejavnosti.

Našo zahtevo za odprtje dejavnosti je sicer vlada upoštevala in v decembru za kratek čas številnim dejavnostim le omogočila delo. Dejstvo je, da obrtne dejavnosti nikoli niso bile vir okužb, kar dokazuje tudi to, da se v predbožičnem času, ko so bile dejavnosti kratek čas odprte, epidemiološka slika ni poslabšala. Z vidika ohranjanja podjetij in delovnih mest ter za zajezitev dela na črno je torej mnogo bolj smiselno, da so dejavnosti odprte.

Zapiranja in odpiranja imamo dovolj, saj na dolgi rok to lahko pomeni samo eno – propad. Ob tem pa se finančne in duševne stiske obrtnikov in podjetnikov vse bolj poglobljajo, vse več je tudi družinskega nasilja in tragičnih zgodb. Vse to je žalostna posledica dogajanja v povezavi z epidemijo.

Konec decembra pa smo dočakali že sedmi protikoronski paket, s katerim smo le delno zadovoljni. Glede na to, da so številne dejavnosti z odlokom prepovedane, smo pričakovali, da bo država v celoti krila stroške nadomestil za delavce na čakanju. Smo pa pozdravili člen v PKP7, ki na pravičnejši način ureja starostno upokojevanje. Po novem se bo tako delodajalec lahko odločal, ali bo z delavcem, ki izpolni pogoje za starostno upokojevanje, nadaljeval delovno razmerje ali ne.

Srčno si želim, da protikoronskih paketov v tem letu ne bomo več potrebovali. Obrtniki in podjetniki si bolj kot ukrepov želimo delati, saj nismo vajeni živeti od socialne podpore. Žal OZS ne sprejema odločitev namesto vlade, zato več kot prositi, zahtevati in opozarjati ne moremo. Zagotavljam pa vam, da bomo pri svojih zahtevah vztrajali do konca! Verjamem, da bomo s skupnimi močmi premagali vse izzive in iz te koronakrize izšli kot zmagovalci. Srečno!

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

obrtnik
podjetnik

Kolofon

Letnik L, številka 1, januar 2021

Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:

Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Trženje: Maja Djordjevič, tel. 01 58 30 801

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in

priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Sirk,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Že od leta 1969

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

AKTUALNO

4-13

IZ OZS

14-27

PODJETNO

28-32

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

33

SEKCIJE

57-65

OOZ

66-68

SEJMI IN POSLOVNA SREČANJA

70-73

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

74-76

NAŠI ČLANI

78-83

OBRTRNIKOVA BORZA

86-88

Štirje izzivi, s katerimi se soočajo vodje

Vsak vodja ima zelo težko vlogo ohranjati ravnovesje v svojem kolektivu na način, da mu lahko zaposleni zaupajo in ga spoštujejo, hkrati pa niso preveč sproščeni in spoštujejo svoje delovne naloge. V članku o štirih najpogostejših težavah, s katerimi se soočajo novodobni vodje in lastniki podjetij. [stran 28](#)

V PKP7 delno upoštevani predlogi OZS

Državni zbor je sprejel PKP7, s katerim pa smo v OZS lahko le delno zadovoljni. Spodbudno je, da se bo pri kriterijih za dodelitev pomoči upoštevalo načelo sorazmernosti, pričakovali pa smo, da bo država tudi v drugem valu epidemije v celoti pokrila bruto strošek nadomestila za delavce na čakanju. [stran 4](#)

OBRTRNIKOV
SVETOVALEC

stran 33

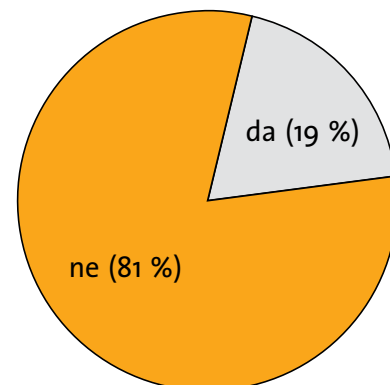

Zgradimo male logistične centre!

Na pobudo Sekcije za promet pri OZS na Ministrstvu za infrastrukturo zato že deluje delovna skupina, ki je s pozivom za evidentiranje možnih lokacij malih logističnih centrov in podporne ponudbe na njih storila uvodni korak. [stran 60](#)

Koronavirus je prizadel tudi tiskarje

Sekcija grafičarjev pri OZS je članom poslala vprašalnik o vplivu epidemije Covid-19 na poslovanje. Rezultati so pokazali, da je epidemija močno prizadela in spremenila tudi tiskarsko dejavnost v Sloveniji; občutno so se jim zmanjšali prihodki iz poslovanja, odpuščati so morali delavce in koristiti državno pomoč. [stran 64](#)

NASLOVNICA
Bigstock

INTERVENTNI ZAKON

V PKP7

delno upoštevani predlogi OZS

Državni zbor RS je 29. decembra 2020 sprejel Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19, ali krajše PKP7, s katerim pa smo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije lahko le delno zadovoljni. Spodbudno je, da se bo pri kriterijih za dodelitev pomoči upoštevalo načelo sorazmernosti, pričakovali pa smo, da bo država tudi v drugem valu epidemije v celoti pokrila bruto strošek nadomestila za delavce na čakanju.

»Številni obrtniki in podjetniki so se zaradi omejitev oziroma prepovedi poslovanja v času epidemije znašli v hudih finančnih stiskah. Ogrožena so številna podjetja v malem gospodarstvu, s tem pa tudi številna delovna mesta. Od sedmega protikoronskega paketa pričakujemo takšne rešitve, ki bodo zajezile odpuščanja in zapiranje

Bigstock

podjetij ter pripomogla k čimprejšnjemu okrevanju malega gospodarstva,« je še pred sprejetjem PKP7 opozoril **predsednik OZS Branko Meh**.

Povsem upravičeno smo tako pričakovali, da bo država podjetjem pokrila celoten strošek nadomestila za delavce na čakanju doma, torej bruto II, tako kot je bilo v prvem valu epidemije. Ne razumno je namreč, da morajo podjetja sama financirati delno nadomestilo plače, saj jim je z odlokom prepovedano poslovati.

Vlada RS je upoštevala predlog OZS, da se kriteriji za prejem pomoči iz interventnih zakonov (čakanje na delo, skrajšan delovni čas, mesečni temeljni dohodek) popravijo. Pri ugotavljanju znižanja prihodkov v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 se tako upošteva načelo sorazmernosti, kar pomeni, da se upošteva sorazmerno znižanje prihodkov v letu 2020 v primerjavi z obsegom poslovanja v letu 2019. Mnoga podjetja so namreč v začetku leta 2020 investirala ter dodatno zaposlovala, posledično pa kljub prepovedi poslovanja v tem letu beležijo podobne prihodke kot lani, a z mnogo višjimi stroški. Ta rešitev bo pripomogla k temu, da bodo lahko tudi v takih primerih upravičeni do pomoči. Merila sorazmernosti sicer določi minister za finance s podzakonskim predpisom. V OZS ob tem pričakujemo, da bo podzakonski akt to ustrezno naslovil.

V PKP7 pozdravljamo tudi spremembo pri delnem sofinanciranju fiksni stroškov, da se tistim z največjim padcem zvišuje pomoč z maksimalno 1000 evrov na zaposlenega na 2000 evrov na zaposlenega na mesec.

Podpiramo pa tudi izplačilo kriznega dodatka za zaposlene, vendar je nedopustno, da bo delodajalec na vračilo čakal več kot dva meseca. V teh kriznih časih ne morejo biti delodajalci tisti, ki bodo zalagali denar za posamezne ukrepe države.

V OZS smo zadovoljni tudi z rešitvijo glede starostnega upokojevanja. Sedanja situacija namreč delodajalca postavlja v neenakopraven položaj, saj se delavec sam odloči, ali se bo starostno upokojil ali ne. »V praksi se tako

pogosto soočamo s tem, da starejši delavci, ki imajo pogoje za starostno upokojevanje, ostajajo v delovnem razmerju, po drugi strani pa mladim ne moremo dati priložnosti za zaposlitev. O delovnem razmerju bosta tako odločala tako delodajalec kot tudi delavec, kar se nam zdi pravičnejša rešitev,« je rešitev pozdravil Branko Meh, predsednik OZS, ki obenem meni, da pri tem ne gre za prisilno upokojevanje, kot to tolmačijo sindikati.

Ostali predlogi OZS, ki žal niso bili upoštevani v PKP7

OZS je med drugim tudi predlagala, da država krije stroške najemnistim, ki imajo prostore v zasebni lasti. Ti so namreč v neenakem položaju s tistimi, ki imajo prostore v občinski in državni lasti. Slednji so namreč plačevanja najemnin v prvem in drugem valu epidemije oproščeni.

Ukrepi v sklopu aktivne politike zaposlovanja in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem zaradi omejitev širjenja bolezni Covid-19 naj se ne izključujejo. Primer: Delodajalec, ki je delavca zaposlil prek aktivne politike zaposlovanja in zanj dobil subvencijo, sedaj za tega delavca ne dobi nobenega nadomestila za kritje stroškov plače iz interventnih zakonov. To je po naši oceni nesprejemljivo.

Neuslišani smo bili tudi pri povračilu stroškov plač. Menimo, da bi morala država v celoti kriti nadomestila plač, torej bruto II in ne zgolj bruto I. Razlika znaša 16,1 % in je delodajalci ne morejo kriti, še posebej ne tisti, ki jim je dejavnost v celoti prepovedana.

Predlagali smo tudi drugačno obravnavo tistih davčnih dolžnikov, ki so to postali zaradi posledic epidemije. Tudi ti naj bodo upravičeni do ukrepov pomoči iz interventnih zakonov, saj niso postali davčni dolžniki po svoji krivdi.

V OZS smo predlagali tudi, da podjetjem sploh ne bi bilo treba vračati državne pomoči, če so v tem letu uspešno poslovala. Podjetja je treba namreč spodbujati, da delajo uspešno, ne pa, da jih pri tem zaviramo s »kaznovanim« ukrepom vračanja pomoči.

Podjetja naj ta sredstva raje namenijo za razvoj podjetij ali nagrade zaposlenim.

O PKP7 in odpiranju dejavnosti tudi na seji UO OZS

Člani Upravnega odbora OZS so na decembrski seji obravnavali osnutek PKP7 ter aktualno stanje v obrti in podjetništvu. Soglasno so se zavzeli za odprtje vseh storitvenih in obrtnih dejavnosti, in sicer takoj po novem letu. OZS je Vladi še isti dan tako ponovno pozvala k odprtju vseh dejavnosti.

Predsednik Branko Meh pa je na seji dejal, da vsak dan dobiva številna pisma in klice članov. »Skupno vsem je, da si bolj kot ukrepe pomoči želijo spet delati. Pri tem pa so pripravljene spoštovati vse zaščitne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb. Glede na epidemiološko sliko, te dejavnosti niso vir okužb, poleg tega pa se storitve izvajajo ob upoštevanju strogih zaščitnih ukrepov. Z vidika preprečevanja širjenja okužb s Covid-19 je torej bolj smiselno imeti odprte dejavnosti, kot pa z zapiranjem spodbujati delo na črno,« je še poudaril Meh.

Na težko situacijo v gostinstvu pa je na seji opozoril **Blaž Cvar, predsednik sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS**: »Za panogo gostinstva in turizma naj se ukrepi pomoči ločijo od ostalih dejavnosti. Na tak način bodo ta podjetja prej in enostavneje prišla do pomoči. Veliko naših članov je tudi vezanih na aktivno politiko zaposlovanja, tako da sedaj niso upravičeni do nadomestil za delavce na čakanju. To pomeni, da so izključeni iz ukrepov pomoči zaradi 200 evrov subvencije, kar je absurd.« OZS je sicer vladi predlagala, naj se ukrepi v sklopu aktivne politike zaposlovanja in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem ne izključujejo.

Tudi po novem letu žal številne dejavnosti, svetli izjemi sta frizerska dejavnost in fitness, ostajajo zaprte. OZS je zato v začetku leta ponovno pozvala vlado k takojšnjemu odprtju vseh dejavnosti.

MIRA ČREŠNAR

GOSTINCI

Opozarjajo na hude stiske

V Sekciji za gostinstvo in turizem pri OZS opozarjajo na vse večjo stisko in obup gostincev po vsej Sloveniji, saj so z odlokom zaprti že tretjino leta. S terena tako prihajajo informacije, da ukrepi pomoči ne bodo zadostovali, saj vse kaže na to, da bodo gostinski lokali še dolgo zaprti.

» **P**ravzaprav težko opišem kakšno stisko in obup izražajo gostinci preko številnih klicev in elektronskih sporočil. Ko se s takšnimi zgodbami soočaš dan za dnem, postaja jasno, da se z nezadovoljivimi ukrepi pomoči igramo z življenji in usodami mnogih,« poudarja **Blaž Cvar, predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS.**

Panogi gostinstva in turizma sta med največjimi žrtvami epidemije. V mesecu

novembru je tako število brezposelnih v panogi turizma in gostinstva poskočilo za kar za 19 odstotkov v primerjavi z mesecem oktobrom.

Glede na to, da so bili gostinski lokali letos zaprti že štiri mesece, so v sekciji prepričani, da bi od države lahko upravičeno pričakovali vsaj pokritje stroškov v celoti. Po tolikšnem času prepovedi obratovanja pa je logično, da bo treba

začeti pokrivati tudi izpad prihodkov oziroma izgubo, saj dolgotrajno zaprtje vse gostince postavlja pred vprašanje preživetja. Ob tem sekcija predlaga še preprostejši sistem povračil stroškov po vzoru sosednjih držav, denimo Avstrije, kjer preprosto, pregledno in takoj, še v istem mesecu, dodeli država 80 % prometa, ki ga je imel v enakem mesecu lansko leto. Seveda brez pogojev za dodelitev pomoči (izguba, davčni dolg ...). Predpogoj za učinkovito pomoč panogi pa je, da država v protikoronskih ukrepih turizem obravnava ločeno od preostalega gospodarstva.

Gostinci so prepričani, da se jih obravnava diskriminatorno, saj se morajo, medtem ko večina gospodarstva in javni sektor lahko dela, ustvarja, izplačuje plače in krizne dodatke, zadolževati, da pokrivajo stroške in prispevke. Poleg tega pa so tudi pogoji za upravičenost do ukrepov pomoči neživljenjski in za mnoge nedosegljivi. »Tudi od prejetega univerzalnega temeljnega dohodka večini po plačilu prispevkov ostane zgolj drobiž. In kot da vse to ni dovolj, so nam

ŽELIMO DELATI!

OZS Vlado pozvala k takojšnjemu odprtju dejavnosti

Največja novoletna želja obrtnikov in podjetnikov je, da bi končno lahko spet delali. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je zato takoj po praznikih v imenu vseh slovenskih obrtnikov in podjetnikov Vlado RS ponovno pozvala k takojšnjemu odprtju storitvenih in obrtnih dejavnosti.

» **P**ri odločanju o sproščanju ukrepov upoštevajte pozive obrtnikov in podjetnikov in odprite vse storitvene dejavnosti, saj je gospodarska škoda že zdaj ogromna. Če želimo preprečiti množična odpuščanja in zapiranja podjetij, moramo dovoliti temu ranljivemu segmentu gospodarstva, da lahko spet dela, seveda ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov,« je v pismu predsedniku Vlade RS Janezu Janši

in ministru Zdravku Počivalšku med drugim zapisal **predsednik OZS Branko Meh.**

Dejstvo je, da ukrepi, ki so jih prinesli protikoronski zakoni, ne pokrivajo v celoti vseh stroškov, zato podjetja, ki so zaprta že več mesecev, ne morejo več zagotavljati preživetja podjetja in plačevati obveznosti.

OZS ob tem opozarja, da obrtne dejavnosti niso bile nikoli vir okužb. Tveganje za prenos okužb je celo manjše v

majhnih podjetjih, saj imajo manj strank ali pa se storitev opravi celo brez stika s strankami (kemične čistilnice, avtopralnice, servisne dejavnosti, fotografske storitve itd.). Poleg tega pa se vse obrtne in storitvene dejavnosti izvajajo ob upoštevanju strogih zaščitnih ukrepov in vseh priporočil NIJZ. Podjetja in obrtniki se obnašajo odgovorno, s svojim doslednim upoštevanjem priporočil pa so že

v tem predprazničnem času, ko bi lahko zaslužili vsaj za pokritje kakšne položnice, prepovedali še prodajo kuhanega vina, medtem lahko v sosednji trgovini prodajo neomejene količine alkohola. Ali je to res potrebno?» se sprašuje Cvar.

V Sekciji za gostinstvo in turizem pri OZS se bojijo, da bodo gostinski lokali še nekaj časa zaprti, zato trenutni ukrepi ne bodo zadostovali. Zato državo pozivajo, naj prilagodi ukrepe pomoči, da bodo v pomoč tudi gostincem. V nasprotnem primeru jim bo namreč zmanjkalo potrpljenja, obseg dela na črno pa se tudi v gostinstvu že povečuje. Gostinci pa bi želeli čim prej opravljati svojo dejavnost, vsaj delno (strežba malic, kot v menzah, strežba na prostem, na terasah ...), seveda ob spoštovanju zaščitnih ukrepov.

Ob vseh težavah, ki jih pestijo, pa gostinci opozarjajo še na slabo pretočnost informacij. Zdi se jim namreč nedopustno, da na direktoratu za turizem nimajo sogovornika, ki bi jim v teh kritičnih časih hitreje in bolj učinkovito pomagal reševati odprta vprašanja.

MIRA ČREŠNAR

večkrat dokazali, da so sposobni dejavnosti izvajati povsem varno.

Kljub večmesečnem zaprtju številnih dejavnosti se epidemiološka slika bistveno ne izboljšuje. Ob tem je treba poudariti, da se v predbožičnem času, ko so bile dejavnosti kratek čas odprte, epidemiološka slika ni poslabšala! V OZS zato menimo, da je z vidika ohranjanja podjetij in delovnih mest ter za zajezitev dela na črno mnogo bolj smiselno, da so dejavnosti odprte. Na ta način preprečimo delo na črno, kjer se dejavnosti izvajajo brez vsakršnega nadzora in brez upoštevanja zaščitnih ukrepov, hkrati pa podjetjem omogočimo delo in posledično preživetje. Dolgotrajno zaprtje bo prineslo tudi številne druge negativne učinke, med drugim izgubo kadra v številnih dejavnostih, zato moramo ukrepati takoj.

Stanje v malem gospodarstvu, predvsem v storitvenem sektorju, je resnično alarmantno, zato od vlade pričakujemo posluh in ukrepanje – torej takojšnje odprtje dejavnosti.

MIRA ČREŠNAR

Delodajalci končno dobili možnost odločanja pri starostnem upokojevanju

Med najpomembnejšimi zahtevami Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je že vrsto let ureditev trga dela na način, ki bi omogočal lažje odpuščanje in zaposlovanje. Zato pozdravljamo člen v PKP7, ki se nanaša na zakon o delovnih razmerjih in s katerim bo omogočena prekinitve delovnega razmerja ob izpolnjevanju pogojev za starostno upokožitev. Delovno razmerje bo po novem mogoče nadaljevati ob soglasju delavca in delodajalca, s čimer bomo končno uravnotežili pravni položaj delodajalcev.

»**Z**e vrsto let si prizadevamo za to, da bi zagotovili bolj optimalno rešitev ob izpolnjevanju pogojev za starostno upokožitev. V praksi se namreč dogaja, da mladi ne dobijo priložnosti za zaposlitev, saj nekateri starejši delavci ostajajo v delovnem razmerju še dolgo po tem, ko že izpolnijo pogoje za starostno upokožitev. O tem pa delodajalec nima pravice odločati. Menimo, da bi morala o nadaljevanju delovnega razmerja odločati tako delodajalec kot delavec, zato je rešitev, ki jo je vlada uvrstila v PKP7, pravilna,« je ob tem dejal **predsednik OZS Branko Meh.**

V primerjavi z drugimi državami je Slovenija na repu držav po fleksibilnosti trga dela. Z omenjeno spremembo pa bomo spodbudili konkurenčnost delodajalcev v mednarodnem prostoru, kar je v teh časih, sploh z vidika okrevanja po epidemiji, še toliko bolj pomembno.

Tej rešitvi so ostro nasprotovali sindikati, češ da gre za prisilno upokojevanje. S takšnim pojmovanjem se v OZS nika kor ne strinjamo, saj ne gre za prisilo. Gre samo za to, da bi lahko o delovnem razmerju delavca, ki izpolnjuje pogoje za upokožitev, odločala tako delodajalec kot delavec. Ukrep je pravičnejši do deloda-

jalca, prav tako pa ne posega v pravni položaj zaposlenih starejših delavcev, saj se jim delovnopравни položaj ob izpolnitvi pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine ne spreminja. Sindikati so sicer že napovedali ustavno presojo po njihovem mnenju spornega člena. **Minister za delo Janez Cigler Kralj** pa je ob tem poudaril, da ne gre za prisilno upokojevanje, ampak samo za več besede delodajalcev.

Po novem se bo tako delodajalec lahko odločal, ali bo z delavcem nadaljeval delovno razmerje. Če bo delodajalec presodil, da delavca še naprej potrebuje v delovnem procesu, pa se delovno razmerje med njima ne bo v ničemer spremenilo. Po oceni OZS se bo za dobre delavce, tudi tiste, ki izpolnjujejo pogoje za starostno upokožitev, vedno našlo delo, saj je tudi v interesu delodajalca, da ima v podjetju dober kader.

V OZS pa si obenem želimo, da bi sočasno rešili tudi status upokoženih obrtnikov. In sicer, da bi lahko upokoženi obrtniki tudi po upokožitvi nadaljevali svojo dejavnost in ob tem prejemali polno pokojnino ter plačevali primerne prispevke.

MIRA ČREŠNAR

ODPIRANJE IN ZAPIRANJE DEJAVNOSTI

»Veseli december«

Za nami je »veseli december« in ni naključje, da je zapisan v navednicah. Po dobrem mesecu dni, ki je naše obrtnike in podjetnike izmenično spravljal iz optimizma v obup, lahko ugotovimo le to, da še vedno ne vemo, kaj nas čaka. V poslovnem svetu je nekaj najhujšega, če okolje, v katerem delaš, ni stabilno. Res je, da nas obkroža epidemija novega koronavirusa, še kako res pa je tudi, da je naša epidemiološka slika, pa čeprav slaba, že skoraj tri mesece praktično stabilna, zato bi bilo prav in od oblasti pričakovano, da obrtnikom in podjetnikom zagotovi stabilno poslovno okolje, ki jih ne bi čez noč in v razmaku le nekaj dni postavljalo pred povsem nasprotujoče si izzive.

Pa na tem mestu nočemo in ne smemo razpravljati o tem, kakšni naj bodo ukrepi, katere dejavnosti naj bodo odprte in katere ne, pod kakšnimi pogoji in katere izjeme lahko poslujejo. To ni naša naloga, to je naloga stroke in politike, ki nas vse skupaj vodi skozi tunnel trenutne zdravstvene, družbene in gospodarske krize.

Naloga naše stanovske organizacije je, da svojim članicam in članom ter posredno še širšemu krogu, predvsem malih obrtnikov in podjetnikov, ki so kot hrbtenica slovenskega gospodarstva večinoma v družinski lasti, v danih razmerah pomaga poslovati tako, da bodo preživeli tudi na dolgi rok, z njimi pa tudi številni zaposleni in širša družba,

ki jih obkroža ali je vezana nanje. Zato moramo še naprej javno in uporno izpostavljati njihove težave, zahteve in pričakovanja, poskrbeti torej, da se sliši in usliši njihov glas.

In njihov glas postaja vedno bolj preč, v številnih pismih in odzivih, ki jih dobivamo od članov, je vedno več obupa, jeze in nestrinjanja z načinom upravljanja gospodarstva v epidemiji. Vsi se strinjajo, da virus je, da je nevaren in da se ga moramo lotevati z vso resnostjo, na drugi strani pa iz vrste nasprotujočih si in nesmiselno povezanih ukrepov zaznavajo, da resnega upravljanja pravzaprav ni in da so prisiljeni iz dneva v dan prilagajati se novim eksperimentom, ki ne dajejo rezultatov in več ne vzbujajo nobenega zaupanja.

Če ponovimo iz uvoda, nekaj najhujšega je, če poslovno okolje ni stabilno, pa ne glede na to, kakšno je, je dobro in nujno, da je stabilno. Če je stabilno na vsaj nek razumen rok, se mu bodo predvsem mali obrtniki in podjetniki kaj hitro prilagodili in iz njega potegnili kar največ lahko, če pa se spreminja že praktično iz dneva v dan, pa tega ne bodo preživeli.

Čeprav so mala podjetja po definiciji sicer hitro prilagodljiva, tako zelo hitro prilagodljiva zopet niso, take razmere jih vodijo v stres, nepotrebne stroške, odpuščanje, izgubo strank, nelikvidnost in podobne negativne vplive na poslovanje. Tako hitre in impulzivne spremembe nedvomno lažje prenašajo večji sistemi, ti jih kot stres niti ne zaznajo, nanje

IN KAJ LAHKO DELAMO?

Če smo v december vstopili s precej trdnim zaprtjem dejavnosti v odnosu do končnih potrošnikov, ki pa je poleg storitev za zagotavljanje varnosti vseeno dovoljeval še dokončanje nekaterih začetih del, smo sredi decembra pred prazniki doživeli optimistično vsaj delno odprtje nekaterih dejavnosti. Sledila je medpraznična precej ostrejša ustavitev in kmalu za tem celo malce presenetljiva sprostitve, ki se je podaljšala v čas po praznikih. Kaj bo sedaj, se še ne ve?

Vsi upi, prošnje in pozivi so usmerjeni v naslednjo sejo vlade, ki bo določila usodo naših dejavnosti v prihodnje, ta pa nas bo dosegla tik po izidu revije.

Spremljajte naše novice!

Strokovne službe naše stanovske organizacije si bodo še naprej prizadevale, da bi pri oblasteh spodbudile razumevanje za stiske in potrebe naših obrtnikov in podjetnikov, sprejete ukrepe bodo sproti tudi interpretirale ter seveda poskrbele, da boste o njih čim prej obveščeni.

Zato vas vabimo, da spremljate naša obvestila, ki jih pošiljamo z eNovicami OZS in elektronskimi sporočili strokovnih sekcij ter sproti objavljamo tudi na spletni strani zbornice

(www.ozs.si/koronavirus-info)

in naši FB strani

(www.facebook.com/OZSsi).

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

bolj vpliva dolgoročni trend. Za male bo torej tak način vodenja gospodarstva v epidemiji kaj kmalu pomenil smrt, je to namen?

Pa vseeno še malo o ukrepih, vsaj malo lahko, saj so tako naša stanovska organizacija kot njene strokovne sekcije z roko v roki s svojimi številnimi člani do sedaj zelo veliko naredili za oblikovanje protokolov dela, ki kar se da preprečuje širjenje okužbe v delovnih okoljih, po odzivih s terena stvari delujejo in večjih žarišč v delovnih okoljih ni.

Spomnimo, da smo že nekje aprila, še sredi prvega vala epidemije izpostavljali in pozivali, da moramo najti take protokole dela, življenja in medsebojnih odnosov, da bo družba kljub epidemiji lahko delovala naprej. Danes sredi drugega vala pa po skoraj letu dni lahko ugotovimo le, da smo v tej točki v širšem družbenem smislu padli v celoti.

Že ostra ločnica med tem, da se pri poslovanju v odnosu med podjetji lahko nemoteno dela vse, na drugi strani pa se v odnosu do končnih kupcev ne sme ničesar, je nesmiselna že v izhodišču. V bistvu gre za iste ljudi, ki dopoldan lahko, popoldan pa ne.

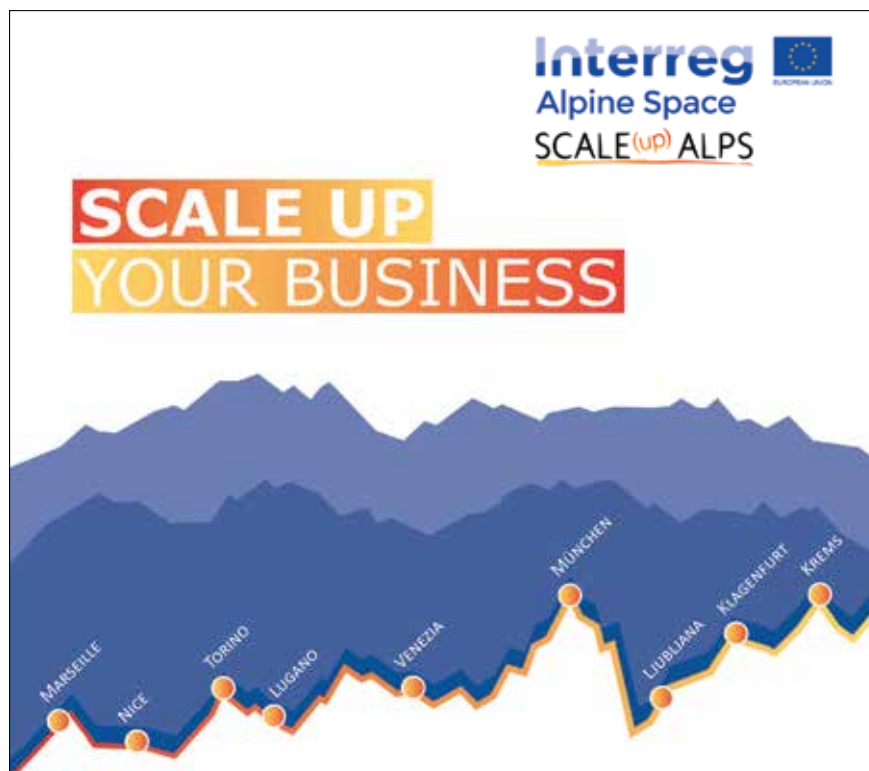
Sploh pa, kakšni so obeti in kakšne so perspektive te ostre delitve, saj na koncu koncev celotno ekonomijo poganja ravno poslovanje v odnosu do končnih kupcev in še zdaleč ne tisto med podjetji. Ključni so namreč končni kupci, poslovanje med podjetji pa je le proces, kot neke vrste orodje ali ključ ekonomije do končnih kupcev in če odrežemo njih, smo dejansko ustavili vse.

Tako ločevanje diskriminira tudi med dejavnostmi, če epidemija je, bi morala biti za vse, ne pa da se segment družbe in dejavnosti ustavi popolnoma, spet drug pa nemoteno deluje naprej, kot da se ni nič zgodilo. To, da končni potrošniki ne moremo v trgovino po vijake, nogavice ali pralni stroj in da storitvene dejavnosti za nas ne smejo poslovati, nam ne bo prineslo nobene koristi, niti zajezilo epidemije. Rezultate bi prinesli smiselni protokoli delovanja družbe, ki bi medsebojne stike dopuščali, vendar bi definirali način, da ob njih ne bi prihajalo do enostavne možnosti za širjenje okužbe.

Če poenostavimo, da, tehnične trgovine naj bodo odprte, omeji pa naj še število strank ali morebiti celo podaljša delovni čas, da, vodovodar naj prenovi kopalnico, vendar naj to naredi brez stika s stanovalci in celo da, gostilne naj bodo odprte, ampak za manjše zaključne družbe v primerno ločenih prostorih. Vse je torej možno, le najti je potrebno primerne protokole, te pa pristojni in odgovorni iščejo že skoraj leto dni, kar je odločno preveč.

Če vsega tega ne bo, bomo še naprej žrtve impulzivnih in nasprotujočih si ukrepov predvsem za gašenje različnih vrst požarov, ki ob pritiskih posameznih lobijev nastajajo zaradi res neživljenjskih ukrepov. Teh kot družba za dolgo ne moremo sprejeti, ljudje pa jih hkrati hote ali nehote morda pa tudi iz preproste nuje nenadzorovano kršijo in škoda je s tem le še večja.

ANTON ŠIJANEC

Na območju Alp obstaja velik potencial za razvoj **inovativnega podjetništva**. Vrsta dinamičnih povezav spodbuja **nastajanje start upov s potencialom hitre rasti in hitro rastočih podjetij**. Hkrati pa inovativna zmogljivost alpskega prostora in splošna konkurenčnost zaostajata za tistimi v ključnih regijah EU. Ta dva razloga sta vodila skupino institucij, ki delujejo na območju Alp, da so oblikovale projekt **Scale(up)ALPS**.

Namen projekta je pospeševanje in promocija povezovanja različnih podpornih institucij in deležnikov apodpore start upom in hitro rastočim podjetjem na tem območju.

Projektni partnerji

Evropski regionalni sklad EU sredstva namenjena za projekt: 1424.602,12 evra

Projekt je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj

VARNO DELO V ČASU EPIDEMIJE

O prezračevanju prostorov in delu na domu

Epidemija ne popušča in kot kaže, bomo še kar nekaj časa delali v njenem objemu. Delo in delovne procese je zato potrebno v kar največji meri prilagoditi aktualnim razmeram in zaposlenim zagotoviti varno delovno okolje. Prilagoditve pa so znotraj številnih priporočil in zakonskih obveznosti seveda zelo inovativen proces, ki je za vsako podjetje precej poseben. Ob tem se med delodajalci in samozaposlenimi odpirajo številna vprašanja, z njimi pa se obračajo tudi na naše svetovalce. V OZS si zato po najboljših močeh prizadevamo, da problematike zaznavamo in sproti oblikujemo tudi rešitve in odgovore nanje.

Tokrat izpostavljam dve temi. Že od začetka epidemije je v zraku vprašanje o prenašanju okužbe z aerosolom in pomenu prezračevanja prostorov za njeno preprečevanje. Druga tema pa je delo na domu – tega je v drugem valu sicer manj, kot ga je bilo v prvem, je pa za preprečevanje širjenja okužb vseeno zelo pomembno in dobrodošlo. O aktualnih temah smo tudi tokrat spregovorili z našo zunanjo svetovalko **mag. Katarino Železnik Logar iz podjetja IVD Maribor**, ki nam je temi pomagala osvetliti in najti odgovore na odprta vprašanja.

Prezračevanje notranjih prostorov

Pomemben preventivni ukrep, za katerega številni strokovnjaki celo menijo, da smo ga popolnoma zanemarili in nanj pozabili, je prezračevanje notranjih prostorov. Še več, v zimskem času, ko veliko časa preživimo v zaprtih prostorih, naj bi učinkovito prezračevanje celo odločilno pripomoglo k uspešnemu obvladovanju širjenja okužb.

Pa smo ponovno pri toplih nasvetih naših babic, seveda smo vsi to nekoč že slišali od njih in se morda celo zavedali velikega pomena zračenja, je pa to ukrep, ki je v modernem času, ko tudi prezračevanje prepuščamo tehniki in cevem, kar nekako izpuhtel in naših zavesti.

Širjenje virusa z aerosolom

Če smo na začetku epidemije mislili, da se virus SARS CoV-2 širi predvsem kapljično, s tesnimi stiki in preko okuženih

površin, se je pozneje z razvojem epidemije in s študijami pokazalo, da se virus zelo hitro širi tudi z aerosolom, to je z zelo drobnimi kapljicami.

Spomnimo se na primer širjenja okužbe med igralci skvoša v Mariboru, kjer med osebami ni bilo nobenega direktnega stika. V neprezračeni prostori se torej okužimo tudi brez stika z okuženo osebo, kar kaže ta primer, ki so ga opisali tudi slovenski znanstveniki. Pri širjenju z aerosolom je značilno, da gre za zelo drobne kapljice, ki lahko lebdijo v zraku tudi več ur. V neprezračeni zaprti prostoru zato pravzaprav ni varne razdalje za preprečitev okužbe z aerosolom. Poleg zaščitne maske zato pomaga tudi ustrezno in zadostno prezračevanje.

Priporočila za prezračevanje

Novembra 2020 so na spletni strani NIJZ objavili natančna navodila za prezračevanje prostorov, vendar se zdi, da so ta navodila ob številnih drugih informacijah ostala precej neopažena. Med ključnimi priporočili tako najdemo priporočilo o stalnem zračenju z dovajanjem zunanjega svežega zraka, z največjim možnim pretokom zraka, o nastavitvi prezračevalnega sistema na način, da zrak v prostorih ne kroži ter izogibanje prezračevanju s preprihom, kadar je v prostoru prisotnih več ljudi. NIJZ med dodatnimi priporočili navaja uporabo čistilcev zraka ali dezinfekcijskih naprav, ki morajo biti dokazano učinkovite proti virusu SARS-CoV-2 in varne za uporabnike prostorov, ter filtracijo zraka s filtri razreda vsaj MERV 13 ali več.

Sistemske prezračevalne naprave, ki dopuščajo mešanje notranjega in zunanjega zraka, ni dovoljeno, in sicer zaradi možnosti, da bi to povečalo prenos virusa. Žal se je marsikje zgodilo, da so zato preprosto izklopili prezračevalne naprave, namesto da bi preverili možnosti vgradnje posebnih filtrov oziroma poiskali druge tehnične rešitve. Tako je ponekod prišlo celo do situacije, da prostori preprosto niso bili več prezračevani. V stavbah brez mehanskega prezračevalnega sistema NIJZ priporoča tudi namestitev senzorjev CO₂, kajti visoke vrednosti CO₂ so pokazatelj slabše kakovosti zraka v zaprtih prostorih, zlasti tam, kjer se zadržuje večja skupina ljudi.

Če drugače ne gre, uporabljajte okna

Stroka pri zračenju preko odprtih oken priporoča, da le-ta odpremo na stežaj zjutraj za 20 minut in nato za deset minut vsako uro dneva, ne glede na toplotno udobje, ki pri tem nastaja. Pri zračenju prostorov brez oken pa si lahko pomagamo s prenosnimi čistilci zraka s primernimi filtri, ki bodo lahko odstranili viruse.

Podrobna navodila glede prezračevanja prostorov so dostopna na spletni strani NIJZ pod naslovom: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracavanje-prostorov-zunaj-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

Delo na domu je pomemben ukrep

Že vse od meseca marca 2020 delo na daljavo oziroma od doma opravljajo številni zaposleni in kot kaže, bo ta ukrep lahko trajal še kar nekaj časa, ponekod pa bo to ostala celo stalna praksa. Res pa je tudi, da je v jesenskem drugem valu epidemije dela na domu manj, kot ga je bilo spomladi. Ker je delo na domu pomemben ukrep za omejevanje širjenja okužb, bi ga v delovnih procesih veljalo vpeljati povsod, kjer se ga le da, s tem pa v najvišji možni meri preprečiti druženje ljudi iz različnih okolij ali danes popularnih »mehurčkov«.

Kaj je torej delo na domu?

Za delo na domu se skladno z navodili resornega ministrstva šteje delo, ki ga delavec opravlja na svojem domu ali v prostorih po svoji izbiri, ki so zunaj delovnih prostorov delodajalca, ter delo na daljavo, ki ga delavec opravlja z uporabo informacijske tehnologije. Poleg pravnih obveznosti delodajalci ne smejo pozabiti na obveščanje inšpektorata RS za delo preko portala SPOT – eVEM, kjer je bil s 4. 12. 2020 spremenjen način obveščanja ter obveznost delodajalca za zagotovitev varnosti in zdravja pri tovrstnem načinu dela.

Obveznosti pri delu na domu

Delodajalec ima enako odgovornost za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu tako za delavca, ki dela v njegovih prostorih, kot tudi za delavca, ki dela na domu ali drugi lokaciji zunaj lokacije delodajalca. Zakonodaja v zvezi z delom

na domu namreč ne predvideva nobenih izjem, ne glede na njegove specifikke. Pri tem mora biti pozoren predvsem na delovno okolje, delovno opremo, stres in duševno počutje, dejstvo, da delavec dela sam in druga tveganja na delovnih mestih na domu, kot so možnost zdrsa in padca, ročno premeščanje bremen, nevarnost električnega toka in drugo.

Kaj se lahko dela na domu?

Na domu se sme opravljati samo delo, ki ni zdravju škodljivo, najpogostejše gre za delo z računalniškimi zasloni. Načina ugotavljanja ustreznosti zagotavljanja varnega in zdravju neškodljivega dela na domu zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu izrecno ne predpisuje. Možni so različni načini preverjanja ustreznosti delovnih pogojev z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot so ogled delovnega mesta, fotografije delovnega mesta na domu, vprašalniki, ki jih delavec izpolni po navodilih delodajalca in podobno.

Odločitev o delu na domu

Odločitev o tem, kako bo delodajalec ugotavljal ustreznost delovnih pogojev dela na domu, je torej prepuščena delodajalcu samemu, ki se bo pri tem odločal na podlagi vrste delovnih nalog, ki jih bo ta delavec izvajal na svojem domu. V vsakem primeru pa mora delodajalec narediti vse, kar je v njegovi moči, da zagotovi varnost in zdravje delavca pri delu na domu. Delodajalcem zato svetujemo, da z enim ali več načinov preverijo, ali ima delavec ustrezne pogoje, da bo opravljal delo od doma, in se tako izognejo morebitnim težavam v prihodnje. V primeru, da delavec nima ustreznih pogojev, pa je boljše, da mu delodajalec dela na domu ne odobri.

Usmeritve in priporočila za ureditev in izvajanje dela na domu z vidika varnosti in zdravja pri delu so opredeljena v dokumentu Opravljanje dela na domu z vidika delovnega prava in varnosti in zdravja pri delu, 4. poglavje, dokument pa lahko najdete na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/novice/2020-06-22-opravljjanje-dela-na-domu-z-vidika-delovnega-prava-in-varnosti-in-zdravja-pri-delu>.

ANTON ŠIJANEC

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Osnutek novega Gradbenega zakona (do 7. 1. 2021)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (do 18. 1. 2021)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o javnem naročanju (do 25. 1. 2021)
- Osnutek Zakona o varstvu okolja (do 1. 2. 2020)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij
- Predlog Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah
- Predlog zakona o urejanju prostora
- Predlog zakona o nalezljivih boleznih
- Odredba o spremembah in dopolnitvah Odredbe o določitvi seznama tehničnih specifikacij o postopkih s področja motornih in priklopnih vozil
- Osnutek Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
- Osnutek Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže
- Osnutek Sklepa o določitvi zneska za nadomestilo in za enoto obremenitve za okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti
- Osnutek Pravilnika o spremembah Pravilnika o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj
- Osnutek Uredbe o izvajanju Uredbe EU o medicinskih pripomočkih
- Predlog Uredbe o registru neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma
- Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu – pogajalska skupina
- Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo – pogajalska skupina
- Predlog zakona o čezmejnem izvajanju storitev – pogajalska skupina
- Predlog zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev – pogajalska skupina
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti – pogajalska skupina
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu

5. Objava v Uradnem listu RS:

- Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19
- Zakon o davku na motorna vozila

Na voljo 20 milijonov evrov nepovratnih sredstev

Evropska mala in srednja podjetja (MSP) so bistvena za evropsko gospodarstvo, saj zagotavljajo 67 % vsega zaposlovanja in predstavljajo 99 % vseh podjetij v Evropski uniji. Samo 9 % vseh MSP v Evropski uniji pa ima v lasti pravice intelektualne lastnine. Kot kažejo podatki študije o pregledu stanja intelektualne lastnine za MSP, ki jo je lani pripravil Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO), imajo MSP-ji z registriranimi pravicami intelektualne lastnine skoraj tretjino več prihodka na zaposlenega kot MSP-ji, ki intelektualne lastnine niso registrirali.

Študija EUIPO je tudi pokazala, da je 54 % MSP-jev s pravicami intelektualne lastnine navedlo, da je registracija pozitivno vplivala na njihovo poslovanje, saj se jim izboljšal ugled, povečal prihodek, dobili pa so tudi dostop do novih trgov.

EUIPO v okviru svoje delavnosti izvaja pobudo Ideas Powered for Business za podporo MSP-jem pri izkoriščanju potenciala intelektualne lastnine in je sestavni del strateškega načrta EUIPO do leta 2025.

Evropska komisija na enem mestu zagotavlja praktične informacije o poslovanju v Evropi na portalu Your Europe (www.europa.eu/youreurope/business), financira evropsko podjetniško mrežo EEN (največjo podporno mrežo na svetu za podjetja z mednarodnimi ambicijami) ter pomaga malim podjetjem pri uporabi intelektualne lastnine na mednarodni ravni.

Decembra lani je bil vzpostavljen sklad nepovratnih sredstev v višini 20 milijonov evrov, poimenovan Ideas Powered for Business SME Fund, katerega cilj je pomagati malim in srednjim podjetjem s sedežem v Evropski uniji pri pridobivanju pravic intelektualne lastnine v obliki vavčerjev za intelektualno lastnino.

Nov sklad sofinancirata EUIPO in Evropska komisija. Sklad izvaja EUIPO in je del akcijskega načrta Evropske komisije za intelektualno lastnino. Izvaja se v sodelovanju z nacionalnimi in regionalnimi uradi za intelektualno lastnino iz Evropske unije.

Sklad je namenjen podjetjem v Evropski uniji, ki ustrezajo uradni opredelitvi malih in srednjih podjetij s sedežem v eni od 27 držav članic Evropske unije, in zagotavlja **finančno podporo v obliki nepovratnih sredstev do višine največ 1500 evrov na podjetje za:**

– storitev 1: predhodni pregled pravic intelektualne lastnine (IP scan), ki se izvaja le v nekaterih državah Evropske unije, na primer v Avstriji, Bolgariji, Latviji, Španiji, Nemčiji, na Hrvaškem, Češkem in Slovaškem (sofinanciranje v višini 75 % stroškov storitve v sodelujočih državah).

Urad RS za intelektualno lastnino pri izvajanju tega ukrepa ne sodeluje, saj za inovativne MSP-je s sedežem v Sloveniji izvaja to storitev brezplačno (storitev PRVA i). Več informacij o storitvi je na voljo na spletni strani urada: <http://www.uil-sipo.si/uil/dejavnosti/informacijske-storitve/prva-i>.

– storitev 2: osnovne pristojbine za prijavo znamk in modelov pri uradu za intelektualno lastnino v kateri koli državi članici Evropske unije, Uradu Beneluksa za intelektualno lastnino in/ali EUIPO (sofinanciranje v višini 50 % osnovne prijave pristojbine).

Pogoji za oddajo vlog in druge pomembne informacije o skladu za pomoč MSP so objavljeni na spletni strani sklada <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/sl/online-services/sme-fund>.

Za informacije in pomoč glede prijave znamke in modela pokličite info točko Urada RS za intelektualno lastnino: 01 620 31 01 ali pišite na e-naslov: sipo@uil-sipo.si.

Informacije glede prijave na razpis EUIPO za pridobitev finančne podpore ter prijave znamke EU in modela Skupnosti pa so na voljo pri EUIPO (<https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/contact-us>).

SAMRA ŠEČEROVIČ,

URAD RS ZA INTELEKTUALNO LASTNINO

Sofinancirano s programom Evropske unije: COSME

PREGLED DOSEŽKOV IN AKTIVNOSTI OZS V LETU 2020

1. ZASTOPANJE

- Umestitev samozaposlenih v PKP (oprostitvev plačila prispevkov, upravičenost do univerzalnega temeljnega dohodka)
- ZRSZ povrnil nadomestilo plače za čakanje na delo tudi delodajalcem, ki zaradi zavajajočega sklepa niso oddali nove vloge
- Ukrep čakanje na delo velja za vse dejavnosti
- Podaljšanje ukrepa čakanje na delo doma in ukrepa subvencioniranje skrajšanega delovnega časa
- Izboljšanje poroštvene sheme
- Delno povrnjen izgubljen dohodek za samozaposlene (karantena in višja sila)
- Primerjava upada prometa glede na število zaposlenih pri ukrepu nekriti fiksni stroški
- Oprostitev plačila davka na motorna vozila za pogrebna vozila in preprečitev nesorazmerne obdavčitve v Zakonu o davku na motorna vozila (ZDMV-1)
- Razdelitev brezplačnih zaščitnih mask za samozaposlene in mikro podjetja (do 4 zaposlenimi)
- Umestitev nadomestila za izvajalce občasnega prevoza v PKP (avtobusni prevozniki)
- Subvencioniranje nakupa pnevmatik enerjskega razreda A in B za tovorna vozila in avtobuse
- Spremembe Zakona o prevozih v cestnem prometu (preprečevanje tuje nelojalne konkurence – dodatni pogoji za pridobitev licence Skupnosti)
- Uvedba posebnega cestninskega razreda R2 (dvoosna vozila nad 3,5 t)
- Uvrstitev voznikov v mednarodnem cestnem prometu med izjeme pri prehajanju meje
- Podaljšanje dokumentov za vozila in voznike, ki so potrebni pri izvajanju dejavnosti cestnega prometa (prometno dovoljenje, vozniško dovoljenje, vozniška kvalifikacija voznika, registracija novih vozil, certifikati ADR)
- Sprejet začasni ukrep – dovoljeno odstopanje od časov voženj in počitkov
- Vzpostavitev režimov prevoza potnikov in uskladitev priporočil z NIJZ
- Priprava priporočila za ravnanje avtoserviserjev v času korona virusa (za delodajalce, zaposlene in stranke)
- Uvedba sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti in olajšanje poročanja v Zakonu o varstvu okolja
- Vključitev neodvisnih avtoserviserjev v javne razpise
- Preprečitev sprejema Zakona o proračunskem skladu za investicije v prometno infrastrukturo

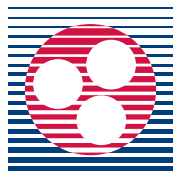
2. SVETOVANJE

- V celotnem zborničnem sistemu smo opravili preko **16.000 individualnih svetovanj** v zvezi s protikoronskimi zakoni, s področja gospodarskega, delovnega in civilnega prava, davčne zakonodaje, računovodstva, obračuna plač, financ, napotitve delavcev na delo v tujino, čezmejnega opravljanja storitev, varstva okolja, varstva in zdravja pri delu, sekcij ter drugih področij, ki pomembno vplivajo na poslovanje podjetij.

3. INFORMIRANJE

- Pripravili smo **120 sporočil za javnost in več sto odgovorov na novinarska vprašanja**.
- Predsednik OZS Branko Meh in drugi funkcionarji so bili stalnica v osrednjih informativnih oddajah. V tem letu se je medijska pojavnost OZS potrojila.
- Poslali smo več kot **100 e-novic** z aktualnimi informacijami. Branost se je v tem času prav tako potrojila, zabeležili smo **800.000 bralcev**.
- Ob pričetku epidemije smo na spletni strani OZS ustvarili poseben zavihek, kjer smo ažurno objavljali vse informacije in pojasnila glede opravljanja dejavnosti, v povezavi s koronavirusom.
- O aktivnostih zbornice smo člane in nečlane obveščali tudi na družabnih omrežjih. Na Facebook strani smo v nekaj mesecih pridobili kar 5000 novih sledilcev, z **eno objavo pa smo dosegli tudi 100.000 oseb**.
- Pripravili in izdali smo 11 številčk zbornične revije **Obrtnik podjetnik**.
- Revijo smo obogatili s ponudbo dodatnih možnosti za oglaševanje: zakup PR vsebin, zakup različnih marketinških paketov.
- Prav tako je v vseh številkah revije izšla tradicionalna svetovalna priloga **Obrtnikov svetovalec**, ki s pravnimi in davčnimi nasveti, vzorci poslovanja in številnimi odgovori na vprašanja članom pomaga pri njihovem poslovanju in korektnemu odnosu do poslovnega okolja.

Že od leta 1969

OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

4. SPLETNA STRAN WWW.MOJOBRTNIK. COM

- Koronakriza je prinesla spremembe tudi pri načinu zakupa oglasnega prostora. Podjetja so marketinške proračune pošteno oklestila. Denar, ki ga namenjajo oglaševanju, pa je bolj usmerjen v spletni marketing. Na to smo se takoj odzvali in na spletno stran www.mojbrtnik.com dodali prostor za še več banner oglasov in PR vsebin.
- Hiter odziv z naše strani je rezultiral v porastu oglaševanja na »digitalu«, predvsem novembra in decembra 2020.

6. DOGODKI

- Pripravili smo **6. tradicionalno Zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami** na Kopah.
- Marca smo organizirali **Dan obrtnic in podjetnic**.
- Predstavljen je bil **logotip in prapor sekcije slikopleskarjev**.
- **Muzejska razstava »Malar nam polepša življenje«** o slikopleskarstvu na Slovenskem v Gorenjskem muzeju v Kranju
- Predstavitev panog **kamnosek in slikopleskar na sejmu Informativa**.

5. IZOBRAŽEVANJE

- Več kot **200 izobraževanj, usposabljanj, dogodkov, srečanj strokovnih sekcij**, z več kot 4000 udeleženci; člani so se udeležili dogodkov brezplačno ali pod ugodnejšimi pogoji.
- **Brezplačni pedagoško-andragoški seminarji** za mentorje dijakom in študentom višjih strokovnih šol s sodelovanjem OZS v dveh konzorcijih.
- Izvedenih je bilo **pet poslovodno-ekonomskih seminarjev** (184 udeležencev) **ter sedem pedagoško-andragoških seminarjev** (177 udeležencev).
- K mojstrskemu izpitu je v letu 2020 na novo pristopilo 226 kandidatov za različne mojstrske nazive, kar predstavlja najvišji vpis po letu 2008.
- Na sedežu OZS so bile organizirane **priprave na strokovno-teoretične dele izpitov**, in sicer za nazive zidarski mojster, tesarski mojster, mojster klepar-krovec (okrog 350 udeležencev).
- Uspešno so bili izvedeni **prvi zaključni izpiti v vajeniškem sistemu izobraževanja**. Vajenci so dosegli pričakovane poklicne kompetence. Zaključno izpiti so kljub Covid-19 potekali brez večjih težav z upoštevanjem priporočil NIJZ.
- Na zahtevo OZS sta bila uspešno dodana še 2 izobraževalna programa v vajeniški obliki izobraževanja, in sicer **avtoserviser in avtokaroserist**.
- Opravljenih je bilo **več kot 500 svetovanj** v povezavi s poklicnim in strokovnim izobraževanjem, izvajanjem praktičnega usposabljanja z delom v podjetjih in Covid-19.
- Podane so bile zahteve za uvedbo vajeništva v Pomurju za programa oblikovalec kovin - orodjar in mehatronik operater, ter klepar - krovec v centralni slovenski regiji.

PREGLED DOSEŽKOV IN AKTIVNOSTI OZS V LETU 2020

7. MOZAIK PODJETNIH

- Bonitetno shemo sestavlja **preko 100 zunanjih ponudnikov** ugodnosti ter več sto članov zbornice.
- Kljub epidemiji smo uspeli obdržati sodelovanja s partnerji in sodelovali na več sekcijских dogodkih.
- Z **Zavarovalnico Triglav** smo še nadgradili uspešno sodelovanje ter online preverjanje članstva in na podlagi njihove ponudbe uspeli pridobiti kar nekaj novih članov.
- Za online preverjanje se dogovarjamo tudi z **Big Bangom**.
- V času epidemije smo s partnerji začeli izvajati **samostojne webinarje** (organizirali smo jih več kot 15).
- Komunikacijo smo preusmerili na samostojne Mozaik e-novice ter novo rubriko predstavitev partnerjev v reviji Obrtnik podjetnik.
- S partnerji smo pripravljali tudi posebne ponudbe za reševanje njihovih stisk, kot so npr. **brezstično plačevanje, QR spletni meni**.

9. SODELUJEMO PRI PRIPRAVI PREDPISOV

- Protikoronskih zakonov
- Zakona o delovnih razmerjih
- Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Pravilnika o poklicnih boleznih
- Zakona o ohranjanju rokodelstva
- Gradbenega zakona
- Uredbe o varnosti in zdravju pri delu na premičnih gradbiščih
- Zakona o prevozih v cestnem prometu
- Zakona o cestah
- Pridobitev ugodnejših kreditnih pogodb za sektor cestnega transporta
- Zakona o pravilih cestnega prometa
- Zakona o cestninjenju
- Reševanje problematike neustrezne ureditve obveznega dodatnega poklicnega zavarovanja in uporabe te ureditve za poklicne voznike tovornjakov in avtobusov
- Uvedba avtocestne Policije
- Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
- Zakona o urejanju prostora

8. NOVE POSLOVNE PRILOŽNOSTI

- Organizirali smo **13 virtualnih izobraževanj** s področja internacionalizacije, marketinga, digitalizacije in financiranja z več kot 250 udeleženci.
- Soorganizirali smo **11 virtualnih mednarodnih poslovnih srečanj** z več kot 2.500 tujimi podjetji in 100 slovenskimi podjetji (opravljenih je bilo 1.700 B2B sestankov).
- **250 objav tujih poslovnih priložnosti**.

Na pristojna ministrstva smo posredovali predloge in **pripombe na več kot 50 predpisov**. **Aktivno smo vključeni v pripravo protikoronskih zakonov** in odlokov, v zvezi z preprečevanjem širjenja okužbe koronavirusa. **Sodelovali smo na sejah** Ekonomsko-socialnega sveta, odborov v Državnem zboru RS in Državnem svetu RS.

Predstavili smo vam le najbolj pomembne dosežke OZS lanskega leta. Celoten pregled najdete na spletni strani www.ozs.si.

Drugačen vidik epidemije: prave poslovne rešitve vodijo do zmage

Zdaj je pravi čas, da svoje poslovanje prilagodite novim razmeram in ohranite delo *neprecenljivo*.

Naj ostane naše delo neprecenljivo, takšna je glavna želja vseh podjetnikov in obrtnikov, ki so se zaradi epidemije koronavirusa znašli na razpotju. Med drugim se spopadajo z upadom poslovanja, likvidnostnimi težavami in kot kažejo tudi številne raziskave podjetja Mastercard, s spremenjenimi nakupnimi navadami strank. Novi izzivi zahtevajo hiter odziv, da bi povečali konkurenčnost na trgu – to lahko v dovolj kratkem času dosežete s postavitvijo spletne trgovine in z omogočanjem brezstičnega plačevanja oziroma plačevanja prek POS-terminala, tudi na terenu.

Z drugim valom epidemije še večji izzivi za podjetja

Da se težave podjetnikov iz meseca v mesec kopičijo, dokazujejo tudi podatki dveh raziskav, ki ju je avgusta in novembra med podjetniki izvedel Mastercard. Po podatkih avgustovske raziskave je **epidemija zelo vplivala na 57 % sodelujočih podjetnikov, novembra pa se je ta delež povzpela na 72 %**. Avgusta sta dve tretjini vprašanih največje spremembe opazili v **številu naročil**, štirje od desetih so imeli **težave z likvidnostjo podjetja**, v novembru se jih je največ spopadalo z **likvidnostnimi težavami** (49 %), težave pa so imeli tudi z **dobavo materialov** (21 %).

Zdaj je pravi čas za hitre spremembe

Zato je za podjetnike in obrtnike zdaj pravi čas, da se opogumite in s pomočjo strokovnih finančnih rešitev svoje poslovanje prilagodite novim pričakovanjem vaših strank. To sta v okviru **projekta Ohranimo delo neprecenljivo**, s katerim je podjetje Mastercard obrtnikom ter majhnim in srednjim podjetjem nudilo pomoč pri preobrazbi poslovanja, že storila **dva slovenska podjetnika – cvetličar Marjan Planinšek in kmetovalec Domen Virant**. S pomočjo digitalizacije poslovanja, selitve na splet in vzpostavitve plačil s kartico sta uvedla spremembe, zaradi katerih se je njun poslovni uspeh vidno izboljšal in jima omogočil lažje poslovanje.

Kako torej naprej, da bi tudi vi čim bolj ublažili učinke krize, in na kakšen način se čim hitreje prilagoditi novim razmeram na trgu?

Mastercard je v tem kritičnem obdobju prepoznal tri ključne izzive pri spopadanju s krizo malih in srednjih podjetij ter ponudil rešitve (glede na raziskavo splošne javnosti – julij, ter dve raziskavi med podjetniki – avgust in november):

- **POS-terminal za brezstično poslovanje** saj je kar 76 % vprašanih kupcev po prvem valu epidemije kot zelo pomembno pri odločitvi za nakup omenjalo možnost brezstičnega kartičnega plačevanja.
- **Digitalizacija poslovanja** za boljše pozicioniranje podjetja na trgu in povečanje konkurenčnosti, saj prinaša nove možnosti komuniciranja s strankami ter hitre prilagoditve prodajnih poti po meri novih potrošniških navad. Zato lahko podjetja veliko naredijo že s tem, da za svoj posel vzpostavijo spletno trgovino in si s tem olajšajo dostop do svojih storitev in izdelkov. Kar dve tretjini (67 %) Slovencev je namreč v zadnjem mesecu nakupovalo prek spleta, kar je več kot leta 2019 (60 %).
- **Kratkoročna likvidnost z uporabo poslovnih kartic družbe Mastercard**, ki med drugim omogočajo tudi odlog plačil ali plačila na obroke. Prav tako je lahko kreditna kartica Mastercard odlična izbira obvladovanja tekočih stroškov, medtem ko se urejajo terjatve do strank. Kar 77 % podjetnikov je priznalo, da se vsaj občasno srečujejo z likvidnostnimi težavami kot posledicami epidemije, kar je več kot po prvem valu epidemije, ko je teh bilo 69 %.

S pomočjo podjetja Mastercard preobrazite svoje poslovanje tudi vi

Postanite del te verige in začnite s koraki, ki bodo vašo prihodnost oblikovali po meri. Podjetje Mastercard vam pomaga poiskati najustreznejšo rešitev za vaš poslovni izziv, pa naj bo to kreditna kartica s kratkoročnim poslovnim posojilom, brezstični POS ali elektronsko poslovanje (e-commerce).

Pridružite se tistim, ki želijo ohraniti delo *neprecenljivo*.

SVEŽE IDEJE – VIVO CATERING, LJUBLJANA

Vivo box

tudi v praznični izvedbi

Najverjetneje, pravi Jerneja Kamnikar, direktorica podjetja Vivo catering, je bil Vivo prvi, ki mu je marca lani dobesedno čez noč padel posel v vodo. Vse so imeli namreč že pripravljeno za velik glasbeni dogodek v Stožicah, poleg tega so pripravljali še dva maturantska plesa, ko se je vse zaprlo. Začeli so iskati nove produkte in poleti predstavili Vivo to go box, ki je konec leta dobil tudi praznično vsebino.

Vivo catering je eno najbolj prepoznanih catering podjetij za protokolarne, kongresne dogodke in druge večje dogodke. Marca lani se je ta njihova osnovna dejavnost praktično sesula. Brez dogodkov ni dela. Direktorica Jerneja Kamnikar je skupaj z ekipo nemudoma najprej začela iskati način, kako obdržati ekipo. »Nismo čakali na pomoč, ampak smo ves čas razmišljali. Dobro je bilo, da se nismo ustavili,« je poudarila direktorica.

Iskati so produkte, ki bodo ekipo zaposlili vsaj za nekaj ur na dan, da ne bi imeli občutka, da podjetje propada. Oblikovali so blagovno znamko Vivo to go box, ki so jo predstavili sredi poletja. V lično škatlo so zapakirali najprej različne »finger« prigrizke, pozneje pa so tej ponudbi dodali tudi topla kosila ali večerje, veganske, mesne, enolončnice in podobno. Škatle pripeljejo na dogodek, razdelijo med udeležence, ti pa svoj obrok, ob upoštevanju priporočil o varovanju zdravja, tako kot je bil pripravljen, varno zaužijejo. »Tople obroke stranke naročajo za en dan

naprej. Trenutno gre za sestanke do pet ljudi, ampak mi delamo. Razvijamo model za pozneje, ko bo na sestankih in drugih dogodkih lahko sedelo več ljudi,« je pozitivna Jerneja Kamnikar.

Že kmalu so začeli razmišljati tudi o prazničnem decembru. Jasno jim je bilo, da jim je ostala volja in ekipa, vse drugo pa se je spremenilo: način dela, razmišljanja in produkt. »Ponovno se nam je obrestovalo naše preteklo delo. Zvestobo so nam izkazali zvesti naročniki, za katere smo pripravili med 4 in 5 tisoč prazničnih boxov, v katere smo dali živila, ki imajo po deklaracijah rok uporabe vsaj deset dni, in jih razvozili na domove ali pa na prevzemne točke,« je povedala Kamnikarjeva.

Vivo catering zadnja leta domuje na Dunajski cesti 125 v Ljubljani, kjer so nekdanjo trgovino s tehničnim blagom spremenili v prostor inovativnih rešitev – tudi tokrat se je izkazal za takšnega. Za pakiranje takšnega števila naročil je namreč potreben prostor, in če ga ne bi imeli, je poudarila direktorica, tega ne bi mogli delati.

»Mislim, da nas bo to vsaj finančno rešilo. Tudi jedro ekipe še držimo in upam, da bomo zmogli do junija. Če bodo ekipe razpadle, bomo imeli hude težave. Ljudje in znanje se bodo razgubili,« se boji direktorica, ki verjame, da ji bo uspelo in to čutijo tudi njeni sodelavci.

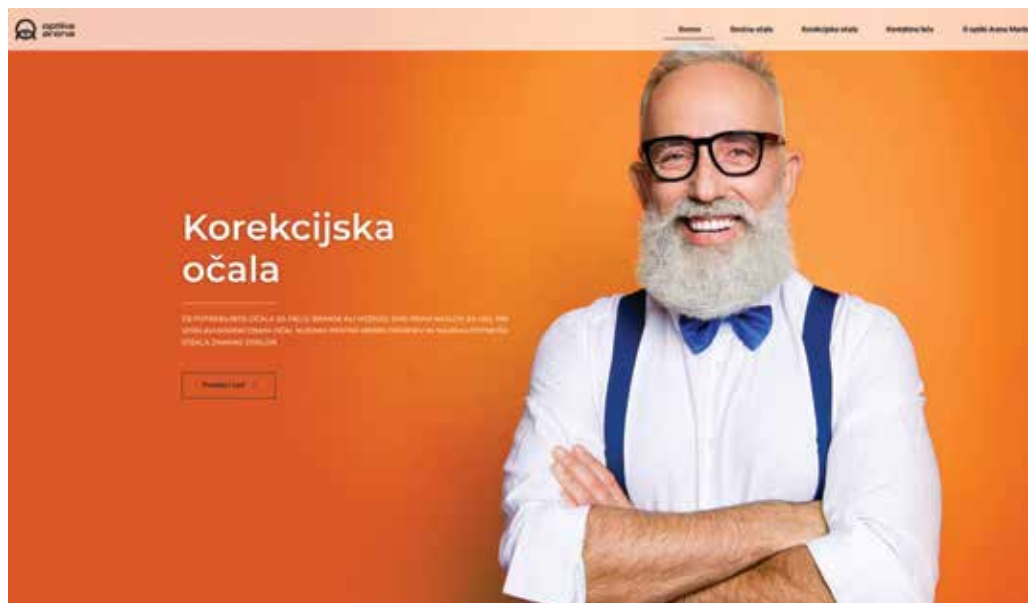
EVA MIHELČ

Po očala s taksijem

V mariborski optiki zagotavljajo, da stranke po obisku njihove optike ne vidijo le ostro, ampak tudi Pohorje. Optika Arena je namreč umaknjena iz centra mesta pod Pohorje, kar je v obdobju, ko javni prevoz mi deloval, marsikateri njihovi stranki predstavljalo težavo. A so v optiki Arena hitro našli rešitev. »Če potrebujete naše storitve in ste odvisni od javnega prevoza, nas pokličite in organizirali vam bomo brezplačen prevoz do naše optike,« so sporočili svojim strankam.

Prodajalne z medicinskimi in ortopedskimi pripomočki, med katere sodijo tudi medicinski pripomočki za vid, so v odloku o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom uvrščene med izjeme. Optiki so seveda zadovoljni, da lahko delajo, saj se ne nazadnje očala in drugi pripomočki poškodujejo, izgubijo oziroma nasta-

ne potreba po novih. Kot se je izkazalo v obdobju epidemije, pa v obdobju, ko javni prevoz ne deluje, dostop do optike pod Pohorjem lahko postane pomembno vprašanje. Mnogi starejši ne vozijo sami, prav tako ne mladina, včasih pa so že vremenske razmere tako neprijazne, da se marsikomu ne ljubi sesti za volan.

Optika Arena je v tem primeru svojim strankam prišla naproti. Vsem, ki so potrebovali njihove storitve v času, ko javni promet ni deloval, so zagotovili brezplačen prevoz do poslovalnice.

Sicer pa je v optiki Arena strankam ves čas na voljo velika izbira kakovostnih stekel, okvirjev priznanih blagovnih

znamk, kontaktnih leč in sončnih očal (tudi z dioptrijo), opravljajo pa tudi kontrolne preglede vida.

Poleg tega uporabljajo najsodobnejšo opremo za izbiro okvirjev in stekel. Aparat meri specifične parametre vida za vsakega uporabnika posebej, zato omogoča izdelavo personaliziranih očal. Natančne meritve namreč omogočajo popolno povezavo med očesom in steklom, zato je optična funkcija stekel petkrat natančnejša, meritev pa nudi pomoč tudi pri izbiri okvirja in stekel (prikaz prednosti določenih stekel, simulacija teže, debeline, dodatkov in barv ...).

EVA MIHELICH

The advertisement features a smiling woman with long brown hair on the left. On the right, there is a Diners Club International card. The card is silver with a globe design and the text 'Diners Club INTERNATIONAL' and 'MODRA KARTICA'. The background is a blurred cityscape.

**”MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO.”**

Prehrana med koronavirusom

Vprašanja o prehrani, ki jih mnogi postavljajo v tem obdobju, so: ali obstaja dieta, ali živilo, ki nam pomaga, da se obranimo pred okužbo s COVID-19? Bi morali spremeniti svojo prehrano in kako? Kaj naj skuhamo ob pomanjkanju časa?

Foto: Slovenija.info, Alés Fejžer

Žal do danes ni nobenega prepričljivega dokaza, da kakšna dieta ali živilo pomaga proti okužbi s COVID-19. Ugotovitve v času poteka epidemije pa kažejo, da debelost in posledično sladkorna bolezen tipa 2 poveča tveganje za težji potek bolezni pri COVID-19. Posledično je vzdrževanje primerne osebne telesne mase ključnega pomena. Poleg tega obstajajo trdni dokazi o tem, da pomanjkanje posameznih hranil oslabi imunski sistem, oslavljen imunski sistem pa lahko pome-

ni večje tveganje za težji potek bolezni pri COVID-19. Na srečo poznamo hranila, ki pomagajo našemu imunskemu sistemu pri delovanju. Te lastnosti imajo vitamin A, C in D, mikrohranila cink in selen ter probiotiki. Poglejmo, katera živila so dober vir naštetih hranil v teh zimskih časih.

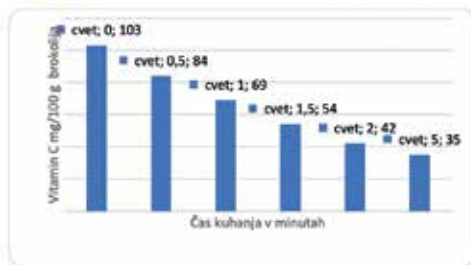
Vitamin A

Dobri viri vitamina A so na primer jetra, jajca, maslo, sir, ribe ter korenje in buče. Odrasli rabimo okoli 800 mikro-

gramov vitamina A. Tega dobimo več kot dovolj s porcijo praženih jetrc, pa tudi s porcijo bučne juhe.

Vitamin C

Dobri viri vitamina C so na primer ohrovt, brokoli, kislo zelje, kislja repa, mandarine, pomaranče, limone. Da se ohrani čim več C vitamina, zelenjavo kuhajmo le krajši čas. Spodnja slika na primeru brokolija prikazuje, kako s časom kuhanja izgubljam vitamin C.

Brokoli je užiten tudi surov, zato ga lahko občasno kar surovega vključimo v različne mešane solate ali prigrizke. V vsakodnevni prehrani se potrudimo in zaužijemo vsaj dve porciji surovega sadja ali zelenjave. Odrasli rabimo okoli 100 mg vitamina C na dan (moški 110 miligramov, ženske 95 miligramov). Toliko ga dobimo, če v dnevu pojemo na primer eno veliko pomarančo in dve mandarini.

Vitamin D

Zadostna raven vitamina D v telesu v času epidemije je še posebej pomembna. Ugotovljeno je bilo, da je pri osebah s pomanjkanjem vitamina D opazen slabši potek in izid bolezni COVID-19. Žal so živila slab vir vitamina D. Tega lahko pozimi dobimo dovolj le iz prehranskih dopolnil. Pri vseh zdravih posameznikih se od oktobra do aprila svetuje uživanje prehranskih dopolnil vitamina D3 v odmerku 800-2000 IE dnevno. IE je internacionalna enota, 1000 IE je enako 25 mikrogramov holekalciferola oziroma vitamina D3. Prehranska dopolnila kupujemo le v lekarnah in dobro preberimo navodila za doziranje.

Cink in selen

Viri cinka in selena so na primer meso, morska hrana, stročnice, oreščki in semena. Odrasli rabimo okoli 10 miligramov cinka in 55 mikrogramov selena na dan. Teh mikrohranil zaužijemo dovolj z eno porcijo mesa ali morske hrane plus eno porcijo stročnic in oreščkov ali semen na dan.

Probiotiki

Probiotiki so vsi živi mikroorganizmi (bakterije in kvasovke), ki zaužiti v zadostni količini ugodno vplivajo na zdravje ljudi. Mnogi od teh mikroorganizmov koristijo tudi našemu imunskemu sistemu. Nahajajo se v fermentiranih živilih, kot na primer kislomleko, jogurt, kefir, ki-

slo zelje in kislomleko. Kislo zelje ali kislomleko je najbolje kupiti na tržnici ali na bližnji kmetiji, da ni toplotno obdelana (pasterizirana) in tako vsebuje žive mikroorganizme. Kupimo jih v večjih količinah, vsaj za tri obroke, in hranimo v hladilniku. Kislo zelje ali kislomleko lahko uživamo tako surovo kot tudi kuhano in vključimo v različne jedi.

V nadaljevanju vam predstavljamo nekaj odličnih kombinacij za hitra uravnotežena kosila, ki so hkrati dobra podpora našemu imunskemu sistemu ter pomoč pri pomanjkanju časa za kuhanje.

Kislo zelje v solati, trdo kuhano jajce, črn kruh

Kislo zelje v solati: 250 gramov kislega zelja, 3 stroki česna, 2 žlici bučnega olja, 2 žlici bučnih semen, 2 žlici rjavega fižola, poper.

Jota s kislomleko, ješprenjem in klobaso

Jota je jed, ki lahko stoji nekaj dni v hladilniku in je še vedno odlična. Skuhajmo jo v večji količini in porabimo za več obrokov.

Pražena jetrca, kuhan krompir, radič s fižolom

Za pripravo jetrc potrebujemo poleg svežih jetrc, eno veliko čebulo, žlico olja,

sol in limono. Jetrca narežemo zelo na tanko. Prav tako čebulo. Čebulo nato svetlo prepražimo na žlici oljčnega olja in dodamo jetrca ter prepražimo. Šele na krožniku jetrca posolimo in čez stisnemo sok polovice limone. Poleg dobrega okusa bomo dobili kar nekaj vitamina C in tudi železo iz jetrc se bo bolje vsrkalo v naše telo.

Bučna juha s kurkumo, govedina s porom, pirino kaša in arašidi

Bučna juha s kurkumo: v lonec damo malo vode, na kocke narezano bučo, sol in česen ter skuhamo. Ko je buča mehka, ji dodamo kremni sir, kurkumo, poper in zmiksamo s paličnim mešalnikom. Juha je odlična in zelo hitra za pripravo.

Govedina s porom, pirino kaša in arašidi: očiščen in opran por narežemo na tanke rezine ter popražimo v ponvi na žlici olja. Nato dodamo goveje meso narezano na tanke trakce, sol in prepražimo do konca. V jed primešamo 3 žlice kuhane pire in žlico sesekljanih arašidov.

Poskrbite za uravnoteženo prehrano in ne dovolite da vaš imunski sistem oslabi. In ne pozabite na preprosto pravilo: prav vsak obrok v dnevu naj vsebuje tudi sadje ali zelenjavo.

DOC. DR. MOJCA STUBELJ, UNIVERZA NA PRIMORSKEM, FAKULTETA ZA VEDE O ZDRAVJU

Projekt »**Podaljševanje delovne aktivnosti in zmanjševanje odsotnosti z dela v KRZS – STAR-VITAL: Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev**«. Naložbo financirata Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, in sicer Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Naložba se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«.

Mala podjetja se pomena standardizacije še premalo zavedajo

V sredini decembra je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, v soorganizaciji SIST-a in na pobudo evropske organizacije za standardizacijo malih in srednjih podjetij (SBS), izvedla strokovni spletni seminar o standardizaciji v malih in srednjih podjetjih.

Brezplačni strokovni dogodek MSP in standardizacija: Uporaba standardov na primeru skladnosti lesenih in jeklenih konstrukcij je organizirala zbornica, skupaj s Slovenskim inštitutom za standardizacijo (SIST, www.sist.si) ter na pobudo evropske organizacije za standardizacijo malih in srednjih podjetij (Small Business Standards, SBS, www.sbs-sme.eu).

Uvodoma je **predsednik OZS Branko Meh** poudaril pomembnost standardizacije, certificiranja in ustreznega dajanja tehničnih in gradbenih proizvodov na trg. Opozoril je, da so standardi pogosto zapleteni, zahtevni, zahtevajo kompleksno izvajanje preskusnih metod za izdelke, hkrati pa še certificiranje notranje kontrole proizvodnje, ter so vsebinsko, časovno in finančno velik zalogaj za mikro podjetja, ki izdelujejo male serije izdelkov; zato v tem izgubljajo konkurenčnost z velikimi podjetji, ne glede na nekatere sprejete poenostavitve za mikro in mala podjetja.

Direktorica SBS Maitane Olabarria je predstavila organizacijo SBS, ki ima 21 članic in zastopa preko 12 milijonov malih in srednjih podjetij. Tudi ona je poudarila pomembnost in koristi standardov za mala in srednje velika podjetja. Prva korist je povezana z olajšanjem dostopa do trgov, saj brez skupnih evropskih standardov ne bi imeli enotnega trga v Evropski uniji. Harmonizirani evropski standardi, ki so skupni v celotnem evropskem gospodarskem prostoru, so nadomestili več nacionalnih standardov, ki so od proizvajalcev zahtevali, da svoje izdelke nenehno preskušajo glede na različne nacionalne zahteve, kar je pomenilo dodatne stroške. Zahvaljujoč razvoju in

uporabi evropskih standardov, ki jih vsi priznavajo, se podjetjem ponujajo nove poslovne priložnosti in koristi: lažji dostop do novih trgov, ekonomija obsega, izboljšana varnost in manjši stroški ugotavljanja skladnosti. Izpostavila je tudi, da se mala in srednje velika podjetja pogosto ne zavedajo oziroma premalo zavedajo prednosti standardizacije, ter da jim primanjkuje časa in sredstev za ugotavljanje skladnosti.

Marjetka Strle Vidali, direktorica SIST-a, je predstavila delovanje SIST-a in njegovih strokovnih svetov ter, zakaj in kako sodelovati pri standardizaciji. Bistvene prednosti so, da so podjetja o novih dogajanjih na področju standardizacije iz razvojnih standardizacijskih dokumentov opozorjena pred konkurenco, da so seznanjena s trendi in z razvojem

na področju delovanja, se srečujejo z drugimi vpletenimi s področja dejavnosti (vključno zakonodajalci, zadolženimi za nadzor trga, predstavniki certifikacijskih organov ipd.) ter ne nazadnje, da imajo vpliv na vsebino standardov.

Osrednji del seminarja je bil namenjen predstavitvi zakonodajnih osnov ter navodil za uporabo standardov in praktično izvedbo ugotavljanja skladnosti lesenih oziroma kovinskih konstrukcij, ki ga je pripravila **mag. Emilija Bratož**, sicer tudi strokovnjakinja SBS.

V zaključku pa sta **Marko Kajzer**, predsednik Sekcije lesnih strok pri OZS (Kampo, d. o. o.), in **Simon Dovrtel**, predsednik Sekcije dimnikarjev pri OZS (Dimnikarstvo Dovrtel sistemi, d. o. o.), predstavila pomembnost standardov na primeru dobrih praks obeh podjetij.

MAG. MAJA RIGAČ

Spet nove možnosti prihrankov!

**”KARTICA JE SUPER.
UPORABLJAM JO
VSAK DAN,
ŠE MED
VIKENDOM.”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Za uspešno poslovanje so najpomembnejši zanesljivi partnerji

Z Natašo Ješe, predstavnico podjetja Erste Card, smo se pogovarjali o temi, ki je v času krize še kako aktualna – o tem, kako pomemben je partnerski odnos med poslovnimi subjekti, zaupanje in iskanje rešitev za ponovni zagon poslovanja. Tudi kartica ugodnosti Diners Club Mozaik podjetnih, ki je obrtnikom in malim podjetnikom na voljo že sedem let, je oblika partnerskega odnosa, a sodelovanje predstavlja mnogo več kot kartico.

Začetkov sodelovanja med Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in podjetjem Erste Card se Nataša Ješe ne spomni, saj je dokaj sveža sodelavka na projektu Diners Club Mozaik podjetnih, a se strinja, da je bila kartica že na začetku med obrtniki in malimi podjetniki dobro sprejeta. Vsi novi uporabniki so jo lahko leto dni uporabljali brez članarine, navdušeni so bili nad preprostimi nakupi na obroke, klubskimi ugodnostmi in ne nazadnje letališkimi saloni.

Njihov odnos do kartice Mozaik podjetnih Diners Club se sicer ni dosti spremenil, se je pa, predvsem zaradi korona-krize, spremenilo poslovanje. Marsikdo bo letos moral redefinirati svoj položaj na trgu, uporabiti načrt B in spremeniti strategijo poslovanja. Pri tem pa je, poudarja Nataša Ješe, najbolj pomembna analiza finančnega poslovanja. »Ocena finančnega stanja je zagotovo najbolj pomembna. Ugotoviti je treba, kako globoko je prizadeto poslovanje. Preučiti je treba dobičke, izgube, solventnost in likvidnost poslovanja ter narediti primerjavo z letom 2019. Poleg finančnih kazalnikov je treba premisliti o zaposlenih, sredstvih za marketing in, če ne gre drugače, spremeniti svoj načrt poslovanja ter se morda usmeriti v druge dejavnosti in panoge,« je dejala.

Kaj v tem primeru lahko ponudi podjetje Erste Card?

»Zagotovo je med prvimi rešitvami kartica Diners Club Mozaik podjetnih, tako poslovna kot tudi osebna. Z njo obrtniki in mali podjetniki lahko odložijo nujna plačila vsaj za 30 in več dni. Tako lahko poplačajo vse nujne obveznosti. S kartico Diners Club Mozaik podjetnih si lahko olajšajo nakupe surovin, izdelkov, storitev, ki jih nujno potrebujejo za ponoven zagon podjetja, in svoj nakup lahko razdelijo na obroke. Na voljo imajo tudi osebno kartico, ki jo lahko ponudijo svojim družinskim članom in zaposlenim. Tako bodo zagotovo lažje prebrodili čas ponovne vzpostavitve poslovanja,« poudarja Nataša Ješe.

Možnost nadgradnje sodelovanja

Mala podjetja in obrtniki potrebujejo kupce, ki pa imajo zaradi korona-krize prav tako finančne težave. Da bi podjetja privabila čim več potrošnikov, Erste Card ponuja podjetjem možnost sodelovanja pri kreditnem posredovanju, trženju in sprejemanju kartic Diners Club za plačilo izdelkov in storitev, ki jih podjetja ponujajo. Pogoj za sodelovanje je, da podjetje postane prodajno mesto Erste Carda, kar prinaša kar nekaj prednosti. Nataša Ješe: »V prvi vrsti finančno varnost in takojšnje izplačilo denarja, čeprav kupec svoj nakup opravi na obroke. Vsa morebitna tveganja z neplačili nosi Erste Card, podjetje pa se lahko posveti svojemu poslu. Poleg tega pa podjetniki s sklenitvijo pogodbe o trženju z Erste Card pridobivajo nove člane in lahko tudi na ta način povečajo svoje prihodke.«

Ne nazadnje podjetje, ki postane prodajno mesto Erste Carda, pridobi možnost predstavitve svoje dejavnosti v zameno za ugodnost za 74.000 članov. Poleg tega ima možnost sodelovanja s ponudbami v mailingih večjim partnerjem Erste Carda, kar predstavlja še dodatnih 80.000 ljudi – potencialnih kupcev. »Če so v analizi poslovanja ugotovili, da jih marketing stane preveč, je sodelovanje z Erste Card res prava rešitev, saj jim omogoča brezplačno predstavitve,« poudarja Nataša Ješe, ki z veseljem odgovori tudi na vsa vaša vprašanja. Pišete ji lahko na natasa.jese@erstecard.si.

EVA MIHELČ

VAS SKRBIJO ZAPLETENI PREDPISI NOVE EMBALAŽNE ZAKONODAJE?

Za vas smo pripravili enostavne in hitre rešitve, s katerimi vas bomo rešili skrbi z embalažnino in poskrbeli, da boste brez težav izpolnili vse zakonske obveznosti.

Nova zakonodaja bo vsem podjetjem, ki uvažajo ali prvič na slovenski trg dajejo embalirano blago narekovala vključitev v embalažno shemo in plačevanje embalažnine.

Več informacij o novi zakonodaji, obveznostih ki jih nalaga ter rešitvah ki jih ponuja Embalažna shema Surovina, si preberite na www.embalazna-shema.si

**Embalaža vaša,
skrb je naša.**

www.embalazna-shema.si

HUMANITARNA AKCIJA

Obrtniki in podjetniki pomagajo prizadetim v potresu na Hrvaškem

Hrvaška je te dni utrpela veliko naravno katastrofo, saj je uničujoči potres prizadel številna hrvaška mesta, v območju epicentra pa je prebivalstvo izgubilo svoja prebivališča, obrtniki in podjetniki svoje obratovalnice in sredstva za delo, žal nekateri tudi življenje.

maribor24.si

Prav je, da tudi obrtniki in podjetniki pomagamo svojim stanovskim kolegom in prebivalcem na Hrvaškem, zato smo se odločili za zbiranje finančnih sredstev, ki bodo namenjena kolegom iz najbolj prizadetih mest uničujočega potresa. Vsem, ki boste darovali sredstva, bo poslana prošnja za pomoč, ki bo služila kot dokazilo za knjigovodsko beleženje donacije.

Svoj prispevek lahko nakažete na poseben račun Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom:

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom

Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana

Poslovni račun, odprt pri NLB, d. d.

Številka: SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: **Humanitarna pomoč – Potres**

Koda namena: CHAR

Sklc: **00 10-1052**

Z vami že 10 let!

Poleg tega zbiramo tudi interes za materialno pomoč v obliki gradbenega materiala, sanitetnega materiala in podobno (vabljeni tudi prevozna podjetja, ki bi lahko ponudila prevoz zbranega blaga na Hrvaško). Svoj interes lahko najavite na **Območje obrtno-podjetniško zbornico Krško na elektronski naslov: janja.starc@ozs.si**. OOO Krško bo poskrbela za komuniciranje, organizacijo in logistiko do pomoči potrebnim na Hrvaškem.

Hvala za vašo pomoč!

J. S.

Novo leto – nove skrbi

Čas beži zares bliskovito hitro. Pred nas postavlja vedno nove izzive, takšne, o katerih še sanjati nismo mogli, in tudi takšne, ki so posledica v preteklosti sprejetih (ne)strokovnih odločitev, katerih posledice določena struktura državljanov začutimo šele, ko smo soočeni z njimi. Spet lahko ugotovimo, da posebnosti aktivnega obrtnika in malega podjetnika v odnosu do drugih aktivnih prebivalcev v Sloveniji, ki se odražajo tudi po njegovi upokojitvi, odločevalci sploh ne upoštevajo.

Zato ni časa za predah v opozarjanju predvsem političnih organizacij, ki imajo parlamentarno moč za oblikovanje zakonodaje. Združiti moramo moči: tako organizacije aktivnih obrtnikov in mi, kot predstavniki upokojenih obrtnikov v Sloveniji. Večji kot bo krog udeležencev v tej aktivnosti, boljši bodo predlogi za rešitev problemov in bolj resno bomo vsi skupaj sprejeti s strani odločevalcev v parlamentarnem sistemu. Zato ne želimo izgubljati časa in takoj, že z januarjem, čeprav smo mobilno vsi prebivalci zelo priprti, upokojenci pa še toliko bolj, začnemo javno izpostavljati problematike, ki jih bomo morali skupno čim prej rešiti.

Torej jemljemo si priložnost za izpostavitev dveh za upokojene obrtnike še posebej pomembnih tem ta čas:

Bančni kriteriji za odobravanje potrošniških kreditov upokojencem

Banke imajo že nekaj časa uvedena – po naši oceni – hudo diskriminaturna pravila za odobritev potrošniškega kredita (med te sodi tudi letni negativni limit na transakcijskem računu občana), da ob vseh varovanjih, ki jih banka sprejema in po njih konkretnemu prosilcu podeli kredit, velja še dodatno pravilo, da prosilcu, ki je starejši na primer od 75 let, kredita ne odobrijo več. Prosilcu za kredit (pa tudi limit) za že odobreni kredit izračunajo

njegovo ročnost odplačevanja tako, da se zadnje odplačilo pokrije časovno pred komitentovim rojstnim dnevom za starostni limit, ki ga banka določi. Čeprav ima prosilec po preteku določene starosti še vsa druga kakovostna zavarovanja za odplačilo kredita, mu banka po pri njej določeni starostni meji potrošniškega kredita ne odobri več (in limita na transakcijskem računu praviloma tudi ne).

Načrtno obubožanje upokojencev z izgovorom o nestabilnosti pokojninske in zdravstvene blagajne

Že desetletje ali več državna politika deluje na postopnem zmanjševanju odmere višine pokojnine na podlagi izplačanih osebnih dohodkov in drugih prejemkov posameznika, in sicer kar za polovico. Vse to vodi v:

- prepolovljen življenjski standard upokojencev v primerjavi s tistim pred upokojitvijo;

- obubožanje upokojencev, ki zaradi obveznega upokojevanja ob dopolnitvi starostnih pogojev za upokojitev ne bi mogli delati še naprej;

- pogostejše zdravstvene težave zaradi politike zdravstvene blagajne, ki s starostjo posameznika omejuje, do kdaj je brezplačno upravičen do nekaterih preventivnih zdravstvenih pregledov, kot na primer SVIT, mamografija in drugo.

Takrat, ko ostareli prebivalci postanejo bolj rizična skupina za obolenje hudih bolezni, so sistemsko izključeni iz programov preventivnih pregledov.

Vse to kaže, da postajamo čedalje manj socialna družba s po tiho in pospešenim uveljavljanjem politike amerikanizacije (zadeve bodo opravljene vse bolj samoplačniško) na navedenih in drugih področjih. To med upokojenci pospešeno vzbuja strah pred življenjem v starosti; z izjemo tistih, ki so skozi svoje življenje vendarle uspeli vzporedno prihraniti dovolj kapitala, da jim bo ta zagotavljal mirno uživanje življenja, saj jim bo samoplačniško vse hitro dosegljivo. Teh je sedaj med upokojenimi obrtniki in malimi podjetniki zelo malo.

O navedenih in drugih težavah se velja čim prej in strpno pogovarjati in predlagati rešitve. V ta namen bomo v okviru delovanja društva in drugih zainteresiranih institucij, ki poznajo obrtništvo in malo podjetništvo, skupno pripravili aktivnosti za razpravo o teh in podobnih problemih ter skupno organizirali tematske javne tribune. Na te tribune bomo povabili zainteresirane in predstavnike dotičnih državnih institucij z namenom, da tako pripravimo podlage za spremembo konkretne slovenske zakonodaje, ki bo odpravljala življenjske prikazane in druge anomalije upokojenih obrtnikov.

Uspešno leto 2021 želimo in ostanite zdravi!

JOŽE ELERSIČ, PREDSEDNIK DUPOS

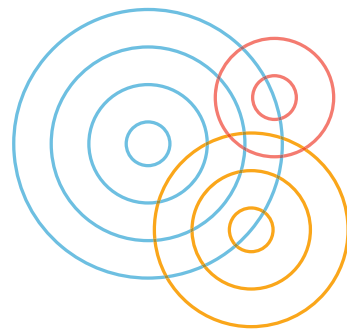
Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: dupos.je@siol.net ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Sporočite nam svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo.

V članstvo vabimo tudi upokojene bivše funkcionarje zbornic, katerim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

DRUŽINSKO PODJETNIŠTVO

Štirje izzivi, s katerimi se soočajo vodje

Vsak vodja ima zelo težko vlogo ohraniti ravnovesje v svojem kolektivu na način, da mu lahko zaposleni zaupajo in ga spoštujejo, hkrati pa niso preveč sproščeni in spoštujejo svoje delovne naloge. Predstavljam štiri najpogostejše težave, s katerimi se soočajo novodobni vodje in lastniki podjetij, ki smo jim bili priča med našim delom.

1. Nekomunikacija

Vedno znova me preseneti, da kljub temu, da preživimo vedno več časa v dnevu na socialnih omrežjih in komuniciramo z ljudmi, nam je vseeno težko vzpostaviti zdrav odnos in spoštljivo komunicirati s sočlovekom v živo. Večina podjetij, ki nas najame, da ugotovimo, kje se jim zatika in zakaj ne napredujejo v rasti in razvoju, ima podobno težavo. V večini primerov je ta prav v komunikaciji.

Najprej ugotovimo, da **komunikacija med vodjo in podrejenim ni spoštljiva**. Težava se pojavi, ker ne znamo obvladovati svojih čustev. Zato se, ko nas nekaj razjezi, odzovemo iz afekta. Bila sem priča dogodku, ko

je nadrejeni z vsem glasom tako zelo kričal na delavca, da sem se zalotila pri tem, da sem zatisnila oči, da bi za trenutek ubežala dogodku. Občutila sem strah, kljub temu, da njegova jeza ni bila usmerjena name, ampak na drugo osebo. Pomembno je, da najdemo pravi način, kako podrejene soočimo z neko napako na spoštljiv način in brez vcepljanja strahu. Na žalost je v veliki meri še vedno prisotno mišljenje pri vodjah, »če se me bodo moji zaposleni bali in jih bo strah, me bodo tudi spoštovali«. To seveda nikakor ne drži. Ne glede na to, kakšno plačo boste zaposlenemu dali, bo prej ali slej občutil pritisk in se bo čustveno zaprl. To lahko prinese hujše posledice in obolenja tudi na fizični ravni.

Komunikacija med lastniki ali vodji je drugi problem podjetij. Najpogostejši razlog za slabo klimo v podjetju, sploh takrat, ko govorimo o družinskih podjetjih, kjer je na vodilnih položajih več sorodnikov, je prepiranje vodij med seboj. Prepiri drastično vplivajo na uspešnost vodenja v podjetju, zaposleni pa to vsakodnevno spremljajo.

2. Mikro menedžiranje kadra in popoln nadzor

Velika težava, s katero se srečujemo na inštitutu MoST, je popolni nadzor lastnikov ali direktorja nad zaposlenimi. Tu govorim o tem, da izvajajo pretirano kontrolo in osredotočenost na malenkosti, kar povzroča daleč najpogostejšo napako vodij. Vodje, sploh novopečeni vodje, želijo svoje delo opraviti v popolnosti in so mnogokrat nestrpni. Zato rajši za delo poprimejo sami, saj menijo, da so stvari le tako lahko uspešno narejene. Kar naenkrat se znajdejo v položaju, ko delajo 15 ur na dan, so utrujeni in praktično nimajo časa zase ali za svoje najbližje. Posledično to drastično vpliva na njihovo počutje, dobro voljo in zdravje. Dobro vodenje ne pomeni imeti popoln nadzor nad vsemi, tudi najmanjšimi detajli, ampak navdihovanje in vodenje ter nadziranje kolektiva s ciljem, da bi opravili vse naloge in dosegli uspešne rezultate. S tem, ko vodja gleda delavcem pod prste in kritizira vsako najmanjšo napako ali še huje,

pove rešitev za vsako težavo, svojemu kadru ne omogoča zdravega razvoja in učenja. To posledično pomeni, da bo vodja moral vse narediti sam in opraviti vse naloge. Hkrati se bodo delavci počutili manjvredne in nevredne zaupanja. Zelo pomembno je:

- da svojim zaposlenim zaupate,
- da opustite dvom in strah, da nalog ne bi opravili uspešno,
- da nagradite in prepoznate kaj vse so naredili.

V naslednjem prispevku bom govorila o mikro menedžiranju in kako biti boljši vodja s pomočjo petih smernic. Če imate v resnici nekompetenten kader, mikro menedžiranje ne bo pripomoglo k temu, da bi se delo izboljšalo. Kar pomaga, je učenje in izobraževanje kadra ali zaposlovanje novih ljudi.

3. Preveč prijateljski odnosi do zaposlenih

Super je, če vam kolektiv zaupa in ste nanj ponosni, a veliko vodij naredi napako, da do svojih zaposlenih vzpostavi preveč prijateljski odnos. Pomembno je, da se zavedate, da lahko »prijateljski odnos« zaposleni izkoristijo sebi v prid. Vodja mora vedno vzpostaviti avtoriteto, tudi če je delovno okolje bolj prijateljsko usmerjeno. To lahko storite na več načinov:

• **Samozavest:** ne dvomite vase in ne sprašujte zaposlenih, če nekaj delate prav ali narobe.

• **Obvladovanje čustev:** Če ne znate uravnavati čustev in pogosto izbruhnete (jezno odreagirate ali izražate žalost, ko to ni primerno), to kaže na pomanjkanje kontrole, samozavesti in avtoritete. Zaposleni se vas bodo bali ali se jim boste smilili. Nobena od teh dveh možnosti ni sprejemljiva, če želite biti dober vodja.

• **Ne molčite, ampak izrazite neveselosti in pohvale:** Naj vas ne bo strah skritizirati zaposlene na spoštljiv način ali jih pohvaliti za dobro opravljeno delo. Zaposleni potrebujejo vašo povratno informacijo.

• Kar je pa najpomembneje, **naj vas ne skrbi, če vas imajo zaposleni radi.** Če morate sprejeti težko odločitev, jo sprejmite in ne odlašajte zato, ker bi koga užalili.

4. Postavitev vizije in učinkovitega strateškega načrta

Pomembno je, da ima vsako podjetje jasno zastavljeno vizijo. To pomeni, da jo poznajo vsi zaposleni v podjetju, vključno z vodstvenim kadrom. Poznam podjetja, ki so poiskala pri nas svetovanje prav zaradi tega, ker delavci niso motivirani in ne vidijo drugega razloga, zakaj bi delali, kakor redne plače. S takšno miselnostjo podjetje ne more napredovati. Pomembno je, da vsak vodja jasno predstavi vizijo vsem delavcem v podjetju. Spoznala sem že veliko podjetnikov v Sloveniji in kar nekaj jih na vprašanje »Kakšna je vaša vizija?« odgovori »pa kakšna vizija, delat je treba!« ali »vizija mi ne bo prinesla denarja!«. Tu je največja napaka podjetij in največji razlog, zakaj ne napredujejo in se ne razvijajo ter ostanejo na istem mestu. Ne zavedajo se, da prav dobra vizija in smiseln strateški načrt posledično prineseta zaslužek in denar ter prepoznavnost in dober glas podjetja.

Da to vizijo dosežemo, pa je zelo pomembno, da si zastavimo jasen strateški načrt. Strategija doseganja ciljev je sestavljena iz več manjših ciljev, ki nas posledično pripeljejo do glavnega. Če zaposlenim vizije in strateškega načrta ne predstavimo, ti nimajo čemu slediti. Ne prepoznajo smisla in nikoli ne bodo delali v skupno dobro podjetja ali v njegov razvoj, saj je njihov cilj samo oddehati 8-urni delavnik in oditi domov.

Če povzamem, mora biti dober vodja dostopen in odprt za diskusijo in dialoge, mora slišati zaposlene in jih spoštovati. Hkrati pa obdržati svojo profesionalnost in avtoriteto. Dober vodja je vodja, ki se je pripravljen učiti in se želi razvijati. Velikokrat ni težava samo v zaposlenih ali samo v delovnem procesu, ampak moramo podjetje pogledati celostno, da bi ugotovili, kje se zatika in zakaj se podjetje ne razvija. S tem namenom smo pripravili brezplačne informativne sestanke z nami, kjer lahko dobite vpogled, kaj bi bilo v vašem podjetju dobro okrepiti in kje vas kot vodjo lahko podpremo.

ADELINA KRAJA,
MAGISTRICA PSIHLOGIJE

PREKO ENERGETSKE DO FINANČNE NEODVISNOSTI

Sončna elektrarna - donosna naložba!

Posamezniki, ki dolgoročno planirajo svojo finančno neodvisnost, se vedno osredotočajo na prihodke (učinkovito načrtovanje prihodkov, iz katerih lahko potem investiramo in gradimo primerno glavnico premoženja, ki nam lahko dolgoročno nudi finančno svobodo) in na odhodke (kako optimizirati stroške svojega bivanja, brez da bi izgubili kakovost življenja oziroma kako za fiksne odhodke (stroške življenja) na dolgi rok plačevati manj).

Zanimivo je, kako pomembna je pri procesu načrtovanja investicij in optimizacije odhodkov, posameznikova energetska neodvisnost oziroma energetska samooskrba. Kot vemo, za večino ljudi fiksni mesečni strošek predstavljajo porabljena električna energija, ogrevanje (ki je lahko sicer samo sezonsko) in vožnja z avtomobilom.

Bigstock

SI PREDSTAVLJATE, DA STE ENERGETSKO NEODVISNI IN ZA PORABLJENO ELEKTRIKO, OGREVANJE IN »GORIVO« ZA AVTO PLAČUJETE ZGOLJ NEKAJ EVROV MESEČNO? IN DA LAHKO POTEM PRIHRANEK, KI GA USTVARJATE, INVESTIRATE KAM DRUGAM?

Svetovni globalni trendi premikanja v trajnostni razvoj gospodarstva spodbujajo investicije v obnovljive vire energije in sektor zelene energije vedno bolj pridobiva na pozornosti in razširjenosti.

Ekonomsko zelo učinkovito je namreč investirati tudi v lastno sončno elektrarno – ne le, da s tem postanete samooskrbni, investicija tukaj ponuja tudi dober donos in dolgoročno ustvarjene dodatne prihranke.

Sončne elektrarne za gospodinjstva tako že dolgo niso več le modna muha. Po pregledanih izračunih se sončna elektrarna kaže kot zelo dobra investicija, ki koristi tako okolju kot tudi denarnici. Seveda pa je pri tem zelo pomembno, da v času načrtovanja sončne elektrarne upoštevamo vse dejavnike v okolju in na stavbi.

Prednosti obnovljivih virov energije

Obnovljivi viri energije imajo veliko prednosti, saj v osnovi najprej izboljšujejo kakovost okolja in predvsem preprečujejo nadaljnje spreminjanje podnebja. Poleg ohranjanja narave lahko obnovljivi viri energije državam nudijo večjo varnost z zmanjšanjem odvisnosti od uvoženih virov energije. To lahko pozitivno vpliva tako politično kot tudi gospodarsko.

V zadnjih letih, ko postaja elektrika iz obnovljivih virov vse cenejša, se to odraža v vse večji učinkovitosti in tako postaja sektor obnovljivih virov energije eden najhitreje rastočih sektorjev, ki ponuja veliko število zaposlitev in poganja povsem nov tehnološki razvoj. Ne nazadnje pa postaja vedno večja prednost sončnih elektrarn tudi v finančnem učinku in zelo dobrem letnem donosu na vložena sredstva, ki za nekajkratnik presega donos bančnih depozitov.

Investicija v energetska neodvisnost ponuja finančno varnost

Z vidika podjetij in posameznikov postaja investicija v sončno ali vetrno elektrarno vedno bolj smiselna in tudi finančno zanimiva. Ko poskrbimo za energetska neodvisnost, se namreč finančni učinek pokaže takoj v znižanju stroškov elektrike zaradi samooskrbe in s tem posledično tudi v zmanjšanju odvisnosti od elektrodistributerjev in od gibanja cen električne energije na trgu.

Pomembno je poudariti, da je sprememba zakonodaje pred leti v Sloveniji, ki lastnikom sončnih elektrarn omogoča samooskrbo z električno energijo, naredila investicije v sončne elektrarne spet veliko bolj zanimive. Opcija tako imenovanega »net meteringa« pokriva predvsem gospodinjstva, ki lahko na takšen način občutno prihranijo pri strošku za energijo.

Finančna varnost se povečuje tudi zaradi zvišane vrednosti objekta, ki je opremljen s sončno elektrarno. Statistično so cene tovrstnih objektov višje za okrog 5 odstotkov. Pravi finančni učinek pa se vsekakor pokaže v prihrankih pri stroških električne energije, če jih seveda plemenitimo dalje. Pri izračunih se tako pokaže, da se investicija v sončno elektrarno pri trenutnih razmerah na trgu lahko povrne že v devetih letih in lahko pri omenjeni investiciji pričakujemo okrog 8-odstotni letni donos.

Primerjava stroška izdelave sončne elektrarne – povzeto po članku na spletni strani www.varcevanje-energije.si:

Skupni stroški sončne elektrarne 11 kW moči v 30 letih delovanja

Cena sončne elektrarne (z vključeno subvencijo):	12.000 €
Stroški fiksnih dajatev za obdobje 30 let (20 € mesečno):	7200 €
Stroški zavarovanja, vzdrževanja, nadzora, upada učinkovitosti (120 € letno):	3600 €
Skupni predviden strošek elektrarne v 30 letih:	22.800 €

V omenjenem izračunu je upoštevana elektrarna, ki bi povprečni družini v Sloveniji lahko vsekakor nudila samooskrbo – torej vso potencialno porabljeno električno energijo bi lahko družina proizvajala z lastno sončno elektrarno, če predpostavimo, da družina porablja nekje 11.000 kW ur elektrike na leto.

V hipotetičnem izračunu bi omenjena elektrarna v 30 letih, pri trenutnih cenah elektrike, lahko pridelala za nekje 63.000 € električne energije. Če od tega zneska odštejemo našo osnovno investicijo + tekoče stroške v 30 letih, lahko ugotovimo, da nam bi v tem času ostalo za dobrih 40.000 € denarja, ki ga privarčujemo in seveda lahko investiramo nekam naprej.

Lastni primer

Za investicijo v sončno elektrarno smo se letos odločili tudi v naši družini, kjer smo ugotovili, kako zelo pomembni sta združeni finančna in energetska neodvisnost. Zato smo v celotnem projektu zastavili dve zelo pomembni zahtevi:

- želimo brezobrestno odplačevati izgradnjo elektrarne v mesečnih obrokih,
- vse prihranke, ki jih bo ustvarjala elektrarna, bomo investirali naprej do celotnega stroška električne energije, ki jo plačujemo danes.

Ko smo pridobili različne ponudbe, smo se odločili za naslednjo s tem izračunom:

Investicija v domačo sončno elektrarno – 13,43 kW moči (z odbito subvencijo):	13.775 €
Mesečni obrok odplačevanja elektrarne (brez obresti):	164 €
Mesečni strošek zavarovanja:	5,50 €
Skupni mesečni obrok odplačevanja elektrarne:	169,50 €
Stroški fiksnih dajatev:	20 €
Skupni mesečni strošek za »elektriko« od zagona elektrarne:	189,50 €

K omenjenemu izračunu zgoraj moram zapisati, da smo preko ponudnikov dobili ugodno 7-letno brezobrestno financiranje in ni bilo potrebno investirati enkratnega zneska v elektrarno, ampak ga bomo odplačevali mesečno (brez obresti). Skupni fiksni strošek 189,50 € je obrok elektrarne, ki pa nam že v celoti pokriva naše potrebe po elektriki in ogrevanju (ogrevanje je s toplotno črpalko).

Pred instalacijo elektrarne je bil naš povprečni mesečni strošek za elektriko in ogrevanje v povprečju okrog 240 € mesečno. Od instalacije naprej, tako že ustvarjamo prve prihranke, v našem primeru 40 € na mesec, ki jih bomo zdaj 7 let investirali naprej in bomo pri pričakovanem 8,5-odstotnem letnem donosu po 7 letih iz tega že dobili dobrih 4500 €.

Leta	Vplačilo 40 € mesečno	Privarčevanega premoženja na 8,5% letnega donosa
1	480,00	499,15
2	960,00	1040,72
3	1.440,00	1628,34
4	1.920,00	2265,89
5	2.400,00	2957,64
6	2.880,00	3708,19
7	3.360,00	4522,53

Po sedmem letu pa lahko predpostavimo, da ta znesek, 4500 €, v celoti investiramo naprej, obdržimo obstoječih 40 € varčevanja in k temu dodamo še mesečne prihranke, ki jih ustvarjamo po 7 letih. Namreč, ko poplačamo obrok za elektrarno, se nam mesečni strošek zmanjša z zgornjih 189,50 € na približno 40 € mesečno (redne dajatve + omrežnina + del sredstev za pokrivanje vzdrževanja in nadzora), kar pomeni, da nam za mesečno investiranje ostane dodatnih 150 € + obstoječih 40 € iz prvih 7 let, kar zneske skupaj 190 € mesečno.

Leta	Vplačilo 4500 € enkratno in 190 € mesečno	Privarčevanega premoženja na 8,5 % povprečnega letnega donosa
1	6780,00	7253,46
2	9060,00	10.240,96
3	11.340,00	13.482,39
4	13.620,00	16.999,35
5	15.900,00	20.815,25
6	18.180,00	24.955,51
7	20.460,00	29.447,68
8	22.740,00	34.321,69
9	25.020,00	39.609,99
10	27.300,00	45.347,79
11	29.580,00	51.573,31
12	31.860,00	58.328,00
13	34.140,00	65.656,84
14	36.420,00	73.608,62
15	38.700,00	82.236,31
16	40.980,00	91.597,36
17	43.260,00	101.754,09
18	45.540,00	112.774,14
19	47.820,00	124.730,90
20	50.100,00	137.703,98
21	52.380,00	151.779,77
22	54.660,00	167.052,01
23	56.940,00	183.622,39

Če predpostavimo, da ima elektrarna življenjsko dobo 30 let, potem lahko z omenjenim vlaganjem, ki smo ga opisali zgoraj (po 7. letu) nadaljujemo še nadaljnjih 23 let. Če nam uspe 4500 € enkratnega zneska in 190 € dodatnih mesečnih vložkov investirati na vsaj 8,5-odstoten letni donos, bi morali imeti po 30 letih na računu dobrih 180.000 €. To pa je že znesek, ki je zelo primeren za dopolnitev vaše finančne neodvisnosti oziroma svobode.

Prebivalci kot steber energetske tranzicije

S svetovnimi trendi se tudi v Sloveniji v zadnjih letih premikamo v čas, ko sončna elektrarna postaja najcenejši energetski vir, ki je praktičen in zdaj omogoča tudi privlačne zasebne naložbe v zagotavljanje prihodnje energetske neodvisnosti ter nizkih cen električne energije za daljše časovno obdobje. Vsak posameznik bo z udeležbo v trendu sončne energije pridobil dodaten finančni prihranek, ki mu bo omogočal večjo varnost v prihodnosti.

MATJAZ ŠTAMULAK, FINANČNI IN INVESTICIJSKI SVETOVALEC,
WWW.CRESUS.SI

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
januar 2021

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
**Nekriti fiksni
stroški**

Vsebina januarskega Svetovalca:

- ▶ Nekriti fiksni stroški
- ▶ Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2021?
- ▶ BREXIT in DDV v 2021
- ▶ Kako naj delodajalci postopajo glede vročitve pisanj delavcu v času epidemije?
- ▶ Terenska problematika tujih delavcev zaposlenih pri slovenskih delodajalcih
- ▶ Izstop Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije, kako naprej?
- ▶ Razlika med podružnico in poslovno enoto
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Kako se bomo lahko
upokojevali v letu
2021?**

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Nekriti fiksni stroški

Ukrep pomoči v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov je bil uzakonjen z Zakonom o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije (PKP 6)¹ in spremenjen oziroma dopolnjen z Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (PKP 7)². Vlada je ukrep, ki je prvotno veljal za obdobje oktober – december 2020, podaljšala do 31. 3. 2021³.

Do delnega kritja nekritih fiksnih stroškov so upravičene pravne in fizične osebe, ki so jim prihodki od prodaje upadli za več kot 30 % in so ustvarile poslovno izgubo v zadnjem kvartalu 2020 ter izpolnjujejo naslednje pogoje (kumulativno):

- so registrirane za opravljanje gospodarske dejavnosti najkasneje do 1. 9. 2020 in
- imajo vsaj enega zaposlenega na dan uveljavitve zakona ali
- so samozaposlene osebe, ki so na dan uveljavitve zakona vključene v zavarovanje na podlagi 15. člena ZPIZ-2, ali družbenik ali delničar gospodarske družbe oziroma ustanovitelj zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba in je na dan uveljavitve zakona vključena v zavarovanje na podlagi 16. člena ZPIZ-2 in
- se na dan 31. 12. 2019 ne štejejo za podjetje v težavah v smislu Uredbe 651/2014/EU in
- ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu zaradi posledic epidemije COVID-19 in
- zagotavljajo, da se nekriti fiksni stroški ne krijejo iz drugih virov, kot so zavarovanja, začasni ukrepi pomoči ali podpora iz drugih virov.

Do povračila v obliki nekritih fiksnih stroškov niso upravičeni:

- neposredni ali posredni uporabniki proračuna RS oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 %
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavno-

sti, ki spada v skupino K po SKD in ima več kot 10 zaposlenih na dan oddaje vloge,

- tuje diplomatsko predstavništvo in konzulat, mednarodna organizacija, predstavništvo mednarodnih organizacij ter institucija, organ in agencija EU v RS.

Višino nekritih fiksnih stroškov izračunamo na naslednji način:

1. Preračun upada prihodkov

a) Če je upravičenec ustanovljen do 1. 10. 2019 s primerjavo čistih prihodkov od prodaje v obdobju oktober - december 2020 napram doseženim prihodkom od prodaje v obdobju oktober - december 2019.

b) Če je upravičenec ustanovljen po 1. 10. 2019 s primerjavo čistih prihodkov od prodaje v obdobju oktober - december 2020 napram doseženim prihodkom od prodaje od registracije do 1. 9. 2020, s preračunom na enako obračunsko obdobje.

2. Višina nekritih fiksnih stroškov je vezana na upad prihodkov od prodaje in znaša:

- 1,2 % od letnih/preračunanih prihodkov od prodaje za leto 2019, če je upad višji od 70 %

- 0,6 % od letnih/preračunanih prihodkov od prodaje za leto 2019, če je upad med 30 % do vključno 70 %.

Med prihodke od prodaje vštevamo le čiste prihodke od prodaje, ugotovljene po pravilih računovodenja (AOP 110).

Tako izračunana višina nekritih fiksnih stroškov ne sme presegati:

- 1.000 EUR mesečno na zaposlenega ali samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba, v upravičenem obdobju, če so prihodki od prodaje upadli med 30 % do vključno 70 %,
- 2.000 EUR mesečno na zaposlenega ali samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba, v upravičenem obdobju, če so prihodki od prodaje upadli za več kot 70 %.
- 70 % neto izgube (AOP 187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020) za srednje ali veliko podjetje oz. 90 % neto izgube (AOP 187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020) za upravičenca, ki je mikro in malo podjetje, v upravičenem obdobju. V ugotavljanje poslovnega izida se ne šteje pomoč, pridobljena s tem ukrepom. Velikost upravičenca se določa skladno s Prilogo I Uredbe Komisije 651/2014/EU na dan oddaje vloge.
- za upravičence, registrirane pred 1. 10. 2019 maksimalni znesek pomoči ne sme presegati 3 mio EUR (3.12 Začasni okvir).

- za upravičence, registrirane po 1. 10. 2019 maksimalni znesek ne sme presegati 800.000 EUR, pri čemer se v znesku upošteva vsa prejeta državna pomoč (3.1. Začasni okvir). PKP 6 je med zaposlene štel samo zaposlene za nedoločen čas (omejitev 1.000 EUR mesečno/zaposlenega), pri čemer ni pomembno, v kakšnem obsegu je ta oseba vključena v zavarovanje (tudi zaposlen za krajši delovni čas za nedoločen čas se

šteje za enega zaposlenega z omejitvijo 1.000 EUR/mesec). Po PKP 7 pa lahko upravičenci upoštevajo pri omejitvi višine glede zaposlenih tako zaposlene za nedoločen čas kot tudi zaposlene za določen čas. Omejitev (1.000 ali 2.000 EUR) se veže na povprečno število zaposlenih v obdobju od 1. 12. 2019 do 30. 11. 2020 in se izračuna kot število delovnih ur v navedenem obdobju, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače v breme delodajalca, pri čemer se upošteva ure na delu, praznike, dopuste in nadomestila plače iz lastnih sredstev delodajalca v primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, v primerjavi s številom možnih delovnih ur za to obdobje, in sicer na dve decimalki natančno. Upravičenec, ki bo uveljavljal višje povračilo po določbah PKP 7, glede na povprečno število zaposlenih, bo moral dopolniti že oddano vlogo oziroma oddati novo vlogo v 15 dneh od uveljavitve zakona. Če ima upravičenec zaposlene le za nedoločen čas in/ali se povprečno število zaposlenih v navedenem obdobju ni spremenilo, dopolnitve vloge ni potrebno vlagati, saj bo davčni organ po uradni dolžnosti upošteval višji znesek (2.000 EUR), če so zavezancu prihodki od prodaje upadli za več kot 70 %. Po PKP7 lahko upravičenec pri izračunu upada prihodkov od prodaje upošteva prihodke od prodaje v upravičenem obdobju glede na povprečno število zaposlenih ali prihodke od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, brez zemljišč, če je tak način upoštevanja prihodkov od prodaje za upravičenca ugodnejši. Upravičenec, ki bo uveljavljal povračilo po PKP 7, bo moral dopolniti že oddano vlogo oziroma oddati novo vlogo v 15 dneh od uveljavitve zakona.

Primer preračuna upada prihodkov od prodaje:

A	prihodki od prodaje 4/4 2019	200.000
B	prihodki od prodaje 4/4 2020	150.000
C	povprečno število zaposlenih 4/4 2019	8
D	povprečno število zaposlenih 4/4 2020	9
E	OOS, brez zemljišč 31. 12. 2019	50.000
F	OOS, brez zemljišč 31. 12. 2020	150.000
1. Upad prihodkov od prodaje		
	$(1-B/A) * 100$	25 %
2. Upad prihodkov od prodaje glede na povprečno število zaposlenih		
	$(1-(B/D)/(A/C)) * 100$	33 %
3. Upad prihodkov glede na OOS, brez zemljišč		
	$(1-(B/F)/(A/E)) * 100$	75 %

Velikost podjetja po Uredbi Komisije 651/2014/EU

Skladno z Uredbo se za podjetje šteje vsaka pravna ali fizična oseba, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na njeno pravno obliko (tudi samostojni podjetniki in združenja).

Podjetja se po velikosti ločijo na mikro, mala, srednja (v nadaljevanju MSP) in velika podjetja:

- mikro podjetje je tisto, ki ima manj kot 10 zaposlenih in letni promet in/ali bilančno vsoto, ki ne presega 2 mio EUR
- malo podjetje se opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali bilančno vsoto, ki ne presega 10 mio EUR
- srednje podjetje je tisto, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 mio EU in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 mio EUR.

Kdaj je »podjetje v težavah«?

Uredba Komisije 651/2014/EU navaja, da se kot »podjetje v težavah« definira podjetje, pri katerem je nastopila ena od naslednjih okoliščin:

- d.o.o. (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta), če je zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica vpisanega osnovnega kapitala;
- v primeru družbe z neomejeno odgovornostjo (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta), če je zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica njenega kapitala;
- če je podjetje v kolektivnem postopku zaradi insolventnosti ali če v skladu z nacionalno zakonodajo izpolnjuje merila za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti na zahtevo njegovih upnikov (14. člen ZFPPIPP⁴);
- če je podjetje prejelo pomoč za reševanje in posojila še ni vrnilo ali prekinilo jamstva ali če je podjetje prejelo pomoč za reševanje in je še vedno predmet načrta prestrukturiranja;
- če je v primeru podjetja, ki ni MSP, v zadnjih dveh letih:
 - knjigovodsko razmerje med dolgovi in lastnim kapitalom večje od 7,5
 - razmerje med dobičkom podjetja pred obrestmi in davki (EBIT) in kritjem obresti nižje od 1,0.

Način uveljavljanja pomoči

Upravičenec bo pomoč uveljavljal z oddajo izjave NFS preko eDavkov. Izjavo je bilo potrebno predložiti do 31. 12. 2020, pri čemer so ob oddaji izjave veljali pogoji iz PKP6. FURS bo pomoč izplačal v enkratnem znesku do 20. 1. 2021. V kolikor bo upravičenec uveljavljal pomoč na podlagi PKP7, s preračunom upada prihodkov od prodaje glede na povprečno število zaposlenih ali glede na vrednost osnovnih sredstev, bo dopolnitev izjave ali novo izjavo oddal do 14. 1. 2021. Razlika do polne vrednosti pomoči bo upravičencu izplačana do 31. 1. 2021.

Vračilo pomoči

V kolikor upravičenec naknadno ugotovi, da pogoj upada prihodkov ni bil dosežen ali da je zahteval previsoko pomoč glede na ocenjene podatke, o tem obvesti FURS najkasneje do roka za predložitev davčnega obračuna za leto 2020 in vrne preveč prejeto pomoč v roku 30 dni od vročitve odločbe. Po poteku roka za vračilo se zaračunavajo zakonske zamudne obresti.

Malo podjetje je ustanovljeno pred letom 2019 in zaposluje 5 delavcev za nedoločen čas. Čisti prihodki od prodaje v 2019 so znašali 500.000 EUR, v zadnjem kvartalu 2019 150.000 EUR. Kolikšno povračilo stroškov lahko prejme podjetje, če ocenjuje, da bodo prihodki v zadnjem kvartalu 2020 znašali 40.000 EUR, neto izguba v zadnjem kvartalu 2020 znaša 10.000 EUR.

Izračun:

upad prihodkov: $40.000/150.000 = 73\%$

višina nekritih fiksnih stroškov: $500.000 * 1,2\% = 6.000$

EUR/mesec * 3 = 18.000 EUR/kvartal

omejitev zaposlenih: $2.000 \text{ eur} * 3 \text{ meseci} * 5 \text{ zaposlenih} = 30.000 \text{ EUR/kvartal}$

omejitev neto izguba: $10.000 * 90\% = 9.000 \text{ EUR/kvartal}$

Podjetje je upravičeno do pomoči v višini 9.000 EUR.

Samostojni podjetnik, brez zaposlenih, je pričel z opravljanjem dejavnosti 5. 12. 2019. V obdobju od ustanovitve do 1.9.2020 je dosegel 50.000 EUR čistih prihodkov od prodaje, v zadnjem kvartalu 2020 pa 5.000 EUR. Neto izguba v zadnjem kvartalu znaša 3.000 eur.

Izračun:

število dni opravljanja dejavnosti: 5. 12. 2019 – 1. 9. 2020 = 272 dni

preračun prihodkov za zadnji kvartal 2019 =

$50.000 * 92/272 = 16.912 \text{ EUR}$

preračun za leto 2019 = $50.000 * 365/272 = 67.096 \text{ EUR}$

upad prihodkov: $5.000/67.096 = 7,4\%$

višina nekritih fiksnih stroškov: $67.096 * 1,2\% = 805 \text{ EUR/mesec} * 3 = 2.415 \text{ EUR/kvartal}$

omejitev zaposlenih: $2.000 \text{ eur} * 3 \text{ meseci} * 1 \text{ zaposlen} = 6.000 \text{ EUR/kvartal}$

omejitev neto izguba: $3.000 * 90\% = 2.700 \text{ EUR/kvartal}$

Podjetnik je upravičen do pomoči v višini 2.415 EUR.

Kako izračunam neto izgubo za zadnji kvartal 2020?

Pripraviti je potrebno izkaz poslovnega izida za obdobje od 1. 10. 2020 do 31. 12. 2020.

Med prihodki upoštevajte vse prihodke podjetja (iz poslovanja, financiranja in druge) v navedenem obdobju. Vključite tudi prihodke iz naslova prejetih državnih pomoči (čakanje na delo, subvencije za skrajšan delovni

čas, temeljni dohodek, delno povrnjen izgubljen dohodek ipd.), razen povračila nekritih fiksnih stroškov.

Med odhodki upoštevajte vse odhodke podjetja (iz poslovanja, financiranja in druge) v navedenem obdobju.

Odhodke, ki se nanašajo na celotno leto (amortizacija, zavarovanja, vzdrževanja, najemnine ipd.) upoštevajte sorazmerno za upravičeno obdobje.

Prihodki - odhodki = celotni dobiček (AOP 182) ali celotna izguba (AOP 183).

Pripravite davčni obračun, pazite na davčno priznane/nepriznane prihodke in odhodke, ugotovite davčno osnovo in jo znižajte za olajšave in nepokrite davčne izgube (max. do 63 %) ter izračunajte davek. Izračunan davek vnesete pod AOP 184 (velja za d.o.o.)

Neto izguba za upravičeno obdobje se izkaže v postavki AOP 187 (velja za d.o.o.), pri samostojnih podjetnikih pa upoštevajte postavko AOP 183 in četrtno predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020 iz post. 20 davčnega obračuna.

Katere prihodke upoštevamo za primerjavo upada? Se v prihodke vštevajo tudi prejete državne pomoči?

Pri primerjavi upada prihodkov od prodaje se upoštevajo le čisti prihodki od prodaje, ugotovljeni po računovodskih pravilih (SRS). To so prihodki, ki so v izkazu poslovnega izida razvidni v postavki AOP 110. Med te prihodke ne vštevamo prihodkov iz naslova prejetih državnih pomoči.

Kako neto izgubo ugotavljajo »normiranci«?

Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, morajo za potrebe pridobitve pomoči iz ukrepa nekritih fiksnih stroškov pripraviti izkaz poslovnega izida, kot to velja za tiste zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Podatke o načrtovani in dejansko doseženi izgubi v zadnjem kvartalu zagotavljajo na podlagi verodostojnih listin.

Kako ugotavljamo upad prihodkov glede na vrednost osnovnih sredstev?

Za primerjavo upada upoštevamo knjigovodsko vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, brez zemljišč, na dan 31. 12.

Izjavo NFS sem vložil do 31. 12. 2020. Moram že oddati izjavo stornirati, če želim uveljaviti višje povračilo za uveljavljanjem zaposlenih za določen čas?

Novo izjavo vložite le v primeru, da bi bilo za vas ugodneje, če bi pri izračunu najvišje dovoljene pomoči na zaposlenega, namesto zaposlenih za nedoločen čas na dan oddaje vloge, upoštevali povprečno število zaposlenih (za določen in nedoločen čas) v obdobju od 1. 12. 2019 do 30. 11. 2020. Novo izjavo lahko vložite tudi v primeru, če je bil vaš upad prihodkov od prodaje v upravičenem obdobju 70 % ali manj, bi pa bil nad 70 %, če bi namesto dejanskih prihodkov od prodaje upad izračunavali glede na povprečne prihodke od prodaje na podlagi povprečnega števila zaposlenih.

V primeru oddaje nove izjave nujno uporabite na eDavkih možnost Popravek in ne stornirajte izjave, ki ste jo oddali po PKP6. Na ta način se vam bodo predizpolnili določeni podatki iz že oddane izjave po PKP6, in kar je pomembno, pri izračunu limita 1.000 oz. 2.000 € na zaposlenega/mesec se bo upošteval tisti podatek pri številu zaposlenih oz. zavarovanih, ki bo višji oz. ugodnejši (št. zaposlenih za nedoločen čas ali pa povprečno število zaposlenih od 1. 12. 2019 do 30. 11. 2020). Če boste izjavo po PKP6 stornirali, se bo pri izračunu limita 1.000 oz. 2.000 € na zaposlenega/mesec zaposlenih oz. zavarovanih vedno upoštevalo povprečno število zaposlenih v obdobju od 1. 12. 2019 do 30. 11. 2020.

Izjave do 31.12.2020 nisem oddal, saj nisem dosegel zahtevanega upada prihodkov. Po PKP 7, s primerjavo upada prihodkov od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, dosegam upad nad 40%. Kako in do kdaj moram oddati izjavo?

Prilagojena izjava NFS bo predvidoma na voljo od 5. 1. 2021 dalje. Izjavo morate oddati elektronsko, preko eDavkov, v 15 dneh po uveljavitvi ZIUPOPĐVE.

¹ Zakon o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPĐVE) – objava v Ur. listu RS št. 175/2020 z dne 27.11.2020

² Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPĐVE) – objava v Ur. listu RS št. 203/2020 z dne 30. 12. 2020

³ Sklep o podaljšanju veljavnosti določenih ukrepov iz Zakona o začasnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic COVID-19 ter Zakona o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije COVID-19 – objava v Ur. listu RS št. 195/2020 z dne 23. 12. 2020.

⁴ Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US, 63/16 – ZD-C, 54/18 – odl. US, 69/19 – odl. US, 74/20 – odl. US in 85/20 – odl. US

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2021?

Lani je prišlo do novele ZPIZ-2H, ki na splošne upokojitvene pogoje sicer nima neposrednega vpliva, lahko pa nekaterim pripomore do hitrejšega izpolnjevanja pogojev za starostno upokožitev, upokoževanje z manjšimi malusi ali sploh brez njih ipd., kar sem podrobneje zapisal v svojem članku v novembrskem Obrtniku podjetniku. Do napovedane novele ZPIZ-2I, ki naj bi pospešila prehodno obdobje za moške pri dvigu odmerne odstotka za 40 let pokojninske dobe s 57,25 %, kar je veljalo v letu 2019, na 63,5 %, kar naj bi veljalo v letu 2025, ni prišlo.

Starostna upokožitev

Naj že v uvodu vsaj deloma izpostavim dokaj pogosto zmotno razmišljanje zavarovancev, da predstavlja starostno upokožitev le tista pri starosti 65 let, kar seveda nikakor ne drži, ampak se je starostno moč upokožiti že tudi pri bistveno nižji starosti, zelo pogosto tudi pri nižji starosti, kot je to mogoče pri predčasni upokožitvi, kar podrobneje opisujem v nadaljevanju.

Za pridobitev pravice do **starostne pokojnine** mora zavarovanec hkrati imeti zadostno starost in tudi zadostno **pokojninske dobe brez dokupa**.

Kaj sodi v pokojninsko dobo brez dokupa?

V pokojninsko dobo brez dokupa sodi obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (klasična delovna doba, opravljanje samostojne dejavnosti, lastništvo in poslovodenje, porodniška, obdobje prejetja denarnega nadomestila, obdobja opravljanja kmetijske dejavnosti (tudi prostovoljno kmečko zavarovanje), obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje do 31. 12. 2012, ko so bili prispevki dejansko plačani (to je posledica novele ZPIZ-2E iz leta 2017), na podlagi zadnje novele ZPIZ-2H pa tudi kakršna koli vrsta dokupa do konca leta 2012.

V to obdobje pa še vedno ne sodi kakršna koli vrsta dokupa od 1. 1. 2013 dalje, prav tako pa tudi ne prostovoljno zavarovanje od leta 2013 dalje, pa tudi tako imenovana »posebna doba« ne. V posebno dobo štejejo obdobja, ki se v skladu s tem zakonom štejejo v pokojninsko dobo, ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine. V praksi je dokaj znana možnost, ko so po starem zakonu ZPIZ-1 lahko ženske uveljavljale pokojninsko dobo na račun skrbi za otroka v

prvem letu njegove starosti, če v tem času niso bile vključena v obvezno zavarovanje.

Pregled letošnjih upokojitvenih pogojev **za starostno pokojnino iz prve upokojitvene skupine** z najnižjo starostjo in najdaljšo pokojninsko dobo predvsem zaradi večje transparentnosti tudi s prikazom skozi prehodno obdobje, ki je sicer že končano:

Leto	Moški				Ženske			
	Starost		Pokojninska doba brez dokupa		Starost		Pokojninska doba brez dokupa	
	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci
2013	58	4	40	0	58	0	38	4
2014	58	8	40	0	58	4	38	8
2015	59	0	40	0	58	8	39	0
2016	59	4	40	0	59	0	39	4
2017	59	8	40	0	59	4	39	8
2018	60	0	40	0	59	8	40	0
2019	60	0	40	0	60	0	40	0
2020	60	0	40	0	60	0	40	0
2021	60	0	40	0	60	0	40	0

Kot je iz razpredelnice razvidno, je bilo torej v letu 2019 končano prehodno obdobje tudi za ženske. Tako bosta splošna upokojitvena pogoja za starostno upokojitev tudi v letu 2021 za tiste, ki si ne bodo mogli na nikakršen način zniževati upokojitvene starosti, znašala 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe brez dokupa, in sicer tako za moške kot tudi za ženske.

Znižanje starostnega pogoja pri starostni upokojitvi

V primeru, da ima zavarovanec (M ali Ž) izpolnjen pogoj 40 let pokojninske dobe brez dokupa, nima pa še zahtevane starosti 60 let, lahko do določene mere na svojo pobudo uveljavlja znižanje zahtevane upokojitvene starosti, sklicujoč se pri tem na zakonsko določene osebne okoliščine, in sicer otroci, delo pred 18. letom starosti, služenje vojaškega roka. Ob tem je smiselno pojasniti, da si ženske lahko upokojitveno starost znižajo v večji meri kot moški, toda ne neomejeno, ampak največ le do spodnje meje kot to dopušča zakon oz. do meje, ko sta hkrati izpolnjena oba pogoja (starost in pokojninska doba). Dejstvo je, da morata biti za upokojitev hkrati izpolnjena oba pogoja, zato vedno ni možno upoštevati znižanj starosti v celoti, v kolikor zavarovanec nima dovolj pokojninske dobe brez dokupa.

V primeru, da ima zavarovanec prej izpolnjen starostni pogoj, je kljub obstoju osebnih okoliščin brezpredmetno uveljavljati znižanje upokojitvene starosti, saj mora tako ali tako počakati do dneva, ko bo imel dopolnjene zadosti pokojninske dobe brez dokupa. Tudi zato se večkrat kakšen zavarovanec po nepotrebnem počuti prikrajšanega, češ, zakaj mi pri izračunu niso hoteli upoštevati npr. služenja vojske, ali pa so jo le deloma. V primeru, da bi jo teoretično v celoti, bi zavarovancu

namreč manjkala zahtevana pokojninska doba in se seveda ne bi mogel upokojiti.

Osebne okoliščine, ki načeloma omogočajo znižanje upokojitvene starosti, ki pa jih ZPIZ ne prizna po uradni dolžnosti, ampak jih mora uveljavljati zavarovanec sam, so:

a) Na račun **otrok** je možno starostni pogoj znižati v obsegu 6 mesecev za enega otroka, 16 mesecev za dva, 26 za tri, 36 za štiri in 48 mesecev za 5 ali več otrok, toda pri ženskah največ do 56. leta, pri moških pa do 58. leta. Do takšnega znižanja je primarno upravičena ženska, razen če je pravico do nadomestila iz naslova starševstva užival moški. To je torej kar precejšnja sprememba glede na ZPIZ-1, po katerem je bilo tovrstno zniževanje upokojitvene starosti v celoti prepuščeno dogovoru staršev. V primeru, da ima zavarovanec 38 let pokojninske dobe brez dokupa, se na tej podlagi lahko starost znižuje tudi od 65. leta, vendar največ do starosti 61 let.

b) Na račun **vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti** se upokojitvena starost načeloma lahko zniža tako za ženske kot tudi za moške, in sicer do 58. leta za moške oziroma do 57. leta za ženske.

c) Upokojitveno starost na račun **služenja vojaškega roka** lahko znižujejo **le moški** (ne pa tudi ženske, čeprav so »naša draga Lidija« in še nekatere tudi služile vojaški rok), in sicer za 2/3 dejanskega služenja, znižuje se od 60. leta, vendar največ do 58. leta. Če je zavarovanec dopolnil 38 let pokojninske

dobe brez dokupa, se mu starostna meja lahko zniža tudi od 65. leta, toda največ do 63. leta.

V primeru, da je posameznik upravičen do **znižanja upokojitvene starosti po dveh ali treh okoliščinah** obstajajo določene specifične omejitve, zaradi katerih olajšav ni možno preprosto kumulirati oziroma seštevati! Če je moški upravičen do znižanja starostne meje 60 let po vseh treh okoliščinah, se mu starostna meja najprej zniža zaradi vstopa v obvezno zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, tako znižana starost pa nato še zaradi otrok in zaradi obveznega služenja vojaškega roka, vendar največ do 58. leta. Če je ženska upravičena do znižanja starostne meje 60 let zaradi otrok in vstopa v obvezno zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, se ji starostna meja najprej zniža zaradi otrok, tako znižana starost pa nato še po drugi podlagi, vendar največ do 57. leta starosti. Morda se bo kdo začudil ob branju prejšnjega stavka, toda zakon je pač

tako nekonsistenten, da na račun 5 otrok omogoča teoretično znižanje do 56. leta, v primeru, da ima zavarovanka dva ali tri otroke in par let dela pred 18. letom, pa le do 57. leta.

V **drugi skupini starostne upokojitve**, za katero je prehodno obdobje tudi že končano, bo leta 2021 zavarovanec, tako moški kot tudi ženska, lahko pridobil **pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let, če bo dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe**, v katero se šteje obdobje, ko je bil zavarovanec obvezno ali prostovoljno vključen v obvezno zavarovanje ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki. Seveda je ob zgolj 15 letih zavarovalne dobe pokojnina precej nižja kot če imaš dopolnjenih 40 let.

Če povzamemo, **kdor nima možnosti zniževanja upokojitvene starosti** na račun osebnih okoliščin, se bo v letu 2021 lahko starostno upokojeval pod naslednjimi pogoji:

ŽENSKÉ		MOŠKI	
STAROST	POKOJNINSKA DOBA	STAROST	POKOJNINSKA DOBA
60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa	60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa
65 let	Minimalno 15 let zavarovalne dobe	65 let	Minimalno 15 let zavarovalne dobe

Kdor pa ima 40 let dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, pa si na podlagi osebnih okoliščin teoretično lahko zniža upokojitveno starost do 58 let (moški) ali do 56 oziroma 57 let (ženska).

Velika prednost izpolnjevanja upokojitvenih pogojev za starostno upokojitve ene ali druge upokojitvene skupine je tudi v tem, da zavarovanec ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju (to pomeni plačevanje polnih prispevkov) lahko nadaljnja tri leta uveljavlja **del pokojnine v višini 40 %**. Če bo ostal v polnem zavarovanju še tudi po preteku treh let, pa bo upravičen do dela pokojnine v višini 20 %.

Tisti zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za starostno upokojitve iz prve zgornje upokojitvene skupine (60 + 40), pa je ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju upravičen za nadaljnja tri leta tudi do **ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe**, in sicer v višini 1,5 % za 6 mesecev

oziroma 3 % za eno leto, kar je občutno bolje kot se sicer vrednoti posamezno leto pokojninske dobe. Za ženske je eno leto pokojninsko dobe ovrednoteno z 1,36 %, za moške pa bo to veljalo šele po preteku prehodnega obdobja leta 2025, medtem ko je letos vrednoteno z 1,28 %.

Tako ena kot druga ugodnost velja tudi v primeru polne reaktivacije upokojenca, toda le v skupnem obsegu 3 leta.

Predčasna upokojitve

Za pridobitev pravice do **predčasne pokojnine** poleg zadostne starosti zadostuje kakršna koli pokojninska doba, torej tudi dokupljena doba kot tudi tista iz naslova prostovoljnega zavarovanja, pridobljeni od leta 2013 dalje.

Pregled letošnjih upokojitvenih pogojev za predčasno pokojnino in skozi prehodno obdobje, ki je že zaključeno:

Leto	Moški				Ženske			
	Starost		Pokojninska doba		Starost		Pokojninska doba	
	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci	leta	meseci
2013	58	4	40	0	58	0	38	4
2014	58	8	40	0	58	4	38	8
2015	59	0	40	0	58	8	39	0
2016	59	4	40	0	59	0	39	4
2017	59	8	40	0	59	4	39	8
2018	60	0	40	0	59	8	40	0
2019	60	0	40	0	60	0	40	0
2020	60	0	40	0	60	0	40	0
2021	60	0	40	0	60	0	40	0

Negativni vidiki predčasne upokojitve

V kolikor zavarovanec nima zahtevanih 40 let pokojninske dobe brez dokupa, ampak tudi v kombinaciji z dokupom realiziranim od 2013 dalje oziroma z vštevanjem prostovoljnega zavarovanja od 1.1.2013 dalje ali posebne dobe, potem **upokojitvene starosti ne more zniževati**, kljub temu, da ima a primer otroke, odslužen vojaški rok ali pa je bil vključen v obvezno zavarovanje pred 18. letom starosti. To pomeni, da se takšen zavarovanec **pod starostjo 60 let nikakor ne more upokojitvi**, kar daje hkrati tudi odgovor na uvodoma izpostavljeno realno možnost (nepoučenim laikom se najbrž zdi to neverjetno), da se bo namreč lahko zavarovanec, ki ima 40 let pokojninske dobe brez dokupa in uveljavlja katero od osebnih okoliščin, lahko starostno upokojil pred 60. letom starosti, medtem ko predčasna upokojitev pred to starostjo ni možna.

Nujno potrebno je vedeti, da predčasno upokojitev pogosto spremljajo **trajni malusi**, in sicer **v višini 0,3 % za vsak manjkajoči mesec med dejansko starostjo, ki jo ima zavarovanec ob predčasni upokojitvi in tako imenovano polno starostjo, ki v 2021 znaša 65 let**, tako za moške kot tudi za ženske. V praksi pride večkrat do nepotrebne zmote, ker zavarovanci pričakujejo maluse glede na manjkajoče mesece njihove obstoječe pokojninske dobe brez dokupa do zahtevanih 40 let, kar pa seveda ni relevantno. Vsak mesec odloga predčasne upokojitve pomeni 0,3 % manjši malus, zato ne kaže hiteti v pokoj ob prvem možnem datumu predčasne upokojitve.

PRIMER: Absurdno bi bilo, da se predčasno upokoji na primer zavarovanec, ki bi pri starosti 60 let imel 40 let zavarovalne dobe, od tega na primer 39 let in 6 mesecev pokojninske dobe brez dokupa in 6 mesecev prostovoljnega zavarovanja ali dokupa iz obdobja 2013 ali pozneje. Če se odloči za predčasno upokojitev, bi bil deležen maksimalno možnih 18 % trajnih malusov in to zaradi tega, ker nima 40 let pokojninske dobe brez dokupa in ker mu do t. i. polne starosti manjka 5 let oz. 60 mesecev: $60 \text{ mesecev} \times 0,3\%$ za vsak manjkajoči mesec = 18 %. Moj nasvet v takem primeru je seveda tak, da naj se za manjkajočih 6 mesecev na takšni ali drugačni pravni podlagi vključi v obvezno zavarovanje (se zaposli, odpre s.p. ipd.), saj bo s tem pridobil 6 mesecev pokojninske dobe brez dokupa in bo nato starostno upokojen brez malusov. Tudi 6 mesecev navadne pokojninske dobe iz zgoraj opisanega, pa bi mu prineslo odstotkovno zvišanje starostno pokojnine, malenkostno sicer, pa vendarle, saj bi bila pokojnina odmerjena od 40 let in 6 mesecev.

Negativni vidik predčasne upokojitve je po zadnji noveli ZPIZ-2G tudi v tem, da takšen zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za predčasno upokojitev, **ne more uveljavljati dela predčasne pokojnine v višini 40 %**. Tisti pa, ki so v preteklih letih oziroma najpozneje do konca leta 2019 uveljavili del predčasne pokojnine v višini 20 % in še naprej ostali v polnem

zavarovanju, pa ga bodo prejeli še naprej. V kolikor pa se ne odločijo za predčasno upokojitev in sčasoma izpolnijo pogoj za starostno upokojitev, takrat lahko uveljavijo izplačilo 40 % starostne pokojnine.

Zanje tudi ne velja garancija za zagotovljeno pokojnino, ki je ob uveljavitvi te zakonske novosti znašala 500 €, trenutno (ob objavi tega članka v reviji) pa znaša 566 € pokojnine oziroma pri izplačilu januarske pokojnine že 581 €, čeprav bi imeli 40 let pokojninske dobe. Takšen znesek pokojnine je namreč zagotovljen tistim zavarovancem, ki se bodo starostno ali invalidsko upokojili s pokojninsko dobo, ki je predpisana za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti, torej s 40 leti pokojninske dobe brez dokupa po določbah veljavnega ZPIZ-2. Do najmanj tolikšne pokojnine pa so upravičeni tudi vsi užívalci, ki so že uveljavili pravico do starostne ali invalidske pokojnine po prej veljavnih predpisih (a primer ZPIZ-1 ali ZPIZ-2) in so izpolnili pogoj pokojninske dobe, kot je bil po takrat veljavnem predpisu določen za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

BREXIT in DDV v 2021

Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljevanju Sporazum o izstopu) je začel veljati 1. 2. 2020. Z dnem izstopa Združenega kraljestva (v nadaljevanju ZK) iz Evropske unije, torej s 1. 2. 2020, je ZK postalo »tretja država« (Sporazum o izstopu je sicer določal prehodno obdobje, ki se bo končalo 31. 12. 2020, v katerem se je za ZK še vedno uporabljalo pravo Unije. Posledice izstopa za gospodarske subjekte bodo odvisne od tega, ali bo ZK iz Evropsko unijo sklenilo dogovor o prihodnjem partnerstvu).

Poslovanje s tretjimi državami: S 1. 1. 2021 bodo gospodarski subjekti iz Evropske unije, ki sedaj kupujejo blago iz ZK in ga dajejo na trg Evropske unije, postali uvozniki, tisti, ki

trenutno distribuirajo izdelke v ZK, pa bodo postali izvozniki, saj ZK od 1. 1. 2021 ne bo več del carinske unije Evropske unije. Blago, vneseno na carinsko območje Evropske unije iz ZK, ali izneseno s carinskega območja Evropske unije, bo predmet carinskega nadzora, carinske kontrole ter potencialnih ustreznih dajatev. Vložitev carinske deklaracije in izvedbo ostalih carinskih formalnosti lahko gospodarski subjekti izvedejo s pomočjo carinskih zastopnikov (špediterjev).

Kaj bo s 1. 1. 2021 novega na področju davka na dodano vrednost?

Pri dobavah blaga bo po koncu prehodnega obdobja treba ločiti, ali je bila dobava blaga opravljena davčnemu zavezancu v ZK ali davčnemu zavezancu na Severno Irsko. Izvoz blaga v ZK in uvoz blaga iz ZK bosta podvržena carinskemu nadzoru in zanj veljajo pravila za uvoz in izvoz.

Dobava blaga v ZK se bo z vidika davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) obravnavala kot oproščena izvozna dobava (polje 11 obračuna DDV, ni poročanja v rekapitulacijsko poročilo). Pridobitev blaga iz ZK se bo obravnavala kot uvoz.

Dobave blaga med Slovenijo in Severno Irsko se bodo po koncu prehodnega obdobja še vedno štete za transakcije znotraj Evropske unije. Na podlagi Protokola o Irski in Severni Irski, ki velja od 1. 1. 2021, se za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2024 za registracijo in identifikacijo davčnih zavezancev iz Severne Irske za namene transakcij z blagom uporablja oznaka XI (ti davčni zavezanec bodo v zvezi z dobavami blaga znotraj Unije pridobili identifikacijsko številko za namene DDV-ja s predpono XI). Dobave blaga v Severno Irsko se bodo, če bodo izpolnjeni pogoji za oprostitev plačila DDV-ja po 46. členu Zakona o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju ZDDV-1), kot oproščene dobave blaga znotraj Unije poročale v obračun DDV-ja v polje 12 ter v rekapitulacijsko poročilo. Na izdanih računih se bo navajala identifikacijska številka za namene DDV-ja s predpono XI. Dobave blaga iz Severne Irske v Slovenijo se bodo še naprej štete za pridobitve blaga znotraj Unije, podatki o pridobitvah blaga iz Severne Irske se bodo vpisovali v polja 32, 33, 23, 24 in 24b obračuna DDV-ja. Davčni zavezanec bodo lahko preverjali veljavnost identifikacijskih števil za namene DDV-ja severnoirskih davčnih zavezancev preko VIES-a.

Pri storitvah se bosta tako ZK kot Severna Irsko po koncu prehodnega obdobja obravnavali kot tretja država (zato sta v primeru storitev z oznako ZK mišljeni tako Združeno kraljestvo Velike Britanije kakor tudi Severna Irsko). Obdavčitev storitev je odvisna od različnih dejavnikov, praviloma so storitve, opravljene med davčnimi zavezanci, obdavčene po kraju, kjer ima prejemnik storitve sedež svoje dejavnosti – splošno pravilo iz 25. člena ZDDV-1.

Če bo slovenski davčni zavezanec po koncu prehodnega obdobja opravil storitve, katerih kraj obdavčitve bo v skladu s posebnimi pravili ZK, se mora o morebitni obveznosti iden-

tifikacije za namene DDV-ja v ZK, tako kot do sedaj, pozanimati pri pristojnem davčnem organu ZK.

Mini VEM

Če bo slovenski davčni zavezanec po koncu prehodnega obdobja dobavljal telekomunikacijske storitve, storitve oddajanja in elektronske storitve končnim potrošnikom s sedežem, stalnim oziroma običajnim prebivališčem v ZK, bo kraj obdavčitve določen po kraju prejemnika (torej ZK). Slovenski davčni zavezanec, vključen v posebno ureditev za te storitve, o opravljenih storitvah za obdobja po koncu prehodnega obdobja ne bo več poročal v posebnem obračunu mini VEM. O morebitni obveznosti identifikacije za namene DDV-ja v ZK se mora pozanimati pri pristojnem davčnem organu ZK.

ZK se bo po koncu prehodnega obdobja štelo za tretjo državo, zato bo kraj obdavčitve vsake opravljene tovrstne storitve v ZK (te storitve se ne bodo več vštete v prag 10.000 EUR, do katerega lahko izvajalec storitev s sedežem ali stalnim oziroma običajnim prebivališčem v Sloveniji za dobavo storitev končnim potrošnikom v druge države članice kot kraj obdavčitve določi Slovenijo).

Davčni zavezanec, vključen v posebno ureditev mini VEM v Sloveniji, morajo o opravljenih storitvah za četrto četrtletje 2020 (oktober – december 2020) predložiti posebni obračun DDV-ja do 20. 1. 2021. Po tem datumu poročanje opravljenih storitev v ZK preko posebnih obračunov ne bo več možno. Morebitne spremembe / popravke posebnih obračunov DDV-ja, vezane na obračunska obdobja do vključno četrtega četrtletja 2020, za storitve, opravljene v posebni ureditvi mini VEM za končne potrošnike iz ZK, se bo prek eDavkov lahko predložilo najpozneje do 31. 12. 2021 (po tem datumu popravki prek eDavkov ne bodo več možni).

Vračilo DDV-ja, plačanega v Združenem kraljestvu in Severni Irski

DDV, plačan v ZK do konca leta 2020, bodo lahko slovenski davčni zavezanec zahtevali preko eDavkov (vloga VATR APP), in sicer najpozneje do 31. 3. 2021. Vračilo DDV-ja, plačanega v ZK po koncu prehodnega obdobja, bo možno pod pogoji in na način, ki jih bo določilo ZK.

Slovenski davčni zavezanec bodo lahko zahtevali vračilo DDV-ja, plačanega za nabavljeno ali uvoženo blago v Severni Irski po koncu prehodnega obdobja, preko eDavkov (vloga VATR-APP). Zahtevki za vračilo se lahko vlagajo za trimesečno obdobje ali koledarsko leto, pri čemer velja, da se zahtevek lahko vloži po poteku zahtevanega obdobja (na primer zahtevek za vračilo od januar do marec 2021 se bo lahko vložil po 1. 4. 2021). DDV, plačan za storitve po koncu prehodnega obdobja, pa se bo lahko zahteval pod pogoji in na način, ki jih bo določilo ZK (ta DDV torej ne sme biti zahtevan prek eDavkov).

Zadeve v zvezi z DDV-jem v teku

Odpošiljanje ali prevoz blaga iz ZK na ozemlje Slovenije (ali obratno), ki se bo začelo pred koncem prehodnega obdobja, končalo pa po njem, pri čemer blago prispe na mejo Evropske unije (oziroma mejo ZK) po prehodnem obdobju, se bo obravnavalo kot **transakcije znotraj Evropske unije** (dobava in pridobitev blaga znotraj Evropske unije).

Glede ponovnega uvoza velja, da če je bilo blago pred koncem prehodnega obdobja odpeljano ali odposlano iz Slovenije v

ZK in je bilo po koncu prehodnega obdobja v nespremenjenem stanju vrnjeno iz ZK v Slovenijo, se taka gibanja štejejo za ponovni uvoz blaga v skladu s pravili Evropske unije. FURS bo na svoji spletni strani tekoče objavljala informacije povezane z izstopom ZK iz Evropske unije – BREXIT na povezavi: https://www.fu.gov.si/poslovni_dogodki_podjetja/izstop_zdruzenega_kraljestva_iz_evropske_unije_brexit

Delno povzeto po mnenju FURS-a št. 0100-243/2020-1 z dne 4. 12. 2020 in spletnih straneh FURS-a.

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

osebno v prostorih delodajalca, s priporočeno pošiljko s povratnico ali z objavo na oglasnem mestu pri delodajalcu, ki je dostopno delavcu.

Opozoriti velja, da je Ustavno sodišče z odločbo z dne 16. 3. 2017 razveljavilo četrti odstavek 88. člena ZDR-1, ki je določal, da se odpoved pogodbe o zaposlitvi, če je ni mogoče vročiti osebno v prostorih delodajalca, delavcu vroča s priporočeno pošiljko s povratnico na naslov prebivališča. Vročitev se je štela za opravljeno, ko je bila pošiljka prevzeta oziroma če pošiljka ni bila prevzeta v roku za sprejem, ko je poteklo osem dni od dneva prvega poskusa vročitve. Ustavno sodišče je torej četrti odstavek 88. člena ZDR-1 razveljavilo, hkrati pa določilo, da se do sprejetja drugačne zakonske podlage za vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavcu po pošti uporabljajo pravila pravnega postopka o osebnem vročanju.

Pogodbena stranka, ki se ji odpoved pogodbe o zaposlitvi vroča v prostorih delodajalca, je dolžna prevzeti odpoved pogodbe o zaposlitvi. Šteje se, da je bila vročitev opravljena, če pogodbena stranka odkloni vročitev odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Dokazno breme za vročitev oziroma odklonitev vročitve odpovedi pogodbe o zaposlitvi je na pogodbeni stranki, ki odpoveduje pogodbo o zaposlitvi.

Do sprejema drugačne zakonske podlage se za vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavcu po pošti uporabljajo pravila pravnega postopka o osebnem vročanju.

Osebna vročitev po pošti je urejena v 142. členu Zakona o pravnem postopku (ZPP). Ta določa, da v kolikor vročevalec delavcu odpovedi pogodbe o zaposlitvi ne more vročiti (ker je delavec na primer odsoten), poštno pošiljko izroči

Kako naj delodajalci postopajo glede vročitve pisanj delavcu v času epidemije?

Mnogi delodajalci se obračajo na nas, kako v okoliščinah koronavirusa pravilno vročiti določeno pisanje delavcu (poziv na delo, odpoved pogodbe o zaposlitvi ...) delavcu v Sloveniji, predvsem pa delavcem iz Srbije, BiH in Makedonije, zato v nadaljevanju opisujem postopek vročitve pisanja delavcu.

Ob upoštevanju 88. člena Zakona o delovnih razmerjih, ZDR-1 (Ur. list RS, št. 21/2013 in nasl.) mora biti odpoved pogodbe o zaposlitvi (redna ali izredna) vročena stranki, ki se ji pogodba o zaposlitvi odpoveduje. Odpovedni rok začne teči naslednji dan po vročitvi odpovedi.

ZDR-1 določa pravila vročitve odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Redna ali izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi se vroča

pošti v kraju, kjer delavec stanuje, delavcu pa v hišnem ali izpostavljenem predalčniku oziroma na vratih stanovanja pusti obvestilo, v katerem je navedeno, kje ga pošiljka čaka in rok 15 dni, v katerem mora pošiljko dvigniti.

V kolikor delavec poštne pošiljke ne dvigne v 15-dnevem roku, se šteje, da je bila vročitev odpovedi pogodbe o zaposlitvi opravljena po poteku tega roka, na kar je delavec opozorjen v obvestilu. Po poteku tega roka se delavcu poštna pošiljka – odpoved pogodbe o zaposlitvi pusti v njegovem hišnem oziroma izpostavljenem predalčniku.

Če delavec nima stalnega ali začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji oziroma delavec na naslovu iz prejšnjega odstavka ni znan, se odpoved pogodbe o zaposlitvi v zaprti ovojnici nabije na oglasno mesto, ki je dostopno delavcu, na sedežu delodajalca. Po preteku osmih dni se šteje vročitev za opravljeno.

V praksi se dogaja, da naslovnika ni doma, poštar pa pisanje (na primer odpoved pogodbe o zaposlitvi) vroči enemu izmed njegovih otrok, ki so samo na obisku.

Postavlja se vprašanje, ali se takšna vročitev šteje za vročeno. Iz sodne prakse izhaja, da odraslih članov gospodinjstva, katerim se vroča pisanje, ni mogoče enačiti z družinskimi člani ter je v enem od judikatov odločeno, da se kot vročeno šteje pisanje le, če z naslovnikom živijo v skupnem gospodinjstvu. V kolikor je torej pisanje vročeno enemu izmed odraslih otrok naslovnika, ki z njim ne živijo v skupnem gospodinjstvu ter so samo na obisku, pisanja ni mogoče šteti za vročeno.

V zadnjem času nas zelo veliko delodajalcev, ki imajo zaposlene delavce iz Srbije ali BiH, sprašuje, kako vročiti pisanje njihovim delavcem.

Po zadnji preverbi pred izidom tokratne revije smo s strani Pošte Slovenije dobili informacijo, da je omogočena dostava pisemskih pošilk za vse države nekdanje Jugoslavije (Srbija, Hrvaška, BiH, Severna Makedonija), lahko pa traja dostava malo dlje glede na trenutno situacijo.

Za pošiljanje dokumentov v tujino pošta priporoča, da izberete storitev »priporočeno«, tako bo pošiljka dobila 13-mestno sprejemno številko, s katero lahko pošiljki sledite na povezavi <https://sledenje.posta.si>. Ko bo pošiljka vročena v naslovni državi, bo dobila status »vročeno«.

Lahko pa izberete tudi dodatno storitev »povratnica« (obrazec CNO7) – rožnate barve, ki jo dobite na pošti.

Vse informacije, s katerimi razpolaga pošta, najdete na spletni strani pošte, ki se redno ažurira (www.posta.si/zasebno). Svetujem vam, da redno spremljate tudi seznam držav, ki so objavljene na spletni strani Pošte Slovenije, kamor je možno oziroma ni možno posredovati pisemskih pošilk, saj se podatki iz dneva v dan spreminjajo.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Terenska problematika tujih delavcev zaposlenih pri slovenskih delodajalcih

S terena dobivamo novice, s katerimi se srečujejo tuji delavci zaposleni pri slovenskih delodajalcih. Ti imajo težave, ko prestopajo občine, gredo direktno iz tujine domov (tranzit), kot tudi pri prestopu zunanje meje. Posamezniki dobivajo opomine in globe tako v tranzitu, kot tudi ob prehodu zunanje meje. V nadaljevanju bomo predstavili sprejeta zakonska določila, ki jih je potrebno upoštevati tako s strani delodajalcev kot tudi delavcev, ki so zaposleni pri njih.

Tuji delavci odhajajo domov iz Republike Slovenije ali se vračajo iz tujine (Nemčija, Avstrija) preko ozemlja Republike Slovenije iz različnih razlogov. Ti najpogostejši razlogi so na primer: bolezen staršev, vzdrževanje otrok, kolektivni dopusti, sodni postopki in podobno. V ta namen jim tudi delodajalci izdajajo svoje izjave z različnimi omenjenimi razlogi, a je pri tem nekateri pozabljajo, da je treba upoštevati zakonsko določene izjeme. Te pa so zakonsko predpisane v »Odloku o začasnih delnih omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s Sars-Cov-2.«

Izjemoma je dovoljeno prehajanje med občinami, a le posameznikom v naslednjih primerih:

- prihod na delo, odhod z dela in izvajanje nujnih delovnih nalog,
- opravljanje gospodarskih, kmetijskih in gozdarskih dejavnosti,
- odpravljanje neposredne nevarnosti za zdravje, življenje in premoženje,
- varstvo oseb in pomoč osebam, ki potrebujejo podporo, oskrbo ali nego družinskih članov ali če gre za izvajanje starševske skrbi in stikov z otrokom,
- dostop do lekarn, zdravstvenih in sanitarnih storitev ter zdraviliškega zdravljenja,
- dostop do tujih diplomatskih in konzularnih predstavništev,

- dostop do storitev za nujne primere,
- dostop do izvajanja nalog, povezanih z delovanjem pravosodnih in upravnih organov ter organov pregona,
- dostop do storitev za osebe s posebnimi potrebami,
- izvajanje vzdrževalnih del ali sezonskih opravil na zasebnem objektu ali zemljišču za člane istega gospodinjstva,
- potovanja oseb, ki so vstopile v Republiko Slovenijo z namenom tranzita čez ozemlje Republike Slovenije v sosednjo državo ali do svojega prebivališča v Republiki Sloveniji,
- dostop do trgovin ali storitev v drugi občini, če so bližje prebivališču osebe, kot so te trgovine ali storitve v občini prebivališča, ali če jih v občini prebivališča ni,
- nujno vzdrževanje groba, pri čemer mora posameznik izkazati upravičenost z dokazilom o najemu groba ali drugim ustreznim dokazilom (podrobnejše informacije pod naslovom – Vzdrževanje grobov).

Tovrstne izjeme veljajo tudi za ožje družinske člane. Zadnja izjema pa velja le za posameznika.

Pri sebi mora imeti oseba še dokazila in lastnoročno podpisano čitljivo izjavo z vsemi elementi, ki jih zahteva sprejeti zgoraj omenjeni odlok. Prav tako morajo delavci pri sebi imeti ustrežno dokazilo, ki dokazuje izjemo, kot so to na primer:

- izjava za obisk bolnega svojca,
- potni nalog za opravljanje gospodarske dejavnosti,
- zemljiškoknjižni izpisek in podobno.

Za dve izjemi ni potrebno imeti izjave. To je izjema za prihod na delo, odhod z dela in izvajanje nujnih delovnih nalog ter izjema za odpravljanje neposredne nevarnosti za zdravje, življenje in premoženje. Kljub temu pa mora posameznik imeti pri sebi ustrezna dokazila za tovrstni izjemi s podatki, ki opravičuje razloge potovanja in trajanje prehajanja med občinami.

Ko pa gre za tranzit, je priporočeno dosledno upoštevanje vseh priporočil NIJZ-a, s čim manjšimi postanki. Glede na to, da je z odlokom prepovedano gibanje ljudi v Republiki Sloveniji, je tudi tranzit za prebivalce Slovenije in tuje turiste (trenutno nastanjeni v državi) omejen od 21.00–6.00. Ta omejitev ne velja, ko gre za nujne primere.

Torej, ko gre za tranzit iz ene države v drugo državo čez ozemlje Republike Slovenije, je ta možen, a le kadar oseba zaradi ukrepov v sosednjih državah lahko zapusti ozemlje Republike Slovenije. Ta mora zapusti Republiko Slovenijo v dvanajstih urah. Oseba pa pot opravi brez nepotrebne odvečnega ustavljanja ter zapuščanja tranzitne poti. Torej opravijo se le najnujnejša opravila, ki so potrebna za izvedbo tranzita, ko je na primer točenje goriva in podobno. Naj opozorimo, da nočitve niso dovoljene. Prav tako je potrebno za prehod tranzita imeti veljavno potovalno listino. To je vizum ali dovoljenje za prebivanje, ko je to potrebno, ter dokument o namenu in cilju tranzita. Slednjega morajo predložiti le nerezidenti Evropske unije. Za rezidente Evropske unije pa je dovolj potovalna lista.

Izstop Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije, kako naprej?

Z 31. 12. 2020 se izteka prehodno obdobje za izstop Združenega kraljestva Velike Britanije iz Evropske unije. Po tem obdobju bo konec prostega pretoka oseb, blaga in storitev med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske.

Od 1. 1. 2021 bo Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske postala tretja država. To pomeni, da evropske kartice zdravstvenega zavarovanja ter certifikati, ki so izdani s strani Republike Slovenije za uveljavitev nujno potrebnih zdravstvenih storitev, ne bodo več veljavni. Te bo možno uporabiti le za določene izjeme na podlagi izstopnega sporazuma z obstoječimi listinami in obrazca PD S2.

Na podlagi izstopnega sporazuma bodo tudi po 31. 12. 2020 še naprej veljale nekatere pravice v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske, a le za določene upravičence. To so:

- upokojnenci Republike Slovenije in njihovi družinski člani ter zaposleni in samozaposleni, ki imajo stalno prebivališče pred datumom 31. 12. 2020 v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske in bodo tam bivali neprekinjeno tudi po 1. 1. 2021. Ti morajo imeti veljaven obrazec S1, izdan s strani ZZS-ja, kajti ti bodo še naprej imeli pravico do zdravstvenih storitev v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske. Te storitve bodo lahko koristili, če bodo izpolnjevali omenjene pogoje;

- obmejni delavci; gre za osebe, ki so zaposleni ali samozaposleni v Republiki Sloveniji, kot tudi njihove družinske člane, ki imajo stalno prebivališče pred datumom 31. 12. 2020 v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske in bodo tudi po 1. 1. 2021 bivali tam. Ti potrebujejo izdan obrazec S1, kajti le na podlagi teh pogojev bodo lahko naprej koristili pravico do zdravstvenih storitev v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske, a le, če bodo še izpolnjevali te pogoje;

- zavarovane osebe Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Sloveniji; gre za osebe, ki že pred datumom 31. 12. 2020 študirajo v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske. Ti imajo prav tako pravico do nujno potrebnih zdravstvenih storitev v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske tudi po 1. 1. 2021, a le na podlagi listine – certifikata, izdanega s strani ZZS. Do teh so upravičeni, dokler traja njihov študij v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske.

Naj še omenimo, da bodo lahko državljani Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, ki so zaposleni ali samozaposleni v Republiki Sloveniji, in njihovi družinski člani lahko uveljavljali nujno potrebne zdravstvene storitve samo na podlagi certifikata, izdanega v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske. Ta bo izključno veljal samo

za Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske. Pravice pa bodo lahko koristili, če bodo izpolnjevali pogoje za zavarovanje v Republiki Sloveniji.

Za izdajo nove listine – certifikata, ki bo izključno veljalo za Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, bo potrebno oddati vlogo na območnih enotah in izpostavah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Za izdajo potrdila študentu bo potrebno priložiti ustrezno potrdilo, na primer potrdilo o šolanju oziroma študiju v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske.

Potrdila A1 za delavce, ki bodo opravljali čezmejno delo v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske po 1. januarju 2021, s strani ZZSZS-ja ne bo več možno dobiti. Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske bo za »napotene delavce« veljalo kot tretja država. To pomeni, da bodo morali pridobiti potrdilo o zavarovanju, tako kot za preostale tretje države. Podrobnosti zaenkrat še niso znane. Pristojni organi pa zatrjujejo, da bodo podrobna navodila in nova vloga objavljena pravočasno.

Jure Dermastja,

pravnik

Razlika med podružnico in poslovno enoto

V nadaljevanju tega prispevka bom predstavil za mnoge zanimljiva pojma poslovne enote in podružnice. V pogovorih je še vedno zaslediti, da ljudje omenjena pojma uporabljajo kot sinonima za nekaj, kar je distancirano oziroma dislocirano od »firme«, pa vendar z njo še nekako povezano.

Podružnico Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 65/in nasl.; v nadaljevanju: »ZGD-1«) ureja v 31. členu in v drugem poglavju VII. dela ZGD-1, to je v 676. členu do 683.a člena (podružnice tujih podjetij). V 31. členu je določeno, da ima lahko družba podružnice, ki so ločene od sedeža družbe, in da se podružnice vpišejo v register. Nadalje v drugem odstavku določa, da podružnice niso pravne osebe, torej nimajo pravne subjektivitete in ne morejo biti nosilke pravic in obveznosti, četudi lahko opravljajo vse ali

del poslov, ki jih sicer lahko opravlja družba. Iz tega logično sledi, da je podružnica le »podaljšana roka« družbe, ki jo je ustanovila. Podružnica torej nastopa v imenu in po pooblastilu te družbe, zato tudi družba odgovarja za vse obveznosti, ki izvirajo iz delovanja podružnice, z vsem svojim premoženjem. Ker torej podružnica ne odgovarja za obveznosti, ki so nastale tekom poslovanja, je logična posledica tudi, da se za njeno ustanovitev ne zahteva osnovnega kapitala. Namen osnovnega kapitala je namreč prav v garanciji za upnike, saj v gospodarskem pravu velja načelo ustrezne premoženjske strukturanosti. To pomeni, da mora družba, ki načeloma odgovarja sama za svoje dolgove, upoštevati, da njena finančna strukturanost ustreza obsegu in vrsti dejavnosti, s katero nastopa na trgu, ter tveganjem, ki jim je pri tem izpostavljena.

Poslovna enota je del poslovnega subjekta, ki ji je mogoče opredeliti naslov, opravlja pa na istem ali drugem naslovu različno ali isto dejavnost kot poslovni subjekt. Poslovna enota ni pravna oseba in se ne vpisuje v sodni register, pač pa le v poslovni register, ki ga vodi AJPES. Poslovna enota pripada matični družbi, ne glede na to, ali se lastništvo objektov, v katerih poslovna enota posluje, spremeni². Družba, ki želi poslovati v drugem kraju, mora po zakonu ustanoviti poslovno enoto.

Bistvena razlika med podružnico in poslovno enoto je torej ta, da se podružnice vpisuje v sodni register, poslovne enote pa le v poslovni register. Nadalje poslovna enota ne more ločeno voditi svojega transakcijskega računa, lahko pa v nasprotju s podružnico deluje brez posloводства. Ne glede na to, da niti podružnica niti poslovna enota, kot že rečeno, nista pravni osebi in nimata svoje pravne subjektivitete, pa v tem oziru med njima obstaja nadaljnja bistvena razlika. Tuja pravna oseba lahko v Sloveniji posluje samo, če ustanovi podružnico, zaradi česar Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in nasl.; v nadaljevanju: »ZDR-1«) v drugem odstavku 5. člena podružnici tuje pravne osebe podeljuje sposobnost biti delodajalec. V tej funkciji je lahko podružnica tuje pravne osebe tudi nosilec delovnopравnih pravic in obveznosti, kar pomeni, da podružnica tuje pravne osebe v povezavi z drugim odstavkom 76. člena Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 in nasl.; v nadaljevanju: »ZPP«) pridobi sposobnost biti stranka v postopku. To pomeni, da je podružnica tuje pravne osebe lahko stranka v postopku (torej lahko nastopa v vložiti tožene ali tožee stranke) le pred delovnim in socialnim sodiščem in še to zgolj v vlogi delodajalca v individualnih³ delovnih sporih⁴. Če ne bi bilo določbe drugega odstavka 5. člena ZDR-1, podružnice tujih pravnih oseb ne bi nastopale v vlogi delodajalca, torej ne bi niti mogle zaposlovati, zaradi česar se ne bi niti zastavljalo vprašanje, ali je podružnica tuje pravne osebe lahko stranka v postopku. Na to nakazujejo tudi številne sodne odločbe, v katerih so sodišča odločala v sporih, ki niso delovnopравne narave, kar pomeni, da podružnice niso nastopale v vlogi delodajalca. Vsi takšni spori so se končali z zavrnitvijo tožbe-

nega zahtevka zoper podružnice tujih pravnih oseb. Enako bi seveda veljalo za podružnice slovenske gospodarske družbe, pri čemer podružnice slovenskih gospodarskih družb ne morejo biti delodajalci, kar pomeni, da tudi v individualnih delovnih sporih ne morejo nastopati kot stranke. V takšnem primeru kot delodajalec vedno nastopa družba, ki je podružnico ustanovila.

Iz zgoraj zapisanega je jasno, zakaj se v praksi termina poslova enota in podružnica velikokrat uporabljata kot sinonima za dislocirane enote gospodarske družbe. Ne glede na to, da sta si na prvi pogled resnično podobna, pa, kot rečeno, med

njima obstajajo bistvene razlike, ki se jih je treba zavedati in jih kot morebitne rizike tudi upoštevati.

- ¹ namenoma sem uporabil napačen izraz »firma«, ki sicer predstavlja ime, pod katerim gospodarska družba nastopa na trgu
- ² sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. II Cpg 558/2015 z dne 21. 4. 2015
- ³ individualni delovni spor je spor, ki se nanaša na spor med delavcem in delodajalcem v zvezi s pravicami, obveznostmi oziroma odgovornostmi iz delovnega razmerja
- ⁴ glej na primer sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča, opr. št. Pdp 711/2014 z dne 13. 11. 2014, sodbo in sklep Višjega delovnega in socialnega sodišča, opr. št. Pdp 692/2016 z dne 24. 11. 2016

Ne spreglejte izobraževanj v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije

14.

januar

Davčni obračun za leto 2020 in vračilo državne pomoči po interventni zakonodaji

Davčni zavezanci morajo do 31. marca 2021 pripraviti obračun davka od dohodkov pravnih oseb in obračun davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2020. Ob pripravi davčnega obračuna bodo morali tudi preveriti ali izpolnjujejo pogoje za prejeto državno pomoč po interventni zakonodaji. Cilj seminarja je ponuditi udeležencem strokovno praktičen seminar (delavnico) z napotki in priporočili za pripravo davčnega obračuna in pregled interventne zakonodaje s poudarkom na vračilu državne pomoči.

Predavateljica: Jasmina Malnar Molek, davčna svetovalka v Svetovalnem centru OZS

15.

januar

Kultura oblačenja novega časa za ženske in moške

Številni udeleženci seminarjev, delavnic so s svojimi osebnimi zgodbami in novim videzom najboljši »ambasadorji« pridobljenih znanj. Leine stranke so vsi, ki veliko komunicirajo z drugimi: farmacevti, tekstilni trgovci, podjetniki, poslovneži, menedžerji, zdravniki, obrtniki, ministri, sekretarji in drugi delavci v upravi.

Predavateljica: Lea Pisani, strokovnjakinja in svetovalka za celovito podobo osebnosti

21.

januar

Rast prodaje v času krize

Praktična on-line delavnica, katere vsebina je namenjena razumevanju in samostojni uporabi na podlagi jasno predstavljenih navodil za uspešno uporabo digitalnih kanalov in spletno prodajo.

Predavatelj: Martin Korošec, strokovnjak za (digitalni) marketing

29.

januar

Kaj je treba vedeti za pravilno izpeljavo postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov v času korona virusa

Dejstvo je, da ima zaradi aktualnih kriznih razmer, ki jih povzročata koronavirus, marsikateri delodajalec tako velike poslovne težave, da jih niti finančne spodbude, ki jih prinaša »interventni megazakon« ne bodo odpravile v zadostni meri, zato je dobro poznati tudi osnovne značilnosti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. Pravilno izpeljan tovrstni postopek omogoča delodajalcem »mirno spanje« v primeru morebitne tožbe delavca ali obisku inšpektorja za delo, delavcem pa načeloma omogoča uveljavitev denarnega nadomestila na zavodu za zaposlovanje. Nekateri podjetniki pa bodo zagotovo prisiljeni svojo dejavnost celo zapreti, zato je dobro vedeti ali sploh in kakšne pravice pripadajo iz tega naslova tako njim kot njihovim zaposlenim.

Predavatelja: Staša Pirkmaier in Dušan Bavac, svetovalca s področja delovnega in socialnega prava v Svetovalnem centru OZS

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa vam je na voljo Jana Golić (jana.golic@ozs.si, 01 58 30 553).

Vprašajte strokovnjake

pišite nam svetovanje@ozs.si • pokličite nas **01 5830 553**

SVETOVALNI CENTER OZS

PREOBlikOVANJE PODJETIJ

DAVKI

DELOVNO PRAVO

GOSPODARSKO PRAVO

PRAVO SOCIALNE VARNOSTI

POKOJNINSKO PRAVO

CIVILNO PRAVO

VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU

POSLOVANJE V TUJINI

PLAČE RAČUNOVODSTVO IN KNJIGOVODSTVO

Tukaj so za vas:

Dušan Bavec

Staša Pirkmaier

Zdenka Bedekovič

Jasmina Malnar Molek

Tadeja Bučar

Za člane OZS so specialistični nasveti brezplačni.

Pripravljamo tudi svetovalne produkte, ki so zaradi obsega dela in poglobljenosti plačljivi, a za člane OZS kar 50% cenejši od tržnih cen!

www.svetovanje.si

Spet nove možnosti prihrankov!

**”KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH.”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne 29. 12. 2020.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje*	576,65	598,78	634,36	677,14	754,78	909,02	1.084,12

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 24/19)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadrzna zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.480	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630
01.640	03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510
10.520	10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920
11.010	11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300						

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 1. 2020 dalje	534,01	585,68	648,85	715,84	801,97	943,60	1.066,10	1.257,50

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130** in **42.910**.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	480,13	532,90	590,64	654,39	694,09	773,48	821,60	866,11	1.003,24	1.027,30	1.154,81	1.243,82	1.377,35

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 3. – 30. 6. 2020	504,00	573,52	715,53	797,46	863,02	983,18	1.048,72	1.234,43
1. 7. 2020 - dalje	529,20	602,20	751,31	837,33	906,17	1.032,34	1.101,16	1.296,15

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2020 dalje	549,84	609,00	669,90	767,34	836,94	976,14	1.141,44	1.306,74	1.539,90
na uro	3,16	3,50	3,85	4,41	4,81	5,61	6,56	7,51	8,85

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2019 dalje	477,38	541,78	606,33	670,77	783,95	1014,49	1198,94	1521,75	1752,32
Od 1. 1. 2021 dalje	508,41	577,00	645,74	714,37	834,91	1065,21	1258,89	1597,84	1839,94

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2020 dalje	484,18	532,61	590,71	663,34	755,35	866,70	982,91	1.360,57	1.641,40
od 1. 1. 2021 dalje	491,45	540,60	599,57	673,29	766,68	879,70	997,65	1.380,98	1.666,02

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	28.230	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220				

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	535,92	584,64	647,28	737,76	803,88	941,34	1.097,94	1.252,80	1.482,48
na uro	3,08	3,36	3,72	4,24	4,62	5,41	6,31	7,20	8,52

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS – Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2021 dalje	530,82	559,33	647,07	719,45	738,53	951,96	1.072,60	950,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2020 dalje	583,99	665,75	747,48	840,93	940,21	1.121,25	1.273,09	1.518,34	1.822,02

KAKO DELODAJALEC UGOTOVI, KATERA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI (ČE SPLOH KATERA) GA ZAVEZUJE?

1. korak: Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.

2. korak: V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.

3. korak: Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.

4. korak: Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2021

Obvestilo FURS z dne 16. 12. 2020

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2020 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	708,33		16 %
708,33	2.083,33	113,33	+ 26 % nad 708,33
2.083,33	4.166,67	470,83	+ 33 % nad 2.083,33
4.166,67	6.000,00	1.158,33	+ 39 % nad 4.166,67
6.000,00		1.873,33	+ 50 % nad 6.000,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2020:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	13.316,83	3.500,00 + (18.700,38 - 1.40427 x skupni dohodek)
13.316,83		3.500,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.109,74	291,67 + (1.558,37 - 1.40427 x bruto dohodek)
1.109,74		291,67

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 291,67 eura.

2. Osebné olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500,00 eura.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.819,09 eurov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2020 - 31.12.2020	940,58

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	1.753,84	1.052,30	od 1.1.2021 do 28.2.2021
60% PLP		0,00	od 1.3.2021 do 28.2.2022

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV DECEMBER 2020

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1. organiziran javni prevoz	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	7,45 EUR
nad 8 do 12 ur	10,68 EUR
nad 12 ur	21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	49 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	36 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	4,49 EUR na dan

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	334 EUR na mesec
9. Regres za letni dopust	
regres za letni dopust	Neobdavčen in neprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.
10. Jubilejne nagrade	
jubilejne nagrade	
za 10 let delovne dobe	460 EUR
za 20 let delovne dobe	689 EUR
za 30 let delovne dobe	919 EUR
za 40 let delovne dobe	919 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi	
odpravnina ob upokojitvi	4.063 EUR
12. Solidarnostna pomoč	
v primeru smrti delavca	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.252 EUR
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo	
1. letnik - dijak	172,00 EUR
2. letnik - dijak	172,00 EUR
3. letnik - dijak	172,00 EUR
4. letnik - dijak	172,00 EUR
študent	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
oktober 2020	1.821,44	1.811,07 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
Od 1.4.2019 do 31.3.2020 znaša 35,05 eur, od 1.4.2020 dalje znaša 36,56 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje
Znesek prispevka za **obdobje od 1.1.2021 do 31.12.2021 znaša 38,61 EUR** (9,65 EUR + 28,96 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - december 2020

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR		Prehodni davčni podračun	Referenca	60 % PP**	3,5 PP***
1.753,84				1.052,30	6.138,44
Prisp. zavarovanca za PIZ		15,50%		163,11	951,46
Prisp. delodajalca za PIZ		8,85%		93,13	543,25
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003		SI19 DŠ-44008	256,24	1.494,71
Prisp. zavarovanca za ZZ		6,36%		66,93	390,40
Prisp. delodajalca za ZZ		6,56%		69,03	402,68
Prisp. za poškodbe pri delu		0,53%		5,58	32,53
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073		SI19 DŠ-45004	141,54	825,61
Prisp. zavarovanca za starš. var.		0,10%		1,05	6,14
Prisp. delodajalca za starš. var.		0,10%		1,05	6,14
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030		SI19 DŠ-43001	2,10	12,28
Prisp. zavarovanca za zaposl.		0,14%		1,47	8,59
Prisp. delodajalca za zaposl.		0,06%		0,63	3,68
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030		SI19 DŠ-42005	2,10	12,27
Skupaj drugi prisp.				4,20	24,55
PRISPEVKI SKUPAJ				401,98	2.344,87

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - december 2020

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR		Prehodni davčni podračun	Referenca	90 % PP**	3,5 PP***
1.753,84				1.578,46	6.138,44
Prisp. zavarovanca za PIZ		15,50%		244,66	951,46
Prisp. delodajalca za PIZ		8,85%		139,69	543,25
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003		SI19 DŠ-44008	384,35	1.494,71
Prisp. zavarovanca za ZZ		6,36%		100,39	390,40
Prisp. delodajalca za ZZ		6,56%		103,55	402,68
Prisp. za poškodbe pri delu		0,53%		8,37	32,53
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073		SI19 DŠ-45004	212,31	825,61
Prisp. zavarovanca za starš. var.		0,10%		1,58	6,14
Prisp. delodajalca za starš. var.		0,10%		1,58	6,14
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030		SI19 DŠ-43001	3,16	12,28
Prisp. zavarovanca za zaposl.		0,14%		2,21	8,59
Prisp. delodajalca za zaposl.		0,06%		0,95	3,68
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030		SI19 DŠ-42005	3,16	12,27
Skupaj drugi prisp.				6,32	24,55
PRISPEVKI SKUPAJ				602,98	2.344,87

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.1.2021 do 28.2.2021	5,05	7.562,47
Študenško delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR	
	od 1.01.2020	5,40	

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2019 (PP): 1.753,84 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2019 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače PP: 60 % od 1.753,84 = 1.052,30 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.753,84 x 3,5 = 6.138,44 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2019 (PP): 1.753,84 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2020 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače PP: 90 % od 1.753,84 = 1.578,46 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.753,84 x 3,5 = 6.138,44 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Vpiši se na mojstrski izpit in POSTANI MOJSTER!

52 različnih mojstrskih nazivov

- mojster si pridobi srednjo strokovno izobrazbo
- mojster lahko nadaljuje izobraževanje na višjih strokovnih šolah
- mojster izpolnjuje izobrazbene pogoje za opravljanje določenih obrtnih dejavnosti
 - mojster je lahko mentor dijakom in študentom
 - mojster je lahko odgovorni vodja posameznih gradbenih del (za dela, za katera ima pridobljen mojstrski naziv)
- mojster je blagovna znamka, ki na trgu pomeni znak za odličnost izdelkov in storitev
 - mojster je lahko član Kluba mojstrov Slovenije

Več informacij na
Obrtno-podjetniška
zbornica Slovenije
Celovška 71
1000 Ljubjana
tel.št. 01/583 05 00
www.ozs.si
info@ozs.si

AVTOSERVISERJI

Zaradi korone več dela za avtoserviserje

Kako zelo nenavadne so lahko povezave med vzroki in posledicami dokazuje tudi dejstvo, da bo epidemija koronavirusa avtoserviserjem v prihodnje zagotovila celo več dela. S pojavom epidemije ljudje spreminjajo svoje navade in prevoz z javnim potniškim prometom danes vse več ljudi, tudi zaradi strahu pred okužbo, zamenjuje z individualnim transportom z lastnimi vozili. Na ceste se zato vračajo poceni rabljena vozila, ki pa jih bo potrebno primerno vzdrževati.

Manj novih vozil

Prodaja novih vozil se je lansko leto močno zmanjšala tudi pri nas. Novembra, na primer, je bilo prvič registriranih 3.565 osebnih vozil, kar je kar 33 % manj kot novembra lani, medletni upad prodaje pa kaže na kar 25 % manj novih vozil, na kar je sicer poleg na sploh negotovih razmer najbolj vplivalo zaprtje avtosalonov za potrošnike. Za 36 % je upadla tudi prodaja lahkih gospodarskih vozil.

Strankam predstavite novo opremo.

Spremenjene navade

Na drugi strani pa prodajalci rabljenih vozil, tako v Ameriki kot Evropi, že poročajo o povečani prodaji rabljenih vozil. Nenavaden trend pojasnjujejo z dejstvom, da se ljudje v strahu pred mo-

rebitno okužbo, ki bi jih lahko doletela na javnih prevoznih sredstvih, zatekajo k individualnemu prevozu z lastnimi vozili in s tem k nakupu poceni rabljenih vozil.

Priložnost za avtoserviserje

To pa seveda predstavlja priložnost za dodaten dohodek v poprodajnem sektorju, torej pri popravilu in vzdrževanju vozil. Ker manj ljudi kupuje nova vozila, to posledično ne pomeni le, da bodo obstoječa vozila obdržali, ampak da bo potrebno ta vozila tudi več vzdrževati in popravljati. Številni analitiki dogajanja na trgu vozil celo napovedujejo, da se bo trend upadanja prodaje novih avtomobilov nadaljeval, medtem ko naj bi se trg popravil in vzdrževanja motornih vozil še naprej povečeval. Torej je to priložnost za ustvarjanje dodatnih prihodkov!

Zagotavljanje varnosti že med epidemijo

Avtoservisne delavnice kljub neprijetni situaciji s koronavirusom večji del časa ostajajo odprte in normalno delujejo, in sicer z namenom, da poskrbijo za mobilnost strank in varnost na cesti. OZS in sekcija avtoserviserjev pa ves čas zagovarjata odgovorno ravnanje avtoserviserjev in spodbujata k doslednemu upoštevanju varnostnih priporočil, tako NIJZ kot tistih lastnih, oblikovanih na sekciji.

Povečanje prodaje v avtoservisu

Če želite povečati dohodke, pa je potrebno nekaj časa nameniti tudi trženju ali marketingu. Kar nekaj teh aktivnosti je enostavnih in niso povezani z bistvenimi stroški. Na sekciji so zato pripravili-

Izpostavite svojo prednost.

li nekaj praktičnih nasvetov s področja marketinga, ki jih povzemamo v nadaljevanju:

- Uspešen avtoserviser je v veliki meri odvisen od zaupanja strank. Stranke s svojimi pozitivnimi izkušnjami predstavljajo največjo referenco. Zato povprašajte svoje stranke, kaj menijo o vaših storitvah. Iz tega se sami lahko veliko naučite, lahko pa jih poprosite tudi za objavo njihovega mnenja na vaši spletni strani ali na družabnih omrežjih (FB, Instagram, Twitter).

- Povečajte si zaupanje strank in jih vprašajte, kaj pogrešajo pri vas, pa tudi, kaj bi izboljšale. Najboljše predloge uvedite v svojo prakso, delo in si tako izboljšajte svojo javno podobo.

- Ne ustrašite se pripomb in pritožb glede npr. glede cene storitve. Izpostavite svoje znanje, strokovnost, izkušnje, pojasnite s kakšno opremo razpolagate v vaši delavnici (npr. diagnostične naprave, programi ipd.) ter kako zahtevno in zamudno je delo z njimi. Naredite si tudi svojo kalkulacijo avtoservisne ure.

- Ne ustrašite se nezadovoljstva strank - tistemu, ki dela, se lahko zgodi tudi napaka! Napako ali vzrok nezadovoljstva pojasnite in stranki tudi povejte, kaj boste storili, da se kaj podobnega ne bo več dogajalo.

Ponudite različne storitve.

- Izpostavite svoje prednosti kot na primer hitrost in odzivnost, povezave z več dobavitelji zaradi skrajšanja dobe od potrebe po popravilu do zaključka servisiranja, preglednost poslovanja, informiranost (npr. ceniki, normativi, delovni nalogi ipd.), pa tudi upoštevanje predpisov (poznavanje določil npr. Knjižice pravil avtoserviserja), kakovost vaše opravljene storitve, prednosti pred konkurenco, morebitno dodatno garancijo na vaše storitve.

- Bodite samozavestni, saj veste, da za nizko ceno zna delati vsak! Dobra ali solidna kvaliteta običajno ni na razpolago za najnižjo ceno. Vedite, da stranka, ki išče (le) nizko ceno, ni zvesta in stalna stranka!

- Obveščajte svoje stranke o novostih v vaši ponudbi! To jim lahko poveste v pogovoru, ali z napisi na stenah in vratih vaše delavnice. Obveščajte jih tudi o izboljšavah v vaši delavnici, o nakupu novega orodja in opreme, o udeležbi vas ali vaših zaposlenih na izobraževanjih, pa o vaši skrbi za zagotavljanje kvalitetnih nadomestnih in rezervnih delov. Pohvalite se tudi z uspehi, ki ste jih dosegli (tudi če ne gre za strokovno področje), saj vsaka uspešnost krepi zaupanje.

- Tudi potencialne stranke obveščajte o novostih ali zgoraj omenjenih prednostih na vašem servisu, na primer preko spletne strani ali družabnih omrežij.

Že samo z upoštevanjem teh kratkih navodil si lahko zelo povečate zaupanje strank, zmanjšate odzivnost na ceno storitve in povečate krog vaših kupcev. To vam bo dalo priložnost za prodajo storitev z večjo dodano vrednostjo in s tem tudi več zaslůka. Vse je v največji meri odvisno od vas, ki vodite svoje delavnice. Za pomoč in dober nasvet se lahko vedno obrnete na strokovno službo sekcije ali pa spremljate njeno spletno stran www.avtoserviser.si.

ANTON ŠIJANEC

NADOMESTNE VINJETE

MOŽNOST PRIDOBITVE NADOMESTNIH VINJET PREKO OZS

Sekcija avtoserviserjev pri OZS svojim članom pomaga tudi pri urejanju vsega potrebnega za pridobitev nadomestnih vinjet, ki jih pri svojem delu potrebujejo na primer pri zamenjavi vetrobranskega stekla svojih strank. V ta namen je naša stanovska organizacija sklenila ekskluzivni dogovor z Družbo za avtoceste Republike Slovenije, ki nadomestne vinjete zagotavlja pod posebnimi pogoji.

Nadomestno vinjeto se lahko izda v primerih, ki so določeni v 38. členu Zakona o cestninjenju (Uradni list RS, št. 24/15 in 41/17) in sicer, če je cestninski zavezanec oziroma lastnik vozila moral zaradi uničenja zamenjati vetrobransko steklo, zamenjati vozilo ali vetrobransko steklo v garancijski dobi ali če je oddal vozilo v razgradnjo.

Pomagajte svojim strankam

Če boste sklenili dogovor s sekcijo in DARS za nabavo vinjet preko OZS, boste s tem lahko veliko pomagali svojim strankam in jim prihranili pota in ukvarjanje s postopkom, ki bi ga stranke sicer morale opraviti same. Na ta način lahko svoji storitvi povečate dodano vrednost, pri stranki povečate zadovoljstvo, svojemu servisu pa s tem dvignete ugled.

V letu 2021 je možno pridobiti dve vrsti letnih vinjet za dvosledna motorna vozila in sicer za vozila do največje dovoljene mase 3.500 kg - cestninski razred 2A in za vozila z višino nad prvo osjo 1,30 m ali več, katerih NDM ne presega 3.500 kg, s priklopnim vozilom ali brez njega - cestninski razred 2B.

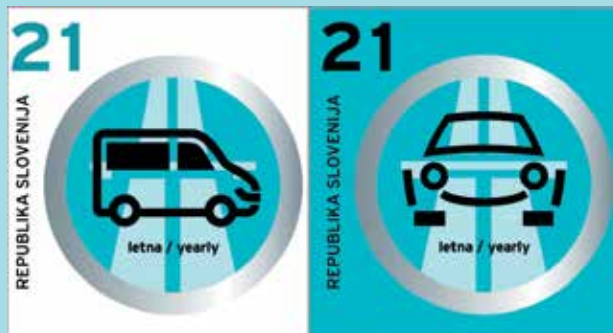
Pogoji za pridobitev nadomestnih vinjet

Nadomestne vinjete lahko pod dogovorom med OZS in DARS izkoristijo vsi avtoserviserji, ki legalno opravljajo vsaj eno od navedenih dejavnosti, če ima torej obrtno dovoljenje za dejavnost, razen, če gre za izjemo po obrtnem zakonu, te dejavnosti so vzdrževanje in popravila motornih vozil, mehanična popravila, popravilo karoserij, pranje, poliranje in ličanje vozil, popravilo vetrobranskih stekel in oken, ali če je član GIZ agencija avtoserviserjev in upošteva pravila DARS glede izdaje oziroma zamenjave nadomestne vinjete.

Vloga in dogovor za pridobitev nadomestnih vinjet

Celotnega postopka sklenitve dogovora za pridobitev nadomestnih vinjet preko OZS na tem mestu ne moremo podrobno opisati, zato vas prosimo, da za sklenitev dogovora Sekciji avtoserviserjev pri OZS napišete elektronsko pismo na e-naslov goran.lesnicar@ozs.si ali pokličete na telefon 01 583 05 16, sekcija pa vam bo nato poslala vsa podrobna navodila za sklenitev dogovora.

A. Š.

Nadomestni vinjeti, ki sta na voljo preko OZS.

SEKCIJA ZA PROMET

Zgradimo male logistične centre!

Da je Slovenija s svojo geostrateško lokacijo v srcu evropskih logističnih prometnih tokov, že vemo, če pa to nadgradimo še s paleto podpornih storitev, ki smo jih nedvomno sposobni zagotoviti tudi na najvišji ravni, potem je vsem jasno, da moramo izkoristiti trenutek in tranzitne prometne tokove ter jim zagotoviti kakovosten servis na poti, zgraditi moramo torej kar največ malih logističnih centrov. Na pobudo Sekcije za promet pri OZS na Ministrstvu za infrastrukturo zato že deluje delovna skupina, ki je s pozivom za evidentiranje možnih lokacij malih logističnih centrov in podporne ponudbe na njih storila uvodni korak.

Sekcija za promet zato vse, ki imajo možnost in so se pripravljene razvijati v smeri malih logističnih centrov, vabi, da se odzovejo pozivu ministrstva za infrastrukturo, s tem izkažejo svoj interes ter se s svojim predlogom tudi evidentirajo. Več o tem v prispevku na desni strani.

Zmanjšanje glob

Slovenski prevozniki obeh stanovskih organizacij so decembra pristojnemu ministrstvu ponovno poslali Predlog za spremembo Zakona cestninjenju (ZCestn). V prvi vrsti gre za spremembo 50. člena ZCestn, ki se nanaša na prekrške v zvezi s cestninjenjem z OBU napravo, kjer so trenutne globe nesorazmerne in hkrati tudi bistveno višje, kot na primer v Avstriji ali Nemčiji. Prevozniki menijo, da globe ne služijo svojemu namenu, ampak prekomerno in nesorazmerno ter preko vseh razumskih meja kaznujejo voznike tovornih vozil za prekrške, ki ne dosegajo takšne stopnje nevarnosti, da bi opravičevali njihovo višino. Menijo tudi, da so vprašljive tudi z vidika skladnosti s splošnim ustavnim načelom sorazmernosti, saj ti prekrški ne predstavljajo hujših kršitev ZCestn, vozniki pa z njimi nikogar ne ogrožajo, še manj pa povzročajo škodo.

Prevozniki izpostavljajo tudi neprimernost kaznovanja voznikov tovornih vozil, ki v enem ali več zaporednih dnevih večkrat izstopijo in ponovno vstopijo v sistem avtocest. Trenutno stališče in praksa je, da vsakokrat vstop v sistem avtocest predstavlja novo kršitev, pri čemer DARS voznike o kršitvi obvešča s takšnim zamikom, da je kumulacija vseh

Globe za prekrške v zvezi s cestninjenjem z OBU napravo so nesorazmerno visoke, krivične in ne služijo svojemu namenu.

prekrškov, za katere lahko tudi ne vejo, številčna, njihova višina pa enormna. Takšna praksa kaznovanja nima nikakršne preventivne funkcije, saj vozniki o prekršku niso obveščeni ob zaznavi prekrška niti v nekem razumskem roku, ampak lahko preteče kar nekajdnevno obdobje, v katerem voznik tovornega vozila nevede stori veliko število istovrstnih prekrškov.

Z nesorazmerno višino glob za te prekrške in opisanim načinom kaznovanja ter izdajanjem plačilnih nalogov država slovenske avtoprevoznike postavlja v neenakovreden in nekonkurenčen položaj nasproti konkurenci iz drugih držav. Dejstvo je, da tuji avtoprevozniki, ki Slovenijo prečkajo, ne izstopajo iz sis-

tema avtocest, če pa že, je to praviloma enkratno dejanje. Navedeno nedvomno slabo vpliva na slovensko gospodarstvo in njegovo konkurenčnost v svetu, kar je le še dodaten razlog za upoštevanje predlogov naših prevoznikov in sprejetje poziva k spremembi razlage načina kaznovanja.

Letne dovolilnice za Luko Koper

V zvezi s predlogom sekcije za avtomatično podaljšanje letnih dovolilnic za vstop v Luko Koper, smo z ministrstva prejeli odgovor, da dovolilnic žal ne morejo avtomatično podaljšati, saj potrdila, da zoper osebe ne teče kazenski postopek, izdajajo sodišča. Vlogo je torej tre-

ba vložiti na sodišče po pošti ali na e-naslov sodišča. Podobno kot za Luko Koper velja tudi za Fraport Slovenija na Brniku.

Iz Luke Koper pa so nas naknadno vseeno obvestili, da bodo šli prevoznikom nasproti in v primeru, če voznik ne bo pravočasno dostavil potrdila sodišča, dopustili, da potrdilo lahko dostavi naknadno v roku enega meseca. Bistveno pa je, da vlagatelj ali pa prevoznik obvesti luko, da je v postopku pridobivanja potrdila. Problem bi se lahko pojavil le pri tistih voznikih, ki bi ignorirali podaljšanje veljavnosti dovolilnice in luki ne bodo podali niti vloge niti jih obvestili, da si dokumente urejajo. Za podaljšanje veljavnosti dovolilnice je obvezna priloga tudi izjava o seznanjenosti s pristaniškim redom.

Neprimerni predlogi sprememb zakonodaje

Prevozniki se ponovno soočajo z nesprijemljivimi predlogi v Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu, ki ga je DZ predložila skupina poslank in poslancev. Čeprav so podobne predloge argumentirano preprečili že pred leti, vloženi predlog ponovno predlaga spremembe, po katerih bi imetnik licence moral zaposliti vse voznike vozil, v katerih se bodo opravljali prevozi oseb in/ali blaga, s tem pa ne bi bilo več možno kratkotrajno delo družinskega člana v mikro podjetjih ali občasno oz. začasno delo upokoјencev, vozniki bi morali biti obvezno zaposleni za določen/nedoločen čas, delo voznika bi lahko izjemooma opravljali le samozaposleni in hkrati imetniki licenc, v vozilu bi bila obvezna pogodba o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas, dokazila o nakazilih plač in plačanih prispevkih za zadnje 3 mesece, obvezna pa bi bila tudi vgradnja tahografov v vsa dvosledna motorna vozila z višino vozila nad prvo osjo 1,3 metra ali več in vsa vozila katerih NDM ne presega 3,5 tone in so zasnovana in izdelana za prevoz več kot šestih potnikov poleg voznika, za voznike teh vozil bi se uporabljala določila ZDCOPMD, vse skupaj pa bi moralo biti usklajeno v pol leta. Sekcija tem predlogom ostro nasprotuje.

ANTON ŠIJANEC

POZIV ČLANOM

VZPOSTAVITEV MALIH LOGISTIČNIH CENTROV IN VAROVANIH PARKIRIŠČ ZA TOVORNA VOZILA

Primer zasnove malega logističnega centra.

Na Ministrstvu za infrastrukturo RS je bila na pobudo Sekcije za promet pri OZS imenovana delovna skupina za vzpostavitev malih logističnih centrov in v tem okviru varovanih parkirišč za tovorna vozila. Na prvem sestanku delovne skupine je bilo med drugim dogovorjeno, da se zbere nabor lokacij objektov (počivališča, varovana parkirišča, mali logistični centri).

MZI zato tudi našo stanovsko organizacijo prosi, da zberemo potrebne podatke, na podlagi katerih bodo lahko ustrezno identificirali potrebe in potencialne lokacije za izvedbo projektov. Vse zainteresirane člane pozivamo, da **izpolnijo spletni vprašalnik**, ki ga najdejo v novici na to temo na spletni strani sekcije za promet (www.ozs.si/sekcija-za-promet/novice), podatke pa morajo posredovati **najkasneje do 15. januarja 2021**.

Povzetek obrazložitve poziva: Uredba o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja opredeljuje prednostne naloge držav članic za razvoj cestne infrastrukture. Naloge obsegajo tudi zagotavljanje parkirnih površin za gospodarske uporabnike z ustrežno stopnjo varnosti in varovanja ter informacijsko podporo za obveščanje voznikov o razpoložljivih in prostih mestih na parkiriščih, z namenom boljše izkoriščenosti razpoložljivih kapacitet. Pri nas se že dalj časa soočamo s pomanjkanjem ustrezne ponudbe parkirnih površin z zagotovljeno varnostjo in varovanjem ter spremljajočo ponudbo, MIZ je zato pristopilo k njihovi zagotovitvi. Za pravočasno zagotovitev ustrezne infrastrukture na MIZ želimo v prvi fazi, poleg ugotovitve potreb po varovanih parkiriščih, evidentirati predloge in možnosti za gradnjo varovanih parkirišč in dodatnih vsebin, ki se nanašajo na logistično infrastrukturo, na primer mali logistični center in servisi za vozila. V nalogo je aktivno vključen tudi DARS, ki je pristopil k preučitvi števila potrebnih parkirišč in obstoječih možnosti v okviru obstoječih počivališč in razpoložljivih zemljišč, na katerih je možno načrtovati varovana parkirišča.

Pri zagotavljanju dodatne ponudbe ustreznih parkirnih površin pa želimo pridobiti širše informacije o možnih lokacijah in zagotoviti nepristranskost pri določitvi nabora lokacij tako ob avtocestah kot širše. Poleg lokacije je smiselna tudi opredelitev predlaganega obsega ponudbe in storitev, kot so parkirni prostori, varnost in varovanje, oskrba voznikov, oskrba vozil, morebitna logistična infrastruktura. Podrobneje v pozivu na spletni strani sekcije.

A. Š.

Pokoronska realnost bo drugačna

Slej ko prej se bodo razmere normalizirale in se bomo navadili živeti z virusom. Življenje se bo vrnilo v ustaljene tirnice, a dejstvo je, da ne povsod. Realnost po koronavirusu bo drugačna. Zagotovo se bodo spremenili vedenjski vzorci in veliko več pozornosti bo namenjena vprašanju varnosti. Tudi v gostinskih lokalih. Poleg tega bo treba razmisliti, kaj gostom ponuditi, v kakšnem obsegu in po kakšni ceni. Predvsem pa mora biti skrb gostincev v tem trenutku namenjena ohranjanju kondicije, da se bodo novi realnosti čim boljše in lažje prilagodili.

Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS je že od začetka epidemije skupaj z drugimi združenji, ki delujejo na področju turizma, hitro odreagirala. Vladi je predlagala ukrepe, ki bi bili v pomoč gostincev, spremembe ukrepov, ki bi jim olajšali poslovanje in ves čas zagovarjala njihove interese. »A nismo zadovoljni. Vendarle bi pričakovali, da bodo vladni ukrepi bolj zadostni, da bi lažje preživljali čas zaprtja. Vse, kar nam ostaja, je, da vztrajamo še naprej. V nadaljevanju bomo poskušali vplivati tudi pri političnih strankah in poslanskih skupinah, da se bo sprejemanje ukrepov premaknilo na boljše, da bomo

bolj učinkovito deležni pomoči,« je uvodoma dejal **Blaž Cvar, predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS**, in dodal, da države, ki se zavedajo pomena turizma, sprejemajo ukrepe hitro in pravično, tudi sredstva pa do upravičencev prihajajo precej hitreje kot pri nas. »Strnimo vrste, še naprej vztrajamo in odločno zastopajmo panogo, da jo rešimo, kolikor jo lahko,« je pozval kolege Cvar.

Krizne prakse v gostinstvu doma in v tujini

Gostinstva brez gostov ni. Turizma pa ne brez gostincev. Gostinstvo na globalni ravni prispeva 10,3 % GDP-ja. Zelo podobna je situacija v Evropi in Sloveniji. Ob tem je zelo pomembno dejstvo, da kar 99 % vseh podjetij po velikosti sodi med mikro, mala in srednje velika podjetja. »To nekoliko omejuje zmožnost ukrepanja, a ko bo kriza mimo, se bo turizem vrnil. Zato je nujno, da ohranimo slovensko gostinstvo in turizem v kolikor toliko dobri kondiciji. Prepustiti se usodi ni pravi pristop – treba je vztrajati in narediti vse, kar se da,« je gostince spodbujal **dr. Marko Kukanja** s Fakultete za turistične študije v Portorožu.

Gostincem je spregovoril o delovanju v času kriz in jih spodbudil k razmišljanju, kako naprej. Poudaril je, da vsaka kriza terja odzive, ki pa so lahko različni. Skupaj s kolegi na fakulteti so identificirali 27 praks oziroma odzivov na krizo, ki so jih razdelili v štiri skupine:

- **trženjske prakse** (novi trženjski segmenti, oglaševanje, boljše razumevanje gostovih pričakovanj ...),

- **zaposleni** (nižanje plač, nefinančne spodbude, zmanjšanje število zaposlenih ...),

- **rezanje stroškov** (nižanje stroškov poslovanja, podaljšanje rokov plačil, dodatni viri prihodkov, opustitev neprofitnih delov aktivnosti, enot ...),

- **organizacijska podpora** (sodelovanje z drugimi ponudniki, tudi tekmeči, včlanitev v sektorska združenja ...).

Naredili so tudi raziskavo in pogledali, katere prakse so gostinci in turi-

stični delavci uporabili med prvim in drugim valom epidemije. Ugotovili so, da so se gostinci najprej osredotočili na zaposlene. V nadaljevanju so posegli na področje stroškov. Na tretjem mestu se je znašla organizacijska podpora, na zadnjem mestu pa so promocijske aktivnosti. Zanimiva ugotovitev je tudi, da višina likvidnostnih sredstev, ki jih ima gostinec, ni povezana z ukrepi, ki so vezani na njihove zaposlene.

Boljše kaže družinskim podjetjem

Izkušnje iz krize leta 2008 so pokazale, da je tisti, ki so samo rezali stroške, niso dobro preživeli. »Treba je implementirati še druge krizne prakse. Razmisliti je treba o tem, ali so se pričakovanja gostov v času krize spremenila, treba je optimizirati poslovanje in morda opustiti tisto, kar ne prinaša zadostnih prihodkov. Poleg tega se je nujno treba izogibati zadolževanju,« je poudaril dr. Kukanja in dodal, da so krizo pred desetletjem bistveno boljše prestala družinska podjetja, ki so v poslovanju bolj previdna in konservativna.

Kako se prilagoditi kriznim razmeram?

Tokratna kriza pred gostince postavlja več dilem. Dejstvo je, da gostinski proizvod sestavlja veliko segmentov in vsak od njih predstavlja možnost za razmislek.

Kot smo videli v preteklih mesecih, se je gostinska ponudba, hočeš nočeš, zreducirala na osebni prevzem pripravljene hrane ali dostavo. In to drugega, kot osnovnih potreb, potešitev žeje in lakote, ne zadovoljuje. V času krize, drugi deli ponudbe, razen hrane same, odpadejo.

»Nekateri gostinci so osredotočeni le na potešitev lakote in žeje, drugi poleg tega zadovoljujejo še potrebo po varnosti in to ponujajo po neki višji ceni, spet drugi ponujajo ugled, pripadnost elitam in podobno. V času krize se to poruši. Vsi gostinci v glavnem zadovoljujejo samo osnovne potrebe – kar razvrstijo v gostinsko ponudbo.

Tudi visokocenovni ponudniki, ki ob tem ne morejo ovrednotiti boljšega inventarja, bolj kakovostne ponudbe, bolj izobraženega osebja, morajo konkurirati nizkokcenovnim,« je pojasnil dr. Kukanja.

Marsikateremu gostincu to predstavlja moro in hkrati izziv – skrbeti za imidž ali se prilagoditi, čeprav njihovi siceršnji gostje po takšni ponudbi ne povprašujejo. Kukanja: »Tuje izkušnje kažejo, da so visokocenovni ponudniki rajši zmanjšali obseg ponudbe in se osredotočili na elemente ponudbe, ki prinašajo višjo dodano vrednost.«

Pokoronska realnost?

Zagotovo bo drugače, je prepričan dr. Kukanja. Pričakovanja in vedenjski vzorci se bodo spremenili. Vedno več pozornosti bo namenjene vprašanju varnosti, zato bo morala tudi izkušnja v gostinskem lokalu zagotavljati občutek varnosti v lokalu. Pri tem je Slovenija v prednosti, saj je že doslej veljala za varno državo, s poudarkom na zelenem turizmu in visokem deležu ruralnega turizma.

Poleg tega bodo morali gostinci upoštevati tudi ekonomsko realnost in kupno moč prebivalstva, težavo pa bo lahko predstavljal tudi kader. Že tako majhno zanimanje za gostinske poklice lahko kriza namreč še zmanjša, saj ljudje vidijo, da je panoga na udaru.

Sicer pa bo v prihodnje po besedah dr. Kukanje poudarek na lokalnem – na sestavinah, ki so jih vzgojili, vzredili ali izdelali lokalni kmetje, obrtniki in podjetniki. Ljudje se bodo namreč po razbitju globalnih vrednot spet bolj zavedali sobivanja in lokalne soodvisnosti.

Seminar je sklenila **Jasmina Malnar Molek**, svetovalka v Svetovalnem centru Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki je pripravila pregled državne pomoči po PKP6. Izpostavila je predvsem spremembe pri čakanju na delu, spremembe pri karanteni in višji sili ter spregovorila o nekritih fiksnih stroških in odlogu plačila davkov in prispevkov.

EVA MIHELČ

GRAFIČARJI

Koronavirus je prizadel tudi tiskarje

Sekcija grafičarjev pri OZS je pripravila vprašalnik o vplivu epidemije COVID-19 na poslovanje in ga poslala svojim članom. Rezultati so pokazali, da je epidemija močno prizadela in spremenila tudi tiskarsko dejavnost v Sloveniji; občutno so se jim zmanjšali prihodki iz poslovanja, odpuščati so morali delavce in koristiti državno pomoč. Da bi se lahko ponovno postavili na noge, bi jim najbolj pomagala nepovratna sredstva za posodobitev tehnologije, dostop do ugodnih finančnih virov in spremembe na trgu dela.

Sekcija grafičarjev pri OZS združuje podjetja, ki opravljajo različne dejavnosti v tiskarstvu in razmnoževanju posnetih nosilcev zapisa (tiskanje časopisov, drugo tiskanje, priprava za tisk in objavo, knjigoveštvo in sorodne dejavnosti ter razmnoževanje posnetih nosilcev) in majhen del članov, ki opravljajo dejavnost proizvodnje valovitega papirja in kartona ter papirne in kartonske embalaže, proizvodnje drugih izdelkov iz papirja in kartona ter preostale sorodne dejavnosti.

Z anketnim vprašalnikom je nedavno sekcija od članov želela izvedeti, kakšen upad poslovanja so zabeležili v letu 2020 v primerjavi z letom prej in na kakšen način je vplivala epidemija na poslovanje v tiskarski dejavnosti, ki se že sicer sooča s številnimi, pogosto togimi predpisi, ki krojijo njihovo poslovanje.

Čeprav so jim prihodki upadli, večina ni odpuščala

Večina podjetnikov, ki je odgovarjala na vprašanja, ima do 5 zaposlenih, 6 odstotkov jih zaposluje do 10 delavcev, 15 odstotkov do 50 delavcev, 3 odstotki članov pa imajo po več kot 100 zaposlenih.

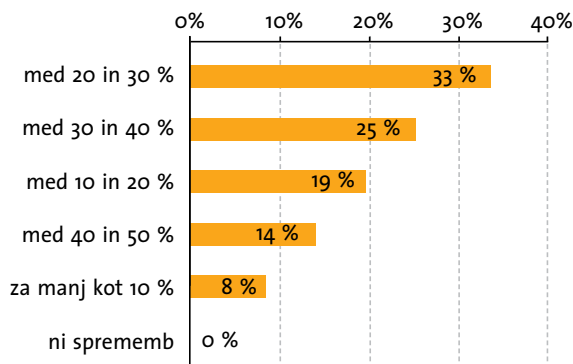
Prav vsem so prihodki iz poslovanja lani v primerjavi z letom 2019 upadli. 60 odstotkov jih ocenjuje, da so jim prihodki upadli za manj kot 30 %, četrtnina meni, da je upad od 30 do 40 %, 14 odstotkom podjetij pa so prihodki upadli za 40 do 50 %. (Graf 1)

Glede na prejete odgovore kljub upadu prihodkov večina podjetnikov (81 odstotkov) ni odpuščala zaposlenih delavcev in jih tudi ne namerava, drugi pa so se za ta ukrep morali odločiti. Tisti, ki so bili prisiljeni odpuščati,

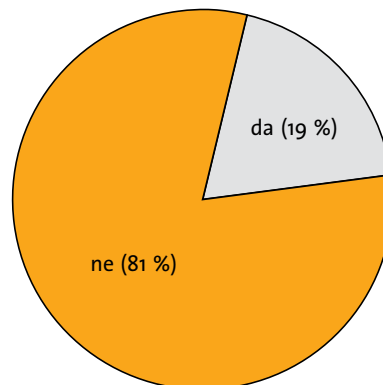
so večinoma odpuščali 10 odstotkov zaposlenih, nekateri pa so zmanjšali število zaposlenih celo za 40 odstotkov. (Graf 2)

Večini so ukrepi državne pomoči koristili

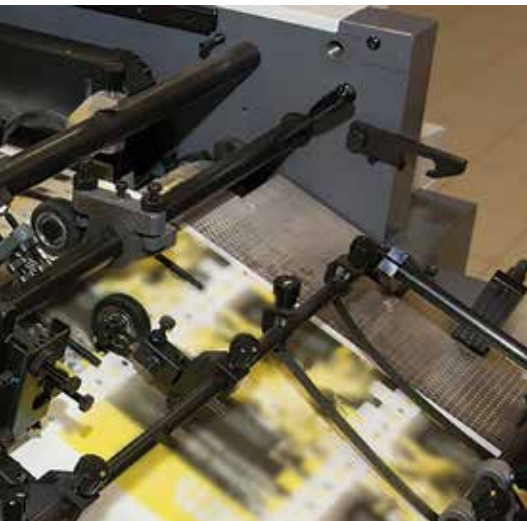
Samo 20 odstotkov grafičarjev, ki so sodelovali v anketi, ni koristilo nobenega ukrepa državne pomoči. Med tistimi, ki pa so v teh ukrepih našli rešitev za omilitev posledic koronakrize, so najpogosteje koristili ukrep čakanja na delo (56 odstotkov), ukrep subvencioniranja skrajšanega delovnega časa in upravičenost do univerzalnega temeljnega dohodka (oba po 28 odstotkov), 19 odstotkov vprašanih je odgovorilo, da so koristili oprostitev plačila prispevkov za samozaposlene, 8 odstotkov jih je koristilo oprostitev pla-

Graf 1: Za koliko so se zmanjšali prihodki iz poslovanja v prvih osmih mesecih leta 2020 v primerjavi z letom 2019.

Graf 2: Zaradi upada naročil, so že morali odpuščati.

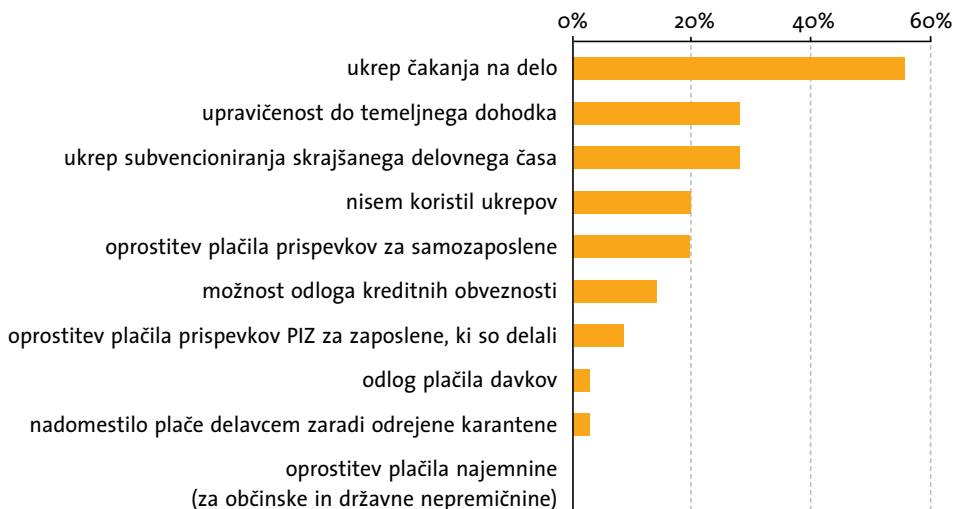

čila prispevkov za delavce, 3 odstotke vprašanih pa je koristilo nadomestilo plače delavcem zaradi odrejene karantene in odlog plačila davkov. (Graf 3)

Kot je mogoče razbrati iz odgovorov, bi grafičarjem v prihodnje še vedno najbolj koristila pomoč v obliki čakanja na delo in subvencioniranja skrajšanega delovnega časa (oba po 39 odstotkov), 12 odstotkom bi pomagal premostitveni kredit, 27 odstotkov pa bi si želelo drugačne pomoči.

Dobrodošla bi bila tudi nepovratna sredstva

Čeprav so bili sprejeti interventni zakoni in protikoronski paketi za pomoč prebivalstvu in gospodarstvu, da bo hitreje okrevalo, je COVID-19 povzročil šok, ki bo še nekaj časa v »glavah« obrtnikov in podjetnikov. Glede na prejete odgovore grafičarjev na vprašanje, kaj bi pripomoglo k lažjemu in hitrejšemu okrevanju, lahko rečemo, da večina meni, da bi bilo za to treba posodobiti tehnologijo. Za nakup novih strojev pa bi si želeli tudi morebitnih nepovratnih sredstev. Tako je odgovorila več kot polovica sodelujočih v anketi. 37 odstotkov vprašanih meni, da bi bilo poslovanje lažje, če bi prišlo do sprememb na trgu dela, skoraj četrtina pa meni, da bi bilo lažje, če bi imeli na voljo neposredno pravno pomoč, na primer pri javnih naročilih, in pomoč pri pridobivanju ugodnih finančnih virov (kreditov). (Graf 4)

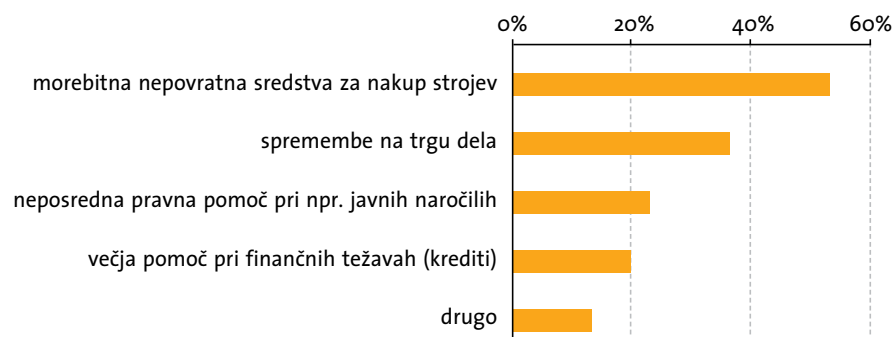
Graf 3: Prikaz ukrepov, ki so jih koristili grafičarji.

Zato predlagajo poseben razpis za nepovratna sredstva, ki bi bil namenjen uvajanju novih tehnologij oziroma posodabljanju strojne opreme ter odpravljanju dolgoročnih posledic epidemije COVID-19 v papirno-tiskarski panogi. Prepričani so namreč, da bi modernizacija proizvodnje pomagala ohraniti in krepiti položaj podjetij na obstoječih trgih ter omogočila tudi prodor na nove trge in tržne niše.

Cilj razpisa za nepovratna sredstva bi moral spodbujati uvajanje novih izdelkov ali dvig tehnološke ravni izdelkov in povečanje dodane vrednosti na zaposlenega ter spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije. Ob tem pa sekcija grafičarjev opozarja, da je treba v primeru razpisov za nepovratna ali povratna sredstva postaviti za vsa podjetja (mikro, mala in velika).

V sekciji so prepričani še, da bo za mikro, mala in srednje velika podjetja nujno treba zagotoviti nepovratna sredstva za investicije, katerih namen bo sofinanciranje razvojnega dela v podjetjih ter investicij v strojno opremo za razvoj novih izdelkov ali storitev. Stopnja sofinanciranja bi morala biti motivacijska za vsa omenjena podjetja. Predlagajo vsaj 60-odstotno sofinanciranje. Predlog za razpis za nepovratna sredstva, za nakup novih strojev in opreme, neopredmetenih osnovnih sredstev, stroške zaposlenih in znanih izvajalcev, materialne stroške ter stroškov, ki so neposredno povezani z aktiviranjem novih strojev in opreme, je sekcija grafičarjev oziroma Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije vključila tudi med predloge za PKP7.

ADRIJANA POLJANŠEK

Graf 4: Kaj bi pripomoglo k lažjemu in hitrejšemu okrevanju papirno-tiskarske panoge?

9. DNEVI SLOVENSKEGA TURIZMA

Slovenski turizem med in po COVID-19

Dnevi slovenskega turizma, največji strokovni dogodek na področju turizma, ki ga organizirajo vse institucije s področja turizma, je letos potekal virtualno. V uvodnem delu in na okrogli mizi so udeleženci osvetlili ključne izzive globalnega in slovenskega turizma in pogledali tudi naprej. V zaključnem delu pa so bila tudi letos podeljena najvišja priznanja v slovenskem turizmu. Priznanje za življenjsko delo na področju gostinstva je tokrat prejel Marjan Vidovič, lastnik motela in pizzerije Črni baron v predmestju Maribora.

Turizem v Sloveniji, skupaj z gostinstvom kot njegovim nepogrešljivim delom, je med najbolj ogroženimi gospodarskimi panogami, ki so na udaru že vse od pojava pandemije COVID-19. Vsi, ki delajo v tej panogi, si zastavljajo številna vprašanja, povezana z obstojem, ohranitvijo konkurenčnosti in zaposlenih, prilagajanjem novi situaciji ter okrevanjem po pandemiji.

V uvodnem delu je **minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek** poudaril pomen turizma za slovensko gospodarstvo in izpostavil ukrepe ministrstva za ohranitev delovnih mest in podjetij v turizmu, **direktorica Slovenske turistične organizacije mag. Maja Pak** pa je predstavila situacijo, v kateri se zaradi posledic pandemije nahaja globalni in slovenski turizem, izzive, pred katere je postavljena celotna turistična panoga na poti do ponovnega zagona turizma in okrevanja ter potrebne spremembe za bolj učinkovit, bolj traj-

nosten in odporen turizem. »Zavedamo se, da bo konkurenca v turizmu, ko se bo začelo okrevanje, velika. Vendar glede na to, da smo v Sloveniji vrsto let uspešno razvijali in promovirali trajnostni turizem in enkratna doživetja ter razvijali Slovenijo kot nemnožično destinacijo, prav to sedaj predstavlja dober kapital za ponovni zagon turizma,« je med drugim dejala Pakova.

Na okrogli mizi, ki je sledila, so bila v ospredju aktualna vprašanja, ki so izpostavila krizo kot izziv in kot priložnost slovenskega turizma, ključne izzive in preboje, pomen trajnostne in digitalne transformacije, kreativnosti in inovativnosti za doseganje višje dodane vrednosti in druga ključna vprašanja, povezana s slovenskim turizmom med in po COVID-19 v luči odziva, okrevanja in odpornosti. Ob koncu pa so bili udeleženci diskusije enotni, da bodo pri preživetju in okrevanju uspeli tistim, ki hitri, drzni in pripravljeni sodelovati, tistim, ki se bodo

lotili digitalizacije in prilagodili produkt, tistim, ki bodo razmišljali pozitivno, učinkovito in odgovorno in bodo ukrepali ter svojo ekipo spodbujali k drugačnim doživetjem in implementacijo v procesu, tistim, ki bodo v polni kondiciji, tistim, ki so dobri »trenerji«, tistim, ki so optimistični borci in povezovalci. Ne nazadnje pa bo uspelo tudi tistim, ki bodo imeli pogum, strast do vsebine ter zdravo kmečko pamet in ki bodo znali prisluhniti in upoštevati svoje goste in zaposlene.

Podeljena tudi najvišja priznanja v slovenskem turizmu

V okviru Dnevo slovenskega turizma so tudi letos podelili priznanja tistim, ki so še posebej zaslužni za rast ugleda in prepoznavnosti Slovenije kot odlične turistične destinacije, njihov prispevek k razvoju in promociji turizma pa ima posebno težo.

S priznanjem za življenjsko delo v gostinstvu se je Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS letos za aktivno delo in povezovanje gostincev v Podravske regiji zahvalila gostincu **Marjanu Vidoviču**, ki že skoraj 30 let uspešno vodi Motel in pizzeria Črni baron v Malečniku pri Mariboru.

Ob tem ima Vidovič že vrsto let vidno vlogo med štajerskimi gostinci. Že več mandatov zapored je predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem OOO Maribor, kjer vodi aktivnosti gostincev jih povezuje, zastopa interese v regiji, skrbi za njihovo dodatno izobraževanje ter povezovanje s šolo, kar predstavlja velik prispevek k razvoju gostinstva v regiji. Poleg tega je član skupščine OOO Maribor, član upravnega odbora OOO Maribor, član upravnega odbora Sklada za izobraževanje Maribor ter član Sveta

Zavoda Srednje šole za gostinstvo in turizem Maribor. Ob tem pa je tudi pobudnik o podpisu pisma o nameri o čezmejnem sodelovanju Sekcije za gostinstvo in turizem OOO Maribor z Udruženjem hrvatskih ugostitelja i turističkih djelatnika Varaždin, Obrtničke komore Varaždinske županije.

V Sekciji za gostinstvo in turizem pri OZS so ponosni tudi na prejemnike priznanja Kristalni Triglav 2020, ki ga je Društvo turističnih novinarjev Slovenije tokrat podelilo združenju **Gourmet over Mura**, neformalnemu združenju ponudnikov vrhunske kulinarike, vinskih zgodb in nastanitvev z levega in desnega brega reke Mure, ki je nastalo samoiniciativno in se financira izključno iz lastnih sredstev. Združenje je postalo prepoznavana blagovna znamka za odličnost, ki je iz samo treh vrhunskih ponudnikov na začetku (Gostilna Rajh, Šunkarna Kodila in Vinarstvo Marof) zraslo v enega vodilnih turističnih projektov v regiji. Letos se je vanj vključilo še devetnajst ponudnikov kakovostnih butičnih nastanitvev. Gourmet over Mura združuje nadpovprečne zgodbe malih proizvajalcev in ponudnikov, ki s svojimi proizvodi in zgodbami dosegajo veliko dodano vrednost. Njihov cilj je ponuditi gostom Pomurje kot regijo petvezdičnih doživetij.

EVA MIHELICH

GOSTINSTVO LAHKO ŽIVI SAMO S SVOJIMI GOSTI

»V Sekciji za gostinstvo in turizem pri OZS zaskrbljeno spremljamo razvoj dogodkov v gostinski panogi zaradi krize COVID-19. Že od meseca marca, še posebej pa v zadnjih tednih poskušamo s predlogi, pripombami in apeli opozoriti, da je za ohranitev gostiln, nastanitvev, restavracij, okrepčevalnic, barov in preostalih gostinskih obratov ter seveda delovnih mest nujno potrebno pomagati s primernimi, preprostimi, poštenimi in predvsem pravočasnimi ukrepi pomoči. Še posebej nas skrbi rast števila brezposelnih v panogi, ki se je samo v novembru povečalo za 2800 novih brezposelnih na 11365, kar je porast v višini 18 % glede na oktober.

Skupaj moramo čim prej najti rešitve, ki bodo rešile vprašanje ohranitve naših gostinskih obratov in seveda zaposlenih, ki so že v preteklosti predstavljali ključno vprašanje za kakovost dela v panogi. Bojimo se, da bomo izgubljene kadre težko vrnili na stara delovna mesta. Čim prej moramo krivuljo razvoja dogodkov obrniti navzgor. Gostinstvo lahko živi samo s svojimi gosti. Dlje kot izgubljamost stik z njimi, to je letos že 4 mesece, dlje bomo okrevali. Zato tudi apel, da čim prej omogočimo obratovati vsaj delu gostinstva, ki lahko opravlja svoje delo brez večjega tveganja. Še bolj se bomo morali približati domačim gostom in gostom v sosednjih regijah, zato pripravljamo tudi projekt, ki bo omogočal odkrivati naše skrite dragulje. Vsekakor bomo v Sekciji tudi v prihodnje skrbeli za povezovanje in sodelovanje, ki bo pomembno prispevalo k revitalizaciji v panogi. Ob dnevu slovenskega turizma čestitam vsem deležnikom in želim poguma, optimizma in kreativnosti, ki nas bodo spet utirili na poti k uspehu. Na koncu še želja, da v slovenskih gostilnah čim prej nazdravimo ob zmagi nad virusom. Vse dobro in ostanite zdravi,« je ob Dnevu slovenskega turizma dejal **Blaž Cvar, predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS**, ene od soorganizatorjev dogodka.

PREJEMNIKI LETOŠNJIH PRIZNANJ:

- **Priznanje za življenjsko delo v gostinstvu in za aktivno povezovanje gostincev v Podravske regiji** je prejel **Marjan Vidovič**. Priznanje podeljuje Sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.
- **Kristalni Triglav 2020** je prejelo združenje **Gourmet over Mura**. Priznanje podeljuje Društvo turističnih novinarjev Slovenije.
- **Kristalni Triglav za osebnost, ki je veliko prispevala k prepoznavnosti Slovenije v svetu** je prejel **Tadej Pogačar**. Priznanje podeljujejo vsi organizatorji Dnevo slovenskega turizma.
- **Ambasador slovenskega turizma 2020** je profesor **Terry Stevens**. Priznanje podeljuje Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.
- **Sejalec 2020 je Regijski promocijski center Expano, Razvojni center Murska Sobota**. Priznanje podeljuje Slovenska turistična organizacija. (Finalista za to priznanje sta bila še **Istrski zajtrk – okusi lokalno, Mateja Hrvatina Kozlovič, s. p.** in **Jasna Chalet Resort, Jasna Chalet Resort, d. o. o.**).
- **Priznanje Snovalec 2020** so prejeli turistični produkti: **Fish&Fly Trio** (Zavod OTIS), **Potovanja z električnimi motorji** (Clutch Rožle Verhovc, s. p.) in **Robidišče Trail Center** (Arbischa, d. o. o.).
- **Priznanje za izjemen prispevek k razvoju slovenskega turizma** je prejela **Renata Balažic**. Priznanje podeljuje Turistično gostinska zbornica Slovenije.
- **Priznanje za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije** je prejel **Boris Pirc**. Priznanje podeljuje Turistična zveza Slovenije.

RAVNE NA KOROŠKEM

Krožni način življenja

Krožno gospodarstvo je zasnovano tako, da se lahko obnavlja, njegov cilj pa je v vsakem trenutku zadržati najvišjo možno vrednost proizvodov, komponent in materialov, pri čemer razlikujemo med biološkim in tehničnim tokokrogom.

Decembru se je končala operacija Krožni način življenja, ki jo je skupaj s partnerjema A.L.P. Peca in Koroškim medgeneracijskim centrom izvajala OOO Ravne na Koroškem. Namen operacije je bil ozavestiti malo gospodarstvo, splošno prebivalstvo, predvsem pa šolajočo se mladino, o pomenu krožnega gospodarstva in prehoda nanj.

Pred začetkom izvajanja aktivnosti je bilo treba pridobiti potrebno predznanje na področju krožnega gospodarstva in s tem poskrbeti za kakovost našega dela. Po pridobljenem teoretičnem znanju smo se obrnili tudi na uporabo v praksi. Po Evropski uniji in Sloveniji nekatera podjetja že vrsto let uporabljajo model krožnega gospodarstva, zato smo raziskali primere dobrih praks in se s tem podučili o prednostih in izzivih prehoda na ta sistem.

Anketa, o kroglu miza in delavnice

Da bi si ustvarili natančno sliko o stanju poznavanja krožnega načina gospodarstva v Mežiški dolini, smo pripravili anketo za nosilce in zaposlene v malem gospodarstvu na lokalnem območju. Cilj raziskave je bil pridobiti informacije v zvezi z ozaveščenostjo o modelu krožnega gospodarstva; ali pojem sploh poznajo, vedo kaj pomeni, kaj bi jih spodbudilo, da bi v podjetju začeli delati v tej smeri in se enkrat v prihodnosti odločili, da bi uvedli takšen poslovni model, kaj jih ovira oziroma jim preprečuje delovanje v tej smeri.

Z namenom izobraževanja lokalnih podjetnikov smo organizirali virtualno posvetovalno okroglo mizo. Sodelujoči so predstavili svoje izkušnje s prehodom na krožni način gospodarstva, primere težav in ovir v praksi, nasvete in nauke.

Ena izmed aktivnosti operacije je bila ozavestiti predstavnike malega gospodarstva o načinih prehoda v krožno gospodarstvo, zato smo zanje izvedli predavanja in delavnice na to temo. Tako so udeleženci spoznali koncept krožnega gospodarstva in uspešnih podjetniških primerov, spoznali so se z zakonsko podlago te problematike.

Na predavanju Prazen koš, polna delavnica, ki je bilo namenjeno širši javnosti, smo spoznali različne načine, kako z majhnimi spremembami v vsakdanjem življenju pomagati pri ohranjanju okolja in pri tem tudi prihraniti denar. Na delavnicah, ki smo jih pripravili za predstavnike različnih dejavnosti (gostinci, frizerji in kovinarji), smo za vsako stroko

posebej predstavili model krožnega gospodarstva in jim s primeri dobrih praks na njihovem področju poskusili spodbuditi zanimanje za prehod v ta način gospodarstva.

Ekološka navodila in priporočila šolarjev

Druga aktivnost v okviru operacije je bila Mladina spoznava »krožni način življenja«, trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo in še kaj ... Povezali smo se z OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem in sestavili skupino učencev med 5. in 8. razredom, ki so sodelovali v krožku, ki smo ga poimenovali Moj vsakdan, ekološko naravnani. Na krožku smo se pogovarjali o tem, kako preživijo dan

od jutra do večera, kako lahko s svojim ravnanjem vplivajo na okolje in kaj lahko naredijo, da zmanjšajo količino odpadkov. Ugotovitve smo zbrali in uredili na plakatu, ki smo ga poimenovali Ekološka navodila in priporočila ter pripravili dva letaka, enega za mladino in enega za odrasle. Epidemija COVID-19 nam je prekrizala načrte, da bi krožek izvedli v načrtovanem obsegu do konca, zato smo delo prilagodili in ga nadaljevali od doma. Ker zaradi epidemije zastavljenih načrtov ni bilo mogoče izpeljati, saj naj bi krožkarji v živo predstavljali ekološka navodila in priporočila drugim učencem po osnovnih šolah v Mežiški dolini, smo se situaciji prilagodili tako, da so krožkarji sami doma posneli različne situacije in nasvete za odgovorno ravnanje z naravo in odpadki. Te posnetke smo zbrali v filmčku, ki ga bodo učitelji osnovnih šol v Mežiški dolini predvajali ob raznih ekološko usmerjenih dogodkih in s tem širilo sporočilo naše operacije.

Stara stvar – nova vrednost, zanimiva in uporabna ...

Ena od aktivnosti operacije je bila tudi kampanja Stara stvar – nova vrednost, zanimiva in uporabna ..., ki je bila namenjena ozaveščanju in učenju prebivalcev Mežiške doline o pomenu ločevanja odpadkov, o ponovni uporabi, recikliranju, skratka o krožnem načinu življenja. Tudi tu nam je zagodla epidemija COVID-19, saj so bile zaprte izobraževalne ustanove in vrtci. Načrtovanih delavnic za najmlajše v vrtcih ni bilo možno organizirati. Smo pa v prostorih KMC organizirali dve kreativni delavnici, na katerih so članice društva pokazale svoje veščine. Iz starega džinsa in drugega tekstila so izdelovale copate, iz starih steklenic in okraskov pa so izdelovale vaze za rože. Izdelke bodo uporabile na raznih dogodkih, kjer jih bodo delile med obiskovalce in s tem širile zavest o ponovni uporabi.

Ekološka tržnica informacij

Še zadnja aktivnost v okviru operacije je bila organizacija dogodka za širšo javnost, ki smo ga poimenovali Ekološka tržnica informacij. K sodelovanju na tržnici smo povabili predstavnike Ener-

getske svetovalne mreže Ensvet, Kluba Koroških študentov, Koroškega medgeneracijskega centra, Javnega komunalnega podjetja Log, Javnega komunalnega podjetja Ravne na koroškem, družbo OK!Olje, informacijsko točko Europe direct in učence osnovne šole Prežihovega Voranca. Pridobili smo logotipe, kratke opise in vse potrebne informacije in pripravili vabilo za splošno javnost. Za obiskovalce smo izdali Ekološke mape, v katerih se nahajajo informacije o operaciji, definicija metode krožnega gospodarstva in informacije o sodelujočih. Vsak sodelujoči je imel za predstavitev na voljo svojo stojnico. Obiskovalcem so nudili svetovanje na svojem področju in izobraževalno gradivo.

Partnerji na projektu smo za obiskovalce pripravili tradicionalno Koroško malico – ajdove žgance in jogurt. Na svoji stojnici smo za obiskovalce pripravili

Ekološki kviz z vprašanji na ekološko tematiko. Glede na težavnost vprašanj so obiskovalci za nagrado dobili posode za zbiranje odpadnega olja, copate in steklenice iz odpadnih materialov, majice, svinčnike in magnetne z ekološkimi priporočili. Učenci OŠ Prežihovega Voranca so s kredami okrasili prizorišče, nato pa prejeli zahvalne nagrade za sodelovanje v operaciji. Prireditveni prostor smo pripravili v skladu z priporočili NIJZ – razdalja med stojnicami, obvezno nošenje mask, razkužila, ograjen prostor z enim vhodom in izhodom ...

In za konec še misel indijanskega poglavarja Seattla: »Zemlja ne pripada človeku. Človek pripada Zemlji. To dobro vemo. Vse je povezano med seboj, tako kot družino družijo kri. Vse je povezano. Človek ni stvarnik tkanja življenja, ampak samo vlakno v njem. Kar naredi s tkanjem, dela tudi s samim seboj.«

JUDITA ŠKOFLEK

Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija

ŠMARJE PRI JELŠAH

Pomagali pri pouku na daljavo

Obrtniki in podjetniki, združeni v Območni obrtno-podjetniški zbornici Šmarje pri Jelšah, so se pridružili decembrskim dobrim možem in šolarjem štirih šol na območju zbornice omogočili lažji pouk na daljavo.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Šmarje pri Jelšah je ob lanskoletni 40. obletnici delovanja v sodelovanju z Lions klubom Rogaška Slatina uspešno izvedla akcijo Lokalni podjetniki za lokalne otroke in zbrala sredstva za pomoč šolskim skladom osmih šol v upravni enoti Šmarje pri Jelšah za zimsko šolo v naravi.

Zavedanje, da so lani mnoge družine preživljale izjemno težke čase, hkrati pa so se morale soočiti še s pomanjkanjem ustrezne opreme za šolanje na daljavo, je obrtnike in podjetnike privedlo do odločitve, da se pridružijo decembrskim dobrim možem in šolarjem štirih šol na območju zbornice omogočijo lažji pouk na daljavo.

Akciji se je pridružil tudi predsednik zbornice Aleš Seidl s svojim podjetjem AS System, d. o. o. »Letošnja situacija je nenavadna in vedno bolj zahtevna, zato smo se odločili, da v sodelovanju z Lions klubom Rogaška, namesto poslovnih daril, denar namenimo za nakup šestih pre-

nosnih računalnikov in tako pomagamo tistim šolarjem na območju Kozjanskega in Obsotelja, ki imajo težave z opremo pri delu od doma,« je o svoji odločitvi povedal Aleš Seidl.

ALENKA RATEJ

Računalnike sta na začetku decembra predala predsednik OZŠ Šmarje pri Jelšah in direktor podjetja AS System, d. o. o. Aleš Seidl in predsednik Lions kluba Mirko Žerak. Prevzeli pa sta jih ravnateljici OŠ Rogatec Alenka Virant in OŠ Podčetrtek Sonja Švajger, ki se skupaj s preostalimi ravnatelji še kako zavedajo težav in stisk, s katerimi se soočajo njihovi učenci zaradi načina dela, ki ga narekuje epidemija.

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

”VEČKRAT ME JE REŠILA MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE.”

foto: Bgphoto/pixado & obkovanje/126431

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

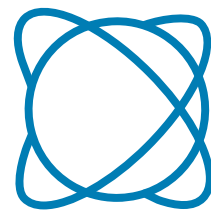

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

enterprise europe network

Vstopite na nova tržišča

Skozi povezave v največji poslovni mreži podjetij v Evropi

Borza omogoča podjetjem brezplačen vpis ponudbe, objavo oglasa v tujini, iskanje med ponudbami in povpraševanji tujih podjetij ter povezovanje ustreznih ponudb in povpraševanj. Z več sto novih profilov podjetij dodanih vsak teden je borza ena največjih na svetu. V borzo so vključena MSP iz držav EU, centralne in vzhodne EU ter mediteranskih držav in deluje po standardiziranih postopkih, ki jih je postavila EU agencija za MSP (EASME).

www.ozs.si/een

 **OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Poslovni nasvet pred vašimi vrati!

SEJMI

Kaj bo prineslo leto 2021?

V zadnjih 15 letih so sejmi po svetu beležili konstantno rast. Mednarodni poslovni sejmi so bili glavni svetovni pospeševalci v trgovini blaga in storitev. Kot pomembno marketinško orodje v direktni poslovni komunikaciji B2B so bili spodbujevalec trgovine in konkurence v skoraj vseh ekonomskih okoljih po svetu, hkrati pa so zagotavljali gospodarsko rast in delovna mesta. Do živega jim ni moglo nobeno drugo marketinško orodje. Prevladal je pomen osebne komunikacije, ki jo sejmi omogočajo.

Lani pa je počilo. V prvih dveh mesecih so šle stvari še kolikor toliko po utečenih poteh. Marca pa so se začeli tudi sejmi rušiti, koronavirus je prekinil tudi sejske vezi. Po vsem svetu so se zaradi zdravstvenih razmer začele odpovedi sejmov. V Ljubljani sta normalno potekala še sejma Alpe Adria in Gast expo od 29. januarja do 1. februarja, največji sejem Dom, ki bi moral potekati od 4.

do 8. marca, pa je organizator Gospodarsko razstavišče, moral zaradi epidemije Covid-19 virusa zapreti dan pred načrtovanim zaključkom. Celjski sejem je od načrtovanih sejmov v letu 2020 uspel izpeljati le januarski sejem Agritech. Še slabše jo je odnesel Pomurski sejem v Gornji Radgoni, kjer »v živo« v letu 2020 niso mogli izpeljati nobenega od načrtovanih sejmov.

Enako se je godilo tudi drugim sejmom v Evropi. Tudi v Nemčiji, vodilni svetovni sejemski državi, na katero od celotnega sejemskega trga v svetu odpade več kot 25 odstotkov, so bili v letu 2020 prisiljeni odpovedati veliko število sejmov; tako zaradi zdravstvenih pogojev, ki niso zagotavljali varnosti razstavljavcem in obiskovalcem sejmov, kot tudi zaradi zakonskih določil države. Za številne od

njih so se organizatorji odločili, da jih predstavijo v leto 2021 ali 2022. Tako je bilo po podatkih vodilnega združenja nemške sejemske industrije AUMA, odpovedanih ali preloženih v leti 2021 in 2022, več kot 70 % mednarodnih strokovnih sejmov. Po skoraj 6-mesečni prekinitvi so v Nemčiji v septembru in oktobru le izpeljali okrog 20 sejmov, tako sejmov splošne potrošnje, kot tudi strokovnih, mednarodnih in domačih sejmov. Potem pa je od 2. novembra po odločitvi nemške vlade spet sledila zapora sejmov. Če vemo, da v Nemčiji organizirajo kar dve tretjini vodilnih svetovnih sejmov po posameznih panogah, je jasno, da je pandemija Covid-19 povzročila razpad svetovnega sejemskega trga za vse kategorije sejmov, od regionalnih do svetovnih!

Odpoved sejmov pa ni prizadela samo organizatorjev sejmov, razstavljalcev in obiskovalcev na njih, ampak je imela precej širše negativne makroekonomske učinke. Upoštevat moramo, da ima prihodek, ki ga ustvarjajo sejemske hiše, povsod tudi močan multiplikativni učinek tudi v drugih gospodarskih panogah. Ta znaša v Nemčiji od 1:6 do 1:10., realizira pa se preko drugih storitev, povezanih s sejmi, kot so letalski in drugi prevozi, hotelske storitve, storitve restavracij, postavljanja sejmskih stojnic, špedicije, zavarovanja itd. Ta učinek je sicer v posameznih državah različno visok, prisoten pa je povsod. Po izračunu Inštituta nemške sejemske industrije je višina vseh negativnih učinkov v Nemčiji kar 21 milijard evrov, ogroženih je 173.000 delovnih mest, država pa je pobrala 3,4 milijarde manj davkov.

Potem, ko klasični sejmi glede na vse omejitve niso bili možni, so številni organizatorji sejmov začasno rešitev poiskali v navideznih, virtualnih sejmskih dogodkih. Izkazalo pa se je, da je prenos na splet le zasilna rešitev, saj direktnih, osebnih odnosov, ki jih sejmi ustvarjajo v živo, nobena tehnologija ne more nadomestiti. Če bi bilo temu tako, bi sejme že v preteklosti nadomestile številne tehnične možnosti virtualnih dogodkov. Tudi osrednja vsakoletna slovenska sejmska dogodka, MOS v Celju in AGRA v Gornji Radgoni, sta se glede na zdravstvene razmere v zvezi s pandemijo Covid-19 morala preseliti na splet.

Prva, januarjska številka revije Obrtnik podjetnik že vrsto let prinaša posebno prilogo pod nazivom SEJMI, ki je posvečena pregledu najpomembnejših domačih in evropskih sejmov v prihajajočem letu. Revija Obrtnik podjetnik je bila v zadnjih letih edina, ki je svojim bralcem redno, vsako leto v januarjski številki, ponudila izbor najpomembnejših sejmov, ki bodo organizirani v letu, v katerega vstopamo.

Epidemija koronavirusa v letu 2020 je tudi na področju mednarodnih in domačih specializiranih poslovnih sejmov in drugih poslovnih dogodkov, kot so poslovne konference in kongresi, postavila stvari na glavo. Vrstile so se odpovedi in zamenjave dogodkov »v živo« z virtualnimi. Položaj se žal tudi do konce leta 2020 ni umiril, nasprotno, kriza se še pogloblja. V tem trenutku je povsem nemogoče napovedati, kaj bo s sejmi, vsaj v začetku leta, tja do aprila, maja, ko naj bi se položaj počasi normaliziral, tudi za sejme.

Zato smo se v uredništvu odločili, da letos pregleda sejmov v posebni sejmski prilogi ne bomo objavili. Bomo pa skrbno spremljali razvoj dogodkov na področju organizacije sejmov in bralce o tem tudi redno obveščali v okviru stalne rubrike Sejmi in poslovna srečanja.

Zelo nejasna pa je tudi usoda sejmskih prireditev povsod po svetu v začetku letošnjega leta, predvsem v času od januarja do aprila. Verjetno je zelo malo možnosti, da bi se glede na stanje v zvezi s pandemijo koronavirusa do tedaj bistveno izboljšalo. Sejme pa je potrebno načrtovati in pripravljati vsaj leto dni vnaprej, največje svetovne sejmi pa tudi dve in več let vnaprej. Za to so se organizatorji največjih svetovnih sejmov odločili, da jih bodisi premaknejo v kasnejše termine, po mesecu aprilu, nekateri pa so celo že dokončno prestavljeni v standardne termine v letu 2022. V prvotnih terminih bodo večji del le v virtualni obliki.

Odzivi razstavljalcev in obiskovalcev na nastali položaj so bili jasni – čimprej šnja vrnitev sejmov v živo. Vsi so si enotni, da so virtualni sejmi lahko le začasna, zasilna rešitev. Mednarodni poslovni sejmi so in bodo ostali med glavnimi ali celo glavni svetovni pospeševalec v trgovini blaga in storitev. Vsi akterji so si enotni, da bodo to funkcijo bodo zadržali, saj bomo tudi v času, ko bomo premagali koronavirus, osebno komunikacijo potrebovali enako ali pa še bolj.

Vendar to nikakor ne bo lahko. Gospodarstvo je izčrpano. Zato bi se tako naša vlada, resorski minister in drugi odločevalci morali zavedati, da povratak podjetij na mednarodne trge, torej tudi na sejme,

ne bo lahek, za marsikoga brez pomoči celo nemogoč. Bo pa življenjsko pomemben, če bodo podjetja želela preživeti. Kako bodo proizvajalci šli na sejme, če so nekateri med njimi že porabili vse rezerve, nastope na sejmi pa je treba plačati včasih tudi pol leta ali še več vnaprej? Kar se pa obiskovalcev tiče, se cela vrsta podjetij sploh ne bo mogla ukvarjati z vprašanji, na kateri sejem bi šli, temveč le kako bodo preživeli. Vlada bi tudi morala razmisliti, kako obdržati pri življenju vrsto podjetij za načrtovanje in organizacijo sejmskih nastopov, postavljanje sejmskih stojnic in drugih, brez katerih bosta industrija in obrt težko izpeljala posle? Kaj bo z domačimi sejmskimi podjetji?

Kaj bo s sredstvi iz Javnega razpisa za sofinanciranje individualnih nastopov podjetij na mednarodnih sejmi v tujini v letih 2019 – 2022? Agencija je lahko porabila načrtovana in dodeljena sredstva za prve štiri roke od enajstih in deloma za petega, od tam naprej pa se je ustavilo. Kaj bo z nerazdeljenimi sredstvi? Jih bodo prenesli v naslednje kroge do izteka, kar pomeni, da bo v posameznih rokih več denarja? Podjetja bi morala poznati jasen odgovor takoj. V zdajšnjem položaju bo tovrstna spodbuda lahko za marsikoga pomenila rešitev.

BORUT JERŠE

SLIKI: MESSE NÜRNBERG

Slovenski sejmi v letu 2021

Celje

Podatki o organizatorju:

CELJSKI SEJEM d. d., Dečkova 1, 3000 Celje, telefon: 03 54 33 000,
e-pošta: info@ce-sejem.si, <http://www.ce-sejem.si>

marec	FLORA – sejem vse za vrt in okolico
	ALTERMED – sejem za naravne rešitve za zdravo življenje
	KULINART – festival hrane in pijače
	Festival kave Slovenija
	POROKA – sejem vse za poroko
	Api Slovenija – sejem čebelarstva
8. – 11. 6.	Mednarodni industrijski sejem
15. – 19. 9.	MOS – največji poslovno-sejemski dogodek v regiji
	MOS Dom – gradnja in obnova doma
	MOS Tehnika – oprema in materiali za obrt in industrijo
	MOS Turizem – kamping, karavaning, turizem in prehrana
	MOS B2B – poslovne storitve in poslovne priložnosti v tujini
	MOS Plus – izdelki široke potrošnje
november	EROTICLAND – erotični festival

marec	MEGRA – mednarodni sejem gradbeništva
marec	GREEN – mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga
16. – 18. 4.	LOV – mednarodni sejem lovstva
	RIBOLOV – mednarodni sejem ribištva
	NATURO – mednarodni sejem zelenega turizma in bivanja
21. – 26. 8.	AGRA – mednarodni kmetijsko živilski sejem
23. – 25. 9.	MEDICAL – mednarodni sejem sodobnega zdravstva
23. – 25. 9.	SOBRA – mednarodni sejem obrambe, varovanja, zaščite in reševanja

Koper

Podatki o organizatorju:

PRIMORSKI SEJEM d. o. o., Čevljarska 17, 6000 Koper, telefon: 05 626 02 16, faks: 05 626 11 66, e-pošta: info@primorski-sejem.si, <http://www.primorski-sejem.si>

22. – 24. 10.	PRIMORSKI SEJEM – mednarodni obrtno podjetniški sejem
---------------	---

Gornja Radgona

Podatki o organizatorju:

POMURSKI SEJEM d. o. o., Cesta na štadion 2, 9250 Gornja Radgona, telefon: 02 564 21 00, faks: 02 564 21 60, e-pošta: info@pomurski-sejem.si, <http://www.pomurski-sejem.si>

Ljubljana

Podatki o organizatorju:

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE d. o. o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana, telefon: 01 300 26 11, e-pošta: info@gr-sejem.si, <http://www.gr-sejem.si>

27. – 30. 1. ALPE-ADRIA – mednarodni sejem – turizem in prosti čas
1. rezervni termin 5. – 8. 5., 2. rezervni termin 3. – 6. 6. (v primeru, da sejma v prvotno načrtovanem terminu ne bi bilo možno izpeljati zaradi epidemije)
9. – 14. 3. DOM – mednarodni sejem ponudbe za dom, gradbeništvo in stavbno pohištvo, ogrevalna in hladilna tehnika, notranja oprema, varovanje in urejanje okolice, rezervni termin 11. – 16. 5. (v primeru, da sejma v prvotno načrtovanem terminu ne bi bilo možno izpeljati zaradi epidemije)
20. – 23. 10. NARAVA IN ZDRAVJE – sejem ponudbe izdelkov, dejavnosti in idej za zdravo življenje
9. – 14. 11. AMBIENT LJUBLJANA – pohištveni sejem
9. – 14. 11. DOM plus – mednarodni sejem in stavbnega pohištva, ogrevalne in hladilne tehnike, notranje opreme, varovanje in urejanje okolice

Podatki o organizatorju:

PRIMORSKI SEJEM d.o.o., Čevljarška 17, 6000 Koper, telefon: 031 646 030, e-pošta: info@primorski-sejem.si, info@gast.si, <http://www.gast.si>

27. – 30. 1. SEJMI OKUSOV
GAST expo – mednarodni sejem gastronomije, pijač, kave, slaščičarstva, pekarstva, gostinsko-hotelske opreme, sladoleda in vina, 1. rezervni termin 5. – 8. 5., 2. rezervni termin 3. – 6. 6. (v primeru, da sejma v prvotno načrtovanem terminu ne bi bilo možno izpeljati zaradi epidemije)

Podatki o organizatorju:

ICM d.o.o., Zabukovica 48B, 3302 Griže, telefon: 03 620 07 03, faks: 03 620 07 02, e-pošta: info@icm.si, <http://www.icm.si>

16. – 18. 2. IFAM – mednarodni sejem za avtomatizacijo, mehatroniko, meritve, senzoriko in računalniški vid
INTRONIKA – mednarodni sejem za profesionalno in industrijsko elektroniko, elektrotehniko, komponente in komunikacije
ICT4 INDUSTRY – mednarodni sejem za digitalizacijo in IKT
ROBOTICS – mednarodni sejem za profesionalne in industrijske ter humanoidne robote
5. – 7. 10. ECO WAVE – mednarodni sejem za vodo, vodovod in kanalizacijo, ravnanje z odpadki in recikliranje, obnovljive vire energije, kakovost zraka ter okoljske tehnologije
5. – 7. 10. CLEAN ME – mednarodni sejem za industrijsko in komercialno čiščenje in vzdrževanje

Podatki o organizatorju:

PROEVENT d.o.o., Dunajska cesta 10, 1000 Ljubljana, telefon: 01 300 32 19, faks: 01 300 32 07, e-pošta: info@proevent.si, <http://www.proevent.si>

22. – 23. 1. INFORMATIVA – sejem izobraževanja, štipendiranja in zaposlovanja
19. – 20. 3. COLLECTA – mednarodni sejem zbirateljstva
18. – 19.11. Slovenski festival vin

28.000
paletnih mest

TLS

tls.si | info@tls.si | 080 35 06

NOTRANJE IN ZUNANJE SKLADIŠČE LJUBLJANA

SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Pred praktičnim usposabljanjem potrebna verifikacija obratovalnice

Vsak obrtnik oziroma podjetnik, ki želi v svoji obratovalnici praktično usposabljeti dijake ali vajence, mora to najprej verificirati. Celoten postopek verifikacije traja približno en mesec. Začnite ga dovolj zgodaj, da boste pravočasno pripravljeni na mlado moč.

Postopek je obvezen za vse delodajalce, ki praktično usposablajo dijake ali vajence v srednjem poklicnem izobraževanju, in se začne z vložitvijo vloge. Postopek verifikacije izvaja pristojna zbornica in je brezplačen. K vlogi mora stranka predložiti kopijo sklepa o vpisu v sodni register oziroma sklepa o vpisu v poslovni register, kopijo obrtnega dovoljenja ali vpisa v obrtni register po listi (če opravlja dejavnost na obrtni ali obrti podoben način).

Delodajalec, ki poklicno usposablja dijake z delom, mora imeti pridobljen mojstrski izpit iz ustrezne stroke, ki vključuje pedagoško-andragoška (v nadaljevanju PA) znanja ali ustrezno triletno poklicno šolo in vsaj pet let ustre-

znih delovnih izkušenj, ustrezno srednjo strokovno izobrazbo in vsaj tri leta ustreznih delovnih izkušenj, višjo izobrazbo iz ustrezne stroke in vsaj dve leti ustreznih delovnih izkušenj ali visoko izobrazbo iz ustrezne stroke in vsaj eno leto ustreznih delovnih izkušenj. Vsi naštet, razen mojstrov, morajo opraviti tudi pedagoško-andragoški seminar, ki ga izvaja tudi OZS in je namenjen mentorjem in mojstrskim kandidatom. Kontaktna oseba za prijavo je Suzana Kljun (suzana.kljun@ozs.si ali 01/ 58 30 574).

Namesto delodajalca lahko izobraževanje dijaka prevzame tudi njegov zaposleni delavec (dokazuje s pogodbo o zaposlitvi), ki izpolnjuje zgoraj navedene pogoje.

Po prejemu vloge ter vseh obveznih prilog OZS nadaljuje z organiziranjem komisije, ki opravi pregled obratovalnice, o katerem je delodajalec predhodno obveščen. OZS je za opravljanje verifikacij imenovala strokovne komisije, ki na podlagi veljavnih kadrovskih in materialnih pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delov za dijake in vajence na terenu ugotavljajo, ali obratovalnice izpolnjujejo predpisane pogoje. Na podlagi zapisnika o pregledu se obratovalnici, ki ustreza predpisanim pogojem, izda odločba o izpolnjevanju pogojev ter reprezentančno potrdilo. Obratovalnica je vpisana v register učnih mest, ki ga vodi OZS in je javna baza. Kontaktna oseba za verifikacije je Ana Dragičević (ana.dragicevic@ozs.si ali 01/58-30-828).

Zadnji korak je sklenitev vajeniške pogodbe z delodajalcem, ki ima verificirano učno mesto, in registracija vajeniške pogodbe pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Kontaktna oseba za sklenitev pogodbe pa je Mitja Korunovski (mitja.korunovski@ozs.si ali 01/ 58 30 818).

Celoten postopek verifikacije, v primeru popolne vloge ter opravljenega oglada komisije, traja približno en mesec.

Več informacij o verifikaciji obratovalnic in potrebno dokumentacijo najdete na spletni strani: <https://www.ozs.si/javna-pooblastila/izobrazevanja>.

A. D.

23. razpis za mojstrske izpite

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije skladno s 7. členom Pravilnika o mojstrskih izpiti (Uradni list RS, št. 101/2004) objavlja razpis za opravljanje mojstrskega izpita za naslednje mojstrske nazive

avtokleparski mojster	avtokleparska mojstrica	dimnikarski mojster	dimnikarska mojstrica
mojster avtomehanik	mojstrica avtomehaničarka	mojster strojnih instalacij	mojstrica strojnih instalacij
frizerski mojster	frizerska mojstrica	mojster biromehanik	mojstrica biromehaničarka
mojster elektronik	mojstrica elektroničarka	slaščičarski mojster	slaščičarska mojstrica
mojster strojne mehanike	mojstrica strojne mehanike	mojster tapetnik in dekorater	mojstrica tapetničarka in dekoraterka
mojster šivilja-krojač	mojstrica šivilja-krojač	elektroinštalaterski mojster	elektroinštalaterska mojstrica
mizarski mojster	mizarska mojstrica	mojster telekomunikacij	mojstrica telekomunikacij
tesarski mojster	tesarska mojstrica	slikopleskarski mojster	slikopleskarska mojstrica
zidarski mojster	zidarska mojstrica	fotografski mojster	fotografska mojstrica
mesarski mojster	mesarska mojstrica	mojster klepar-krovce	mojstrica kleparka-krovka
mojster avtoelektrikar	mojstrica avtoelektričarka	zlatarski mojster	zlatarska mojstrica
mojster toplotne obdelave kovin	mojstrica toplotne obdelave kovin	kamnoseški mojster	kamnoseška mojstrica
mojster oblikovalec kovin	mojstrica oblikovalka kovin	avtoličarski mojster	avtoličarska mojstrica
orodjarski mojster	orodjarska mojstrica	pečarski mojster	pečarska mojstrica
čevljarški mojster	čevljarska mojstrica	mojster polagalec keramičnih oblog	mojstrica polagalka keramičnih oblog
mojster preoblikovalec kovin	mojstrica preoblikovalka kovin	cvetličarski mojster	cvetličarska mojstrica
mojster vzdrževanja tekstilij	mojstrica vzdrževanja tekstilij	vrtnarski mojster	vrtnarska mojstrica
mojster splošne elektromehanike	mojstrica splošne elektromehanike	kuharski mojster	kuharska mojstrica
mojster stavbni steklar	mojstrica stavbna steklarka	mojster strežbe	mojstrica strežbe
pekovski mojster	pekovska mojstrica	čebelarski mojster	čebelarska mojstrica

RAZPISNI ROK ZAČNE TEČI 4. JANUARJA 2021 IN TRAJA DO 31. DECEMBRA 2021.

Pogoji za opravljanje mojstrskega izpita

V skladu z določili 28. člena Obrtnega zakona (Uradni list RS, št. 40/2004 – UPB 102/07) ima pravico do opravljanja mojstrskega izpita, kdor:

- je pridobil srednjo poklicno izobrazbo in ima vsaj tri leta izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit,
- je pridobil srednjo strokovno izobrazbo in ima vsaj dve leti izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit,
- ima najmanj višjo strokovno izobrazbo in vsaj eno leto izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit.

Delovne izkušnje niso vezane na redno delovno razmerje, kandidat za pristop k mojstrskemu izpitu pa je dolžan obvezno k vlogi priložiti potrdilo delodajalca oziroma delodajalcev, iz katerega bo razvidno obdobje pridobivanja izkušenj ter dela in naloge, ki jih je kandidat pri njem opravljal.

Prijava k opravljanju mojstrskega izpita

Pisne prijave za pristop k opravljanju mojstrskega izpita kandidati pošljejo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev in ostalo zahtevano dokumentacijo, na predpisanem obrazcu, ki ga dobijo na območnih obrtno-podjetniških zbornicah, Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ali na spletni strani OZS.

Vlogo za pristop k mojstrskemu izpitu lahko kandidati od 4. januarja 2021 dalje pošljejo na Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana, s pripisom 'Mojstrski izpiti' ali jo prinesejo osebno. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije najkasneje v tridesetih dneh po vložitvi popolne prijave obvesti kandidata o izpolnjevanju pogojev za pristop k mojstrskemu izpitu z določitvijo pristopnega roka.

Prijavnina

Kandidat mora ob vložitvi prijave na razpis za opravljanje mojstrskega izpita poravnati prijavnino za opravljanje mojstrskega izpita, ki znaša 381,30 €. Dokončni obračun stroškov kandidati prejmejo skupaj z obvestilom o izpolnjevanju razpisnih pogojev. Cenik mojstrskega izpita je za vsak naziv objavljen na spletni strani OZS ter na vseh območnih obrtno-podjetniških zbornicah.

Pristopni roki na 23. razpisu za mojstrske izpite

okviru 23. razpisa sta določena dva pristopna roka, in sicer:

- prvi pristopni rok je **9. marec 2021** (rok za oddajo popolnih vlog je do 12. februarja 2021),
- drugi pristopni rok je **12. oktober 2021** (rok za oddajo popolnih vlog je do 24. septembra 2021).

Dodatne informacije

Vse dodatne informacije lahko kandidati dobijo na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, pri gospe **Suzani Kljun**, telefon: **01/58 30 574**, e-naslov: **suzana.kljun@ozs.si** in **Ani Treven**, telefon: **01/58 30 509**, e-naslov: **ana.treven@ozs.si**.

ŠOLSKO LETO 2021/2022

Vajeništvo

tudi za avtoserviserje in avtokaroseriste

V šolskem letu 2021/2022 bo začel teči program v vajeništvu tudi za izobraževalna programa avtoserviser in avtokaroserist. Vajeniška programa bosta potekala na določenih šolah, in sicer na Srednji šoli za strojništvo Šolskega centra Škofja Loka, Strojni šoli Šolskega centra Novo mesto, SIC Ljubljana in Strojni šoli Šolskega centra Ptuj.

Delodajalec, ki poklicno usposablja izjemno pomembno je omeniti, da se v vajeniški obliki izobraževanja čas praktičnega usposabljanja z delom v obratovalnici pri delodajalcu občutno poveča. V treh letih izobraževanja je praktičnega usposabljanja kar 56 tednov. Podjetja imajo veliko možnost, da si sama vzgojijo bodoči kader, vajenci pa na podlagi delovnih izkušenj pridobijo uporabna znanja in so zaradi tega tudi bolj zaposljivi. Mladi se prej zaposlijo, so poklicno socializirani, prehod med izobraževanjem in delom pa je lažji. Tveganje delodajalcev pri izbiri

kadra se s tem zmanjšuje. Del sredstev, ki so obveznost delodajalca, sofinancira država.

Če že imate verificirano učno mesto, in da ste vpisani v učni register pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, lahko brez zadržkov, če to seveda želite, sklenete Pogodbo o vajeništvu. V nasprotnem primeru je potrebno predhodno verificirati učno mesto.

Podpisana in žigosana Pogodba o vajeništvu, ki se nahaja na spletnih straneh OZS, <https://www.ozs.si/javna-pooblastila/izobrazevanja/vajenistvo/vloge-in-obrazci>, se v štirih

izvodih pošlje v registracijo na Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Cellovska 71, 1000 Ljubljana. Registrirana pogodba je pogoj za vpis v vajeniški sistem izobraževanja. Šola in delodajalec skupaj pripravita Načrt izvajanja vajeništva (NIV), ki je vodilo delodajalca in vajenca za doseg ciljev usposabljanja. NIV podpišejo delodajalec, šola in zbornica.

Več o vajeništvu lahko najdete na spletnem portalu OZS: <https://www.ozs.si/javna-pooblastila/izobrazevanja/vajenistvo>.

M. K.

MOZAIK
PODJETNIH

mreža
popustov

mozaikpodjetnih.si/jaztebi

PETRE ŠOTORI – HALE, D. O. O., VRANSKO

Uspešno podjetje z »zelenimi« cilji

Družinsko podjetje Petre šotori – hale, d. o. o. se je v tridesetih letih dobro uveljavilo na domačem in sosednjih trgih. Z gotovostjo lahko rečemo, da le redkokdo priimka Petre ne poveže s prireditvenimi šotori in z montažnimi skladiščnimi halami. V novo desetletje podjetje Petre stopa optimistično in s smelimi načrti, tudi v smeri »zelene« proizvodnje.

Podjetje Petre šotori – hale, d. o. o. sta leta 1990 ustanovila Mira in Jožko Petre, ki sta sicer svet obrti in podjetništva spoznavala že od leta 1982 dalje. Podjetje je iz leta v leto raslo, se razvijalo in širilo svojo ponudbo. Sprva je bilo pod-

Mira in Jožko Petre

jetje zastopnik le enega tujega ponudnika in proizvajalca šotorov, in sicer nemškega podjetja Eschenbach, danes pa ima podjetje razvito že celo mrežo tujih zastopništev, ponudbo pa je razširilo še s širjenjem lastnih zmogljivosti na področju prireditvenih in VIP šotorov, z lastno proizvodnjo PVC ponjav, s proizvodnjo in montažo skladiščnih šotorov in hal ALU PRO z aluminijastimi konstrukcijami ter proizvodnjo in montažo skladiščnih hal z jeklenimi konstrukcijami.

Danes je tako podjetje Petre šotori – hale eden največjih slovenskih ponudnikov kakovostnih šotorov različnih dimenzij (prireditvenih, sejemskih, poročnih, VIP, skladiščnih, šotorov za mobilna drsališča, šotorskih tunelov, lonžirnih in jahalnih šotorov), pagod, paviljonov, hitro sestavljivih paviljonov, odrov, podov,

catering opreme in preostalih komponent za uspešno izvedbo najrazličnejših prireditvev, dogodkov, ponujajo pa tudi vojaški program.

Strankam zagotavljajo svetovanje, celostne rešitve in tudi servis. Vse njihove hale imajo ustrezno dokumentacijo, ki je skladna s slovensko in evropsko zakonodajo, prav tako so vsi šotori in preostala oprema atestirani in opremljeni z ustreznimi certifikati.

Za letošnje leto podjetje Petre obljublja novost, in sicer ponudbo »zelenih« aluminijastih konstrukcij, ki okolje s CO₂ bremenijo dvakrat manj od evropskega in kar 4,5-krat manj od svetovnega povprečja. S tem podjetje stopa v smer »zelenega« poslovanja podjetja in ohranjanja »zelenega« planeta. Zeleno usmeritev so v podjetju začrtali skladno s trendi trajnostnega razvoja podjetja, z zelenimi usmeritvami Slovenije ter usmeritvami okoljskega standarda ISO 14001. »S tem korakom smo vsekakor korak pred konkurenco in vzporedno s trendi in evropskimi usmeritvami k ohranjanju zelenega planeta,« z zadovoljstvom ugotavljajo v podjetju Petre.

Za uspešen obstoj in rast podjetja je poleg kakovostnega materiala in storitev potrebna tudi odgovorna in zanesljiva ekipa, odgovorni ter profesionalni zaposleni, ki se hitro prilagajajo povpraševanju ter uvajajo novosti.

Tako so se v minulem letu, ki je praktično ves poslovni svet postavil na glavo, prilagodili novih potrebam trga in začasno prireditveni segment ponudbe s segmentom »safety first«, ki vključuje številne rešitve za

začasne COVID-19 in »drive-in« točke, začasne čakalnice, garderobe, triazne ambulate, dodatne zunanje bolnišnične enote in podobne rešitve.

Mira in Jožko Petre počasi predajata vodenje podjetja hčerki Ane Mari Petre Aubrecht in soprogu Janiju Aubrehtu. Ustanovitelja v uspešno poslovanje tudi v prihodnje ne dvomita, saj verjame, da bosta tudi naslednika zaupala v svoje izdelke, storitve, ljudi in odločitve. »Treba je verjeti v to, kar počneš, ter to delati s srcem in predanostjo. Treba je biti vztrajen in vedno pozitiven, tudi v najbolj negotovih obdobjih in pri vsem tem ohraniti tudi samega sebe in svoje interese,« dodajata zakonca Petre.

Sicer pa Mira Petre ostaja pozitivna gonilna sila podjetja. Še posebej v tem obdobju spodbuja zaposlene k upoštevanju vseh določil za preprečevanje prenosa okužb z virusom COVID-19 in k zagotavljanju varnih delovnih mest. Stremlji k temu, da se iščejo nove priložnosti in izzivi na strani prodaje ter zagovarja ohranjanje delovnih mest. Poleg tega pa zaposlene večkrat razveseli tudi s prijazno besedo, kar je v teh časih največ vredno.

EVA MIHelič

Izdelali so okraske za slovensko smreko v Vatikanu

Minule praznične dni so Vatikan letos krasile slovenske smreke. Največja, ki so jo posekali v kočevskih gozdovih, je krasila trg svetega Petra, okrog 2000 lesenih okraskov zanjo (med njimi je bilo okrog 130 metrskih repatic) pa je izdelal Janez Jevnikar iz Nevelj pri Kamniku, ki se že več kot desetletje ukvarja z laserskim izrezom najrazličnejših lesenih izdelkov.

Janezova kariera ustvarjanja iz lesa se je začela leta 2007, ko je kupil prvi laser z namenom, da si bo z njim pomagal pri izrezu šablon za slikanje. Po tem, ko je na sinovo željo izdelal prvega dinozavra, so tridimenzionalne lesene sestavljanke postale prava uspešnica.

Poleg okraskov za različne priložnosti in sestavljanek pod blagovno znamko NaturArt nastaja še širok nabor namiznih iger, izdelkov za prosti čas, nakita, spominkov, daril in promocijskih izdelkov, ki jih tudi personalizirajo. Izdelki so večinoma leseni, po željah in potrebah strank pa uporabijo tudi različne kombinacije materialov (papir, karton, usnje in pleksi steklo).

Iz skromnih začetkov se je dejavnost razvila v uspešno družinsko podjetje s tremi zaposlenimi, ki je danes prisotno na mnogih področjih, saj jim kapacitete omogočajo izvedbo tudi večjih projektov, kot je bil na primer tudi izdelava že omenjenih okraskov.

Dolgoletne izkušnje s področja oblikovanja Janezu Jevnikarju in njegovi ekipi omogočajo ogromno kreativnega prostora in z veseljem sprejmejo kakršnen koli izziv. Strankam pomagajo od razvoja do izvedbe projekta. Na razpolago imajo tehnologije, ki omogočajo laserski razrez materialov, graviranje in UV-protintanje, pri tem pa velik poudarek namenjajo skrbi za okolje. Uporabljajo samo najbolj kakovosten material in ostankov iz proizvodnje ne zavržejo. Z veseljem ga prepustijo šolam in vrtcem, ki ga uporabijo za svoje projekte in izdelke.

Tudi Janezu Jevnikarju in njegovi ekipi epidemija ni prizanesla. Ob tem, ko je prodaja turističnih spominkov popolnoma zamrla, pa jih rešuje spletna prodaja. Trenutno največ prodajo prek etsyja, domači kupci pa izdelke najdejo v spletni trgovini na njihovi spletni strani.

EVA MIHELIČ

SLIKE: ARHIV JANEZA JEVIKARJA

LEA PISANI, STROKOVNJAKINJA ZA KULTURO OBLAČENJA

Moška oblačila in dodatki

Konec lanskega leta je Lea Pisani, najbolj priznana slovenska strokovnjakinja za kulturo oblačenja, razveselila s svojo novo knjigo. Čeprav naslov nagovarja moške, jo bodo zagotovo z veseljem v roke vzele tudi ženske; tiste, ki se z moško modo ukvarjajo poklicno, in tiste, ki svojim moškim samo svetujejo pri nakupih.

Lea Pisani se z ozaveščanjem ljudi o lepšem in boljšem oblačenju ukvarja že več kot 20 let. »Moj poklic je bil pred dvajsetimi leti precej nenavaden. Image consulting, s čimer se pravzaprav ukvarjam, sva takrat z lektorico prevedli v svetovanje za celovito podobo osebnosti in ta izraz še vedno najbolje označuje moje delo. Sicer pa moje delo čudovito opiše moja stranka, ki pravi, da mi uspe skupaj s stranko soustvariti ustrezno podobo, ki pa ni le obleka, temveč resnično celovita podoba (vtis), image, ki ga tvorimo s svojim telesnim ustrojem, z glasom, mimi-

Lea Pisani ustvarja celovite, harmonične in skladne podobe posameznikov in podjetij.

Knjiga Moška oblačila in dodatki je izšla konec lanskega leta.

ko, s kretnjami, z značajem, obnašanjem in seveda z obleko, obutvijo, ličenjem, vonjem,« pravi Lea, ki je po poklicu univ. dipl. inž. oblikovanja tekstilij in oblačil. Pozneje je v Londonu pridobila naziv Image Consultant, svoje znanje o kulturi vedenja pa je nadgradila še v mednarodni šoli za protokol in diplomacijo ISPD v Bruslju.

Njen cilj je torej ustvariti celovito, harmonično in skladno podobo, tako na ravni posameznika kot tudi podjetja. V svojem studiu svetuje posameznikom, ki želijo oblikovati podobo, skladno z njihovimi osebnostnimi lastnostmi, naravnimi danostmi in načinom življenja. Z izobraževanji v podjetjih pa dokazuje, da

sta osebno zadovoljstvo in samozavest, h katerima pripomore celovita podoba posameznika, temelj za dvig kulture in učinkovitosti vsakega podjetja. Lea Pisani je avtorica celostne podobe slovenskih redarjev in zaposlenih na AMZS, ki nosijo službena oblačila, sodelovala pa je tudi pri oblikovanju službenih oblačil za Žale, Slovensko turistično organizacijo, Ljubljanski potniški promet in druge.

Njeno vodilo je »več vem, manj potrebujem«, zato ob svetovanju pri nakupih svoje stranke usmerja k bolj ekološkim nakupom, kar pomeni manj zavrženih oblačil in večjega zadovoljstva pri urejanju podobe. Svoje znanje in izkušnje z javnostjo deli preko številnih člankov, napisala pa je tudi tri knjige: Obleka – kaj, kdaj, kako, Ravni oblačenja/Dress Code ter Moška oblačila in dodatki, ki je izšla konec lanskega leta.

V njej so zbrani:

- opisi moških oblačil in dodatkov, ki so del vsake moške garderobe,
- nasveti o izbiri ustrezne velikosti,
- opisi ravni oblačenja za vse življenjske priložnosti,
- opisi tkanin, zgodovinskih oblačil in

dodatkov, ki jih še vedno uporabljamo,

- načini zavezovanja kravat, šalov,
- skrivnosti dišav, ur in nakita in
- namigi, kako se izogniti kopičenju oblačil in posledično biti bolj prijazni do našega planeta.

Knjiga je v prvi vrsti namenjena vsem moškim, ki želijo vedeti več o obleki in kupiti ustrezna oblačila, ki jih bodo z veseljem uporabljali do izrabe in bodo tako že veliko nad povprečnim Zemljanom, ki kupi in zavrže preveč oblačil, krojačem, šiviljam, čevljarjem in tekstilcem, ki bodo z informacijami v knjigi dobili potrditev o svojem znanju in morda izvedeli še nekaj novega, trgovcem, ki bodo s poznavanjem moških oblačil in dodatkov še boljše svetovali svojim strankam, ženskam, ki jih zanima kultura oblačenja, moda, zgodovina mode in svojim moškim svetujejo pri nakupih, ter vsem tistim, ki se zavedajo moči podobe in jo želijo izkoristiti sebi v prid.

EVA MIHELIČ, SLIKE: ARHIV LEE PISANI

Lea Pisani je avtorica celostne podobe slovenskih redarjev.

Preplet več kot 90-letne tradicije pekarnice in vrhunske kulinarike

V družini Geršak so se peke kruha lotili že več kot pred 90 leti in se od takrat dalje uspešno prilagajali vsem spremembam v družbi. Kljub spremenjenemu času, izpopolnjeni tehnologiji priprave kruha, je kruh ostal Geršakov kruh. V letu 2020 so nadgradili svoje delo še z uspešno pripravo pirinega kruha z drožmi za blagovno znamko Ana Roš in Tuš. V tem kruhu so združene vrhunska kulinarična ustvarjalnost Ane Roš, sestavine lokalnih pridelovalcev in predelovalcev z znanjem in tradicijo pekarnice Geršak.

Uspešna zgodba družine se je začela leta 1929, ko so v pekarni v Trnovljah pri Celju prvič zakurili v peči. Od takrat v pekarni mesijo in pečejo kruh iz roda v rod, svojo ponudbo so obogatili z veliko paleto pekovskih in slaščičarskih dobrot. Kot pravijo v pekarni, kruh ni samo iz moke, kvasa, soli in vode, temveč so za odličen kruh potrebni dobra volja, ljubezen in ustrezno mesenje.

Zdaj sta na čelu podjetja direktorja in solastnika Rafael Brance mlajši in Dušan Brance, pravnika Franca Geršaka, začetnika pekarske tradicije. Pri vodenju jima je z bogatimi izkušnjami še vedno v pomoč oče Rafael Brance starejši, zdaj prokurist v podjetju, dobitnik priznanja Naj Celjan 2013, bronastega celjskega grba Mestne občine Celje za uspešno podjetniško pot 2008 ter prejemnik najvišjih priznanj OOO Celje. Oče Rafael je bil pred upokojitvijo aktiven član OOO Celje na različnih funkcijah in je deloval v organih zbornice.

V podjetju od začetka poslovanja bogatijo izkušnje z delom v pekarni, pridobivajo nova znanja in investirajo v opremo, proizvodnjo in poslovne prostore. Leta 1996 so začeli izdelovati slaščice, 2001 so postavili prve komore za zavirano fermentacijo in vgradili hladilnice za globoko zamrzovanje, v letu 2003 pa so začeli proizvodnjo polpečenih izdelkov. V letu 2004 so dogradili hladilnice za globoko zamrzovanje in vozni park povečali za dve namenski vozili za razvoj izdelkov zamrznjenega programa. V letu 2020 ima pekarna ekipo več kot 60 zaposlenih, dnevno porabijo okrog 3500 kg moke. Pečejo prek 500 vrst kruha, pekarskega peciva, slaščic, tort in keksov.

Proizvajajo tudi več vrst jajčnih testenin in drugih živilskih izdelkov.

Poleg sedeža podjetja, kjer se nahajata pekarna in trgovina s slaščičarno in kavarnico, imajo trgovine še v Celju, Arclinu, Šentjurju in Štorah ter dve mobilni enoti za prodajo na terenu.

V letošnjem letu so se v pekarni lotili velikega izziva, saj jih je podjetje Tuš povabilo k sodelovanju za pripravo pirinega kruha z drožmi za blagovno znamko Ana Roš in Tuš. Kruh je bilo potrebno pripraviti po receptu Ane Roš in recept iz butične izdelave preoblikovati v recepturo za industrijsko izdelavo, za kar je bilo potrebnega veliko znanja. Ves trud je bil poplačan, saj je izdelek od novembra na policah trgovin, kupci pa so ga odlično sprejeli. Proizvodnja tega kruha je rešila delovna mesta, ki so bila ogrožena zaradi posledic epidemije koronavirusa. Pekarna je namreč utrpela velik upad proizvodnje zaradi zaprtja strateških kupcev, kot so šole, vrtci, terme, hoteli in gostilne.

Dominik Ocvirk, vodja tehnološko razvojnega oddelka: »Pri izdelavi pirinega hleba za blagovno znamko Ana Roš in Tuš smo uporabili vse znanje in bogate izkušnje iz pekarstva, zato me še posebej

Geršakova pekarna leta 1929.

Z leve proti desni: Rafael Brance ml., Rafael Brance st. in Dušan Brance.

veseli, da so ga odlično sprejeli tudi kupci. Verjamem, da je kruh odlična odskočna deska za sodelovanje na novih izzivih tudi v prihodnje.»

V podjetju so aktivni tudi pri prijavih na različne javne razpise za pridobivanje novih poslov in spodbud.

Pekarna Geršak je že od samega začetka izvajanja projekta na temo promocije poklicev, kariernih poti in podjetništva v OOO Celje vključena s predstavitvijo kariernih poti od peka do inženirja živilstva, ki jo na zanimiv način predstavlja njihov vodja tehnološko razvojnega oddelka Dominik Ocvirk.

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SLIKI: ARHIV PODJETJA

GOSTILNA KOLAR DEJAN KOLAR, S. P., LJUBEČNA PRI CELJU

Tradicija okusa domače kuhinje, ki ga ustvarja družina dveh generacij

Podjetnik Dejan Kolar nadaljuje družinsko tradicijo Gostilne Kolar, ki sta jo začela pisati v Šentjurju pred več kot tridesetimi leti njegova starša, Fanika in Ivan Kolar. Poslovna priložnost ju je nato leta 1991 pripeljala na Ljubečno pri Celju. Gostilna Kolar je znana po zgodbi o krokodilu, ki so ga pred leti našli v njihovi okolici. Zgodba o izgubljenem krokodilu je upodobljena na stenah gostilne, krasi pa tudi njihovo blagovno znamko.

Gostilni se je pridružila že druga generacija Kolarjev, ki nadaljuje zgodbo o ohranjanju okusa domače kuhinje. Poslanstvo Gostilne Kolar je, da gost dobi natanko to, kar si je zaželel. A vendarle, zgodbe ne bi bilo, če ne bi vse družine povezovala strast do ustvarjanjaokusnih jedi in zadovoljnih gostov, ki jim dokazujejo, da so na pravi poti. Za svoje uspešno delo so prejeli bronasto in srebrno plaketo OOO Celje.

Dejan Kolar: »Starša sta v kuhinji postavila visoka merila in standarde. Te iste sta zelo zgodaj privzgojila mojemu mlajšemu bratu in meni. Dan se nam je vsem začel in končal v kuhinji. Najprej nama je bila z bratom to igra, potem pa se je vedno bolj preoblikovala v resno delo. Ta dinamika dela in omamen vonj, ki se je vil iz loncev, me je »zaznamoval.« Kmalu je bilo jasno, da se bova z bratom vpisala

mo. Z dobrimi sodelavci, uigrano ekipo je mogoče izvesti vse z malo manjšim stresom. Celoten tim je pomemben in prispeva k temu, da so gostje zadovoljni. Trudimo se in stremimo k celostnemu pristopu. Bogate izkušnje in zadovoljni gostje nam dokazujejo, da smo na pravi poti. Vso to veselje do dela prenašamo že na tretjo generacijo. Seveda so otroci še majhni, pa vendarle, začne se z vzgojo, kajne?«

Delo podjetnika v gostilni je pestro, zanimivo in vedno polno novih izzivov, saj zajema vodenje strežbe in pripravo jedi v kuhinji ter organiziranje celotnega poslovanja. Pomembno je imeti občutek za delo z ljudmi, tako z zaposlenimi kot z raznolikimi gosti, zato mora biti komunikativen, iznajdljiv, ustvarjalen in spreten, odlikovati pa ga mora tudi estetski čut. In vse to Dejan Kolar ima.

Njihov tim šteje 11 sodelavcev. Prepoznatni so po dnevno sveže pripravljene jedeh iz sezonskih sestavin. Svojim gostom ponujajo od pestrega izbora malic, kosil, jedi po naročilu. Izvajajo dostavo malic v podjetje, catering ali zanimive rešitve za večje zaključene družbe. Okusen obrok lahko zaključite z njihovimi slastnimi torticami.

Glede na razmere v letu 2020 so se morali zelo prilagoditi, saj so s 17. oktobrom morali ponovno zapreti vrata gostilne. Kdaj bodo spet odprli vrata in razvajali svoje goste, nihče ne ve. Kljub vsemu pa zagotavljajo prevzem zelene malice po predhodnem naročilu.

»Trdno verjamemo, da bo tudi epidemija enkrat minila in bomo te stvari prebrodili. Ključno je, da poskrbimo za svoje zdravje. Me pa resno skrbi, kdaj in kako

Tri generacije družine Kolar.

se bo ta kriza končala, sploh za našo dejavnost. Še posebej smo izpostavljeni mali podjetniki, mikro in mala podjetja. V vsem tem nismo sami in upamo, da bomo zdržali,« je dejal Dejan Kolar.

Dejan Kolar je član Območne-obrtno podjetniške zbornice Celje, kjer so ga stanovski kolegi izvolili v vodstvo sekcije gostincev in povabili v upravni odbor zbornice.

Dejan Kolar: »Biti član zbornice pomeni, da so ti na voljo odgovori na še tako zapletena vprašanja. V teh časih je pomembno, da se lahko na OOO Celje udeležujemo usposabljanj in delavnic, ki nam omogočajo pridobitev potrebnih novih znanj. Kartica Mozaik podjetnih pa nam omogoča prihranke pri poslovanju. Zbornica nas tudi pravočasno informira o vseh aktualnih dogajanjih v državi, kar je v sedanjih okoliščinah, ki se spreminjajo iz dneva v dan in so potrebne hitre odločitve, tudi za obstoj, to izjemnega pomena.«

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SLIKI: OSEBNI ARHIV

Gostilna Kolar

na Srednjo gostinsko šolo v Celju. Delo v gostilni je res dinamično in prepleteno z organiziranjem, s pripravo, kuhanjem, komunikacija s sodelavci ... Pomembno je, da se poslušamo, slišimo in zaupa-

							ŽENSKA, KI NADOMEŠČA PRAVO IGRALKO V ZAHTEVNIH FILMSKIH PRIZORIH	UREJEN PROSTOR ZA DRSANJE	ITAL. SMUČARSKO SREDIŠČE	TRETJE NAJVEČJE DANSKO MESTO	ZAPOR	NICK NOLTE	HUMORISTKA PUTRIH	AVSTRILJ. JUDOVSKI PISATELJ (ELIAS)	IZPRAŠEVALEC
							PREBIVALEC RADENCEV								
							ALPSKA RASTLINA, RODO-DENDRON					CETRTI RIM. KRALJ GRŠKA BOGINJA MORJA			
							KRVNI SORODNIK PO MOŠKI STRANI						EMILIO ESTEVEZ REKA MED HRVASKO IN BOSNO		
							NITAST IZRASTEK NA GLAVI					KANADSKI IGRALEC (WILLIAM) SEMINA TEDNA			
							NEKD. POLITIČNO GIBANJE V ITALIJI								
							ŠPORTNO DRUŠTVO VELIK MORSKI AKVARIJ			SVETLA ZVEZDA V ORLU TREBUŠNA MAST					
													OPERA GIUSEPPEJA VERDIJA	ROKOVSKI GLASBENIK	BIVŠE IME JEZERA MALAVI V AFRIKI
JERMEN Z ZLATIM ALI SREBRNIM OKRASNIM ČOPOM PRI SABLJI	TEPČEK, IDIOT	ANESTEZIJA, BREZČUTNOST	VODNA RASTLINA	STAR IZRAZ ZA DEKANA	KRITIKA, PRESOJA EMIL NOLDE						STRNIŠČE				
										MOCNO ANG. PIVO NAS PIANIST (BORUT)			SKUPINA ČEBEL NAŠA IGRALKA (ALENKA)		
DOLINA V ŠVICI V KANTONU BERN									ODPADNA VODA SLOV. TISKOVNA AGENCIJA						
DROBNA NESNAGA V ZRAKU					PEVKA ERBUS					POVEŠENJE PROSTOR ZUNAJ IGRISČA					
DELUJOČ EVROPSKI VULKAN					DRUŽBENA PLAST NIZOZ. PIANIST (BART VAN)							BERA, ZBIRKA DRŽAVA POLEG IRANA			
OBRTNIK	SLIKAR IN GRAFIK PILON VRTALNI STROJ					GORA V JULIJCIH KEMIČNI INDIKATOR								OBSTRELJEVANJE	NAUK O POMORSKI PLOVBI
GLAVNO MESTO SEJŠELOV									POZEJ DONOV SIN DŽIP IZ DACIE						
RADO ČASL			SKRBNICA TUJEGA OTROKA								PRISTAN. MESTO V JORDANJI MESTO V ANGLIJI				
POMANKANJE SVETLOBE, TEMA			SPANSKI KOLESAR PRADERA	NAŠ EL. TEHNIK (MARIO)			ANTON TROST	V STRUŽI TEKOČA VODA SIJAJ, RAZKOŠJE						SAŠA VUGA ODPRTINA V STENI	
JANEŽ (LATINSKO)					ZELO HITER KONJSKI TEK							PRITOK REKE INN V NEMČIJI NEKDANJI CITROEN			
TRAVNIK OB VODI					PLEŠNA FIGURA PRI ČETVORKI OSEBNI ZAIMEK				SAŠO AVSENIK PROAKTINIJ				TEKOCINA V ŽILAH OTOK V JADRAN. MORJU		
TEŽEK, ŽLAHTNI PLIN							SUVENIR								
MOSKI KIP, KOT PODPORNI STEBER							KRATEK, OPRIJET MOŠKI SUKNJIČ								

Bigstock

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetih možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitve računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

UGODNO PRODAM CNC vertikalni obdelovalni center Doosan DNM 650 II - uporabljen 650 ur in strožnico Feller FVP800 - skoraj novo, malo rabljeno. Informacije po tel. 031 692 744. Šifra oglasa: 21-02-002

PRODAMO CNC PLAZMO za razrez pločevine, debeline do 50 mm, proizvajalca Varstroj Lendava, miza velikosti 1500 x 3000 mm, plazemski izvor Hypertherm HPR 200, leto proizvodnje 12/2014, stroj je še v funkciji in uporabi, tako da ga je možno videti. Cena po dogovoru, informacije po tel. 041 648 799. Šifra oglasa: 21-02-003

OBRTNE STORITVE

ČIŠČENJE KANALIZACIJE, GREZNIC, maščobnih lovilcev, lovilcev olj, prevozi odpadnih vod, pregledi kanalizacije z video kamero, kontrola tesnosti, točkovna sanacija kanalizacije. Informacije: Papigal, Jakopin d.o.o., e-pošta: info@papigal-jakopin.si, tel. 031 605 580. Šifra oglasa: 21-03-001

Ročni paletnik

- nosilnost: **2500 kg**
- dolžina vilice: **1150 mm**
- tovorna kolesa: **POLYURETAN (PU)**
- krmilna kolesa: **GUMA**
- neto teža: **71 kg**

Slika je simbolična. **Cena samo 240 €** brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIJE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 20-02-001

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI

DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam pošljite naslednje dokumente:

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v februarski Obrtnikovi borzi je **25. januarja 2021.**

NAROČILO NA REVIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!** **Naročite se lahko po:**

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- faksu: 01 50 54 373
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

MATERIAL

KOLESA ZA TRANSPORTNE VOZIČKE: popolna izbira transportnih koles za vse namene: pohoštvna, krom svetleča zaščita, Inox elektro polirani AISI 304, antistatika, temperaturno odporna kolesa za pekarnice in kafilnice, kolesa z brezsladno površino, kolesa za večje obremenitve in kolesa za čistilne stroje. Dodatni popust pri večjih količinah, kolesa so na zalogi (kratki dobavni roki) in brezplačna dostava na vaš naslov. Nudim svetovanje in pomoč pri izbiri. Informacije po tel. 040 990 011, Perko Jože in na www.kolesa.net. Iščem nove sodelavce za pomoč pri pospeševanju prodaje, s svojim s.p.-jem ali d. o. o.-jem. Šifra oglasa: 21-01-001

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

Acrytech®
Gerbiševa 50a, 1000 Ljubljana
T: (01) 28 11 147, F: (01) 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, kroglice, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

pečenko

POSLOVNE STORITVE

STARKMAT - marketing, spletne rešitve & oblikovanje: ugodna in hitra izdelava spletne strani / trgovine, on-line programa, oblikovanje - (e) kataloga, oglaševanje, vodenje LinkedIn profila in več. www.starkmat.si, tel. 040 398 528. Šifra oglasa: 21-04-001

KNJIGOVODSKI SERVIS nudi svoje storitve obrtnikom - samostojnim podjetnikom (računalniška obdelava, vključno z obračunom OD, izračun obresti, amortizacije, davčna napoved) strokovno in po ugodni ceni. Dodatne informacije: Podgorelec Jolanda s. p., Zgornje Stranje 14, 1242 Stahovica, tel. 01 83 25 344. Šifra oglasa: 21-04-002

V.I.P. Računovodstvo poskrbi: da plačate le toliko davkov, kot je potrebno in niti centa več, da so vaši dokumenti urejeni ažurno, kvalitetno in zanesljivo, da vam svetujemo tako, kot je za vas najboljše, da si vedno vzamemo čas za vaše poslovanje. Poslovalnice imamo po vsej Sloveniji. Pišite nam na: info@vip-racunovodstvo.si, pokličite na 08 2002 688. Šifra oglasa: 21-04-003

K SODELOVANJU VABIMO podjetja in s.p.-je, da nam zaupate računovodenje, izvajamo pa tudi kvalitetno storitev davčnega svetovanja. Svojo usposobljenost dokazujemo s pridobljenimi certifikati, tako ZRS, kot tudi ZDSS. Za leto 2014 pa smo pridobili naslov Naj srednji računovodski servis. DAFIN, d.o.o., družba za računovodske storitve in davčno svetovanje, Šeškova ulica 14, Ribnica, kontakt: Mirjam Trdan, tel. 041 761 668, 01 8361 147. Šifra oglasa: 21-04-004

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlajui - januar: 13., 14., 15., 16., 17., februar: 11., 12., 13., 14., 15., delovni čas: delavnik od 8h - 13h

in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793 (vsak delavnik od 9. do 10. ure). Šifra oglasa: 21-05-001

NEPREMIČNINE

ŠKOFJA LOKA - Trata, oddam proizvodni prostor v izmeri 1.196 m², cca. 700 m² v pritličju in 500 m² v nadstropju, povsod je višina 4 m, vsa potrebna infrastruktura - voda, kanalizacija, industrijska elektrika, ogrevanje, šibkotočne instalacije, pisarna, sanitarije, garderoba, čajna kuhinja. Prostorji so primerni tudi za skladiščenje. Informacije po tel. 041 610 995. Šifra oglasa: 21-07-001

PRODAM - ODDAM dobro vpeljano in opremljeno šiviljsko delavnico (servis in šivanje po meri) s kompletno zalogo materiala na odlični lokaciji v Žalcu. Informacije po tel. 031 428 450, e-pošta: toto.rogan@gmail.com. Šifra oglasa: 21-07-002

PRODAM GOSTINSKI LOKAL v obratovanju, dve stanovanji s pripadajočimi garažami ter pomožni objekt s parkirnim prostorom. Objekt se nahaja v centru starega dela Krškega. Informacije po tel. 041 801 896. Šifra oglasa: 21-07-003

PRODAM V CELOTI ALI DEL PODJETJA z vpeljano dejavnostjo izdelave in montaže kovinskih konstrukcij s sedežem na Gorenjskem. Informacije po tel. 041 335 841. Šifra oglasa: 21-07-004

VOZILA

SERVISER IN PRODAJALEC osebnih in lahkih gospodarskih vozil ter pogodbeniki in cenilno mesto vseh zavarovalnic v Sloveniji. Svetujemo vam in vas vodimo čez postopke. Avtohiša Snój, d.o.o., Cesta Ceneteta Štuparja 4 a, 1231 Ljubljana, tel. 041 784 541, e-pošta: valerija.snój@avtosnoj.si. Šifra oglasa: 21-08-001

BORZA EEN

Več oglasov s ponudbami in povpraševanjem tujih podjetij si lahko pogledate na spletni strani www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglas (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)

Kontakt: **Edina Zejnič**

Tel.: 01 58 30 586

E-pošta: een@ozs.si

BRDK20201023001 - Dansko podjetje, ki se ukvarja z oblikovanjem, išče evropskega dobavitelja etuijev za očala iz klobučevine. Velikost naročila je običajno približno 500.000 kosov na leto. Dansko podjetje želi skleniti sporazum o proizvodnji.

BRFR20201023001 - Francosko podjetje, specializirano za proizvodnjo kompozitnih cevi, načrtuje nov postopek z navijanjem filamentov, ki omogoča neprekinjeno proizvodnjo cevi (brez prekinitve v proizvodnem procesu) neposredno na mestu namestitve. Za zasnovane nove tehnologije podjetje po dogovoru z dobaviteljem išče proizvajalca termoplastičnih kompozitnih trakov po meri.

BRDE20191023001 - Nemško podjetje je specializirano za trgovino z rezervnimi deli za osebna vozila, tovornjake in avtobuse, težko opremo, zaloge cementne industrije ter opremo za vrtnje na odprtih in podzemnih rudnikih (originalni deli in OEM deli). Podjetje išče dobavitelje rezervnih delov za razširitev svoje proizvodne linije in ponuja sporazum o distribucijskih storitvah.

BRRO20200918001 - Romunsko podjetje prodaja športno obutev. Podjetje ponuja visokokakovostno športno obutev za moške in ženske, ki želijo inovativne, izvirne modele. Podjetje je zainteresirano za razširitev mreže poslovnih partnerjev z novimi mednarodnimi dobavitelji obutve pod zasebnimi blagovnimi znamkami. Sodelovanje z zainteresiranimi partnerji bo temeljilo na proizvodnih sporazumih.

BRUK20201009001 - Angleško podjetje išče proizvajalca, ki bi lahko izdeloval plastične sponke za spenjalno pištolo, s katero se pritrdijo električni kabli.

BRDE20201026001 - Nemško podjetje je specializirano za maloprodajo in vzdrževanje

koles in e-koles. Je eno največjih kolesarskih podjetij v svoji regiji. Da bi se lahko spopadlo z naraščajočim povpraševanjem po kolesih in e-kolesih, podjetje išče proizvodne sporazume s podjetji v Evropi in Aziji za proizvodnjo koles pod lastno blagovno znamko nemškega podjetja.

BRDE20200224001 - Nemško podjetje išče geotermalno in globoko vrtno tehnologijo v okviru distribucijskih storitev in sporazuma o komercialnih agencijah.

BRHU20200715001 - Madžarsko podjetje ponuja storitve uvoza in distribucije sanitarne opreme in pohištva za kopalnice in kuhinje ter lesenih talnih oblog. Podjetje želi podpisati sporazum o distribucijskih storitvah in komercialni sporazum z ustreznimi proizvajalci.

BRFR20190924001 - Francosko podjetje, specializirano za izdelavo visokokakovostnega pohištva za odrasle in otroke, išče proizvajalca fine pločevine za partnerstvo s podizvajalci v Litvi, Sloveniji, Latviji, Estoniji ali na Poljskem.

BRSE20200225001 - Švedsko podjetje je vodilni prodajalec visokokakovostnih trampolinov na Švedskem, Finskem in Danskem. Podjetje išče partnerja za izdelavo svojih patentiranih vrtnih trampolinov v skladu s proizvodnim sporazumom.

BRUA20201005001 - Ukrajinski proizvajalec s sedežem v Kijevu išče podjetje, ki bo po pogodbi o zunanem izvajanju storitev, pomagalo podaljšati certifikat ISO 13485 / CE za medicinske pripomočke.

BRHR20200924001 - Podjetje s Hrvaške, ki na trgu že več kot 25 let deluje kot veletrgovina, distribuira predvsem higienske izdelke in podobno, ponuja sporazum o distribucijskih in posredniških storitvah.

BRQA20201005001 - Katarsko podjetje se ukvarja s trgovino in uvozom farmacevtskih izdelkov, medicinske opreme in potrebnih ter strokovnim usposabljanjem. Podjetje želi vzpostaviti distribucijo farmacevtskih izdelkov na Bližnjem vzhodu za podjetja iz ZDA, Kanade, EU, Velike Britanije in Japonske.

BRBE20191106001 - Belgijski konzorcij išče ponudnika kovinskih filtrov in ne prevlečenega poroznega kovinskega monolita / podlage.

BRTR20201030001 - Turško podjetje želi skleniti sporazum o proizvodnji opreme za pre-maze za sončne celice.

BRFI20201100001 - Finsko podjetje išče mednarodnega dobavitelja avtomobilske opreme za starejše voznike na podlagi sporazuma o distribuciji ali dobavi.

BRRO2019110001 - Romunski proizvajalec ročno izdelane kozmetike išče dobavitelje embalaže v skladu s proizvodnimi sporazumi.

BRFR20201027001 – Francoski veletrgovca s spominki išče evropske partnerje za razširitev svoje ponudbe izdelkov na podlagi sporazuma o proizvodnji ali sporazuma o distribuciji.

BOMT20200928001 – Malteško podjetje, ki ponuja široko paleto promocijskih izdelkov in daril, išče mednarodne poslovne partnerje v skladu z dogovori o distribuciji ali komercialnih agencijah.

BRBG20201029001 – Bolgarski organizator potovanj je pripravljen ponuditi nove turistične pakete svojim strankam in išče partnerje v tujini, ki bi lahko ponudili zanimive destinacije in zanimive pakete po pandemiji COVID-19 – ponujen sporazum o komercialni agenciji.

BRFR20201106001 – Francosko podjetje je specializirano za obnovu, popravilo, ponovno uporabo in najem gospodinskih aparatov z namenom spodbuditi stranke k recikliranju ali popravilu odpadne električne in elektronske opreme. Za razširitev obsega svojih storitev, podjetje išče veletrgovca z deli za aparate, ki bi želel postati dolgoročni dobavitelj v skladu z dobaviteljskim sporazumom.

BRPL20201106001 – Poljsko podjetje, specializirano za prodajo kmetijskih proizvodov, kot so gnojila in kmetijske kemikalije, išče nove izdelke za distribucijo.

BRSE2020112001 – Švedski oblikovalec sveč išče proizvajalce dišečih sveč in embalaže v Evropi za proizvodne sporazume.

BRDE20201120001 – Nemško podjetje išče partnerje za novo razviti sistem za čiščenje nakupovalnih vozičkov z UV sterilizacijo v okviru proizvodnega sporazuma.

BRSE20201120001 – Švedski oblikovalec lesenih izobraževalnih igrac išče proizvajalce v Evropi za proizvodni dogovor.

BRUK20201124001 – Britansko podjetje želi biti zastopnik ali distributer inovativnih izdelkov, vključno z nakitom, opremo za dom, izdelki za kuhanje in vrtnarjenje.

BRDE20190227002 – Nemško podjetje za medicinsko tehnologijo išče zelo inovativne pripomočke za medicinsko tehnologijo na podlagi sporazuma o distribuciji.

BRLU20190528001 – Tehnična prodajna agencija s sedežem v Luksemburgu s 15-letnimi izkušnjami v prodaji avtomobilskih delov, letalskih delov, delov za komunalna vozila in tehnologije avtomatizacije, išče mednarodne dobavitelje omenjenih delov, ki so pripravljene vstopiti na nemško govoreči trg. Agencija lahko ponudi prodajo in vodenje projektov ter logistično podporo. V ta namen luksemburška družba skuša skleniti sporazum o komercialnem zastopanju.

BRFR2020119001 – Francosko podjetje, ki deluje na področju varstva otrok, išče proizvajalca tekstila, specializiranega za sestavljanje več tekstilnih in penastih komponent. Partner mora biti sposoben proizvajati visokokakovostne otroške izdelke v skladu s pogodbo o proizvodnji ali podizvajanju, ki izpolnjuje okoljsko oznako (Oeko-Tex®, GOTS).

BRDE20201124002 – Nemško podjetje ponuja zastopanje, distribucijo elektronskih in elektromehanskih komponent ter sklopov.

BODE20201026001 – Nemški proizvajalec funkcionalnih prototipov in majhnih serij izdelkov (originalna oprema in avtomobilski in medicinski industriji, strojni industriji, elektronski industriji), išče partnerje, ki bi jih zanimalo zunanje izvajanje proizvodnje manjše serije proizvodnje plastičnih delov (serije od 1 do 10.000).

BOCH20201014001 – Švicarski proizvajalec išče distributerje / komercialne zastopnike na evropskem trgu za vrsto rastlinskih, zdravih, organskih, naravnih in trajnostnih živilskih izdelkov (ploščice, beljakovine, dodatki).

BOFR2020110001 – Francosko podjetje, specializirano za predelavo organskih proizvodov, kot so zrna, stročnice in druga semena, išče distributerje / komercialne zastopnike.

BOPL20201102002 – COVID-19: Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo zaščitnih mask za obraz FFP1, FFP2 in FFP3, išče nove distributerje v Evropi. Izdelki imajo vsa potrebna potrdila EU, vključno z EN149 in Direktivo 93/92 EGS.

BOPL2020112001 – Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo jeklenih stopnic in ograj, išče partnerje za sodelovanje v okviru sporazuma o podizvajanju.

BOFR20201006002 – Francoski proizvajalec ekoloških in visokokakovostnih izdelkov, išče distributerje, po možnosti v mreži HoReCa in delikates.

BOES2020110001 – Špansko podjetje, specializirano za natančno obdelavo delov in sestavnih delov (avtomobilska industrija, industrijska vozila, kmetijstvo in gradbeni stroji, železnica, dvigala itd.), išče partnerje za sodelovanje v okviru sporazuma o podizvajanju.

BOES20201203001 – COVID-19: Špansko podjetje, specializirano za proizvodnjo digitalnih in analognih struktur za oglaševanje, je razvilo nov totem, ki združuje razdeljevalce razkužil za roke in digitalne table za oglaševanje / informiranje za notranje prostore (nakupovalna središča, telovadnice, hoteli, restavracije itd.) Podjetje išče distributerje / komercialne zastopnike.

BOIT20201105001 – Italijansko podjetje, ki je razvilo inovativne in okolju prijazne tehnologije za proizvodnjo lahkih podstavkov in cementnih estrihov, išče partnerje za sodelovanje v okviru licenčnega sporazuma.

BOIT20200921001 – Italijansko podjetje, ki deluje na področju novih nano strukturiranih bio materialov, zlasti celuloze bakterijskega izvora, z namenom ustvariti resnično trajnostne in naravne izdelke in rešitve, pridobljene iz obnovljivih virov in živilskih odpadkov, išče zanesljive partnerje iz biomedicinskega, dermo-

kozmetičnega, oblikovalskega, pohištenega in modnega sektorja za sklenitev sporazuma o distribuciji.

BORO20200812001 – Romunsko podjetje, ki je razvilo spletno platformo za rezervacije in naročanje v restavracijah tako za B2B (restavracije) kot za B2C (končni uporabniki), išče partnerje za sklenitev pogodb o zunanem izvajanju.

BORS20201001002 – Srbsko podjetje, ponuja celotno paleto podizvajalskih storitev na področju majhnih fotonapetostnih elektrarn, tako talnih kot strešnih: izdelava študije predhodne izvedljivosti, izdelava idejnih zasnov (z lokacijskimi pogoji), priprava splošnega projekta, projekt gradbenega dovoljenja, projekt gradbenih del, nadzor gradnje.

BRUA20201007001 – Ukrajinsko podjetje proizvaja luksuzno oblazinjeno pohištvo, kot so: postelje, sofe in stoli. V proizvodnem procesu podjetje nenehno potrebuje veliko število funkcionalnih in dekorativnih komponent. Podjetje bi želelo sodelovati s tujimi dobavitelji, ki jim lahko dobavljajo kovinske mehhanizme in okvirje za oblazinjeno pohištvo, mehhanizme za posteljni okvir, posteljne okvirje, lesene plošče, tkanine za pohištvo, tkanine za vzmetnice, vijake, samorezne vijake, nosilce za pohištvo. Želijo si dolgoročna partnerstva v obliki proizvodnih sporazumov.

BRGR20201022001 – Veliko grško podjetje, integrirana industrijska enota za proizvodnjo aluminijastih profilov, išče dobavitelje ognjevarnih materialov za aluminijasta vrata in okna, kot so materiali v palicah ali blokih, tesnila, dodatki, okovje in lepila. Potencialnim dobaviteljem ponujajo proizvodni-dobaviteljski sporazum.

BRIT20201020001 – Italijansko podjetje, proizvajalec oljčnega olja, želi stopiti v stik s proizvajalci papirja ali drugih rešitev za pakiranje, ki bi jih lahko uporabili za dobavo naročnikom oljčnega olja prek e-trgovine. Italijansko podjetje zanimajo komercialni sporazumi in zlasti obstoječe rešitve, ki jih podjetje še ne pozna, vendar bi se lahko uporabile v konkretnem primeru: embalaža iz papirja v majhnih količinah ali alternativne rešitve za embalažo na podlagi dobaviteljskega sporazuma.

BRFR20201009001 – Francosko podjetje, ki načrtuje, razvija in izdeluje dostavne sisteme in inovativne medicinske pripomočke, išče proizvajalca tekstila, kovčkov ali torb (brez usnja), da bi v skladu s proizvodnim sporazumom izdelalo zaščitno torbico za medicinski pripomoček-insulinski dozirik.

BRTR20200812001 – Turško podjetje, specializirano za rešitve informacijske tehnologije (IT), zlasti za spletne in mobilne aplikacije, je razvilo številne rešitve za podjetja v Turčiji in evropskih državah. Aplikacije se uporabljajo predvsem v panogah, kot so gradbeništvo, energetika in e-trgovina. Podjetje bi želelo razširiti svoj portfelj, zato išče IT podjetja, ki v Turčiji iščejo zastopnika v skladu s sporazumi o komercialnem agentstvu.

BRNL20200710001 – Nizozemski oblikovalec je začel delovati leta 2019 in ustvaril vrhunske blagovne znamke za ženske pasove, torbe, etuije za prenosnike, denarnice in dodatke. Strateški cilj podjetnika je uporabljati samo veganske usnjene materiale iz rastlin, zato išče sodelovanje pri proizvajalcih ali dobaviteljih rastlinskega usnja in ponuja sporazum o proizvodnji ali dobavi.

BOPT20201007002 – Portugalski proizvajalec visokokakovostnih tunov v pločevinkah z več kot 100-letnim obstojem in izvozom v države EU in države, ki niso članice EU, išče distributerje, da bi razširil svoje poslovanje v tujini.

BOBG20201008001 – Bolgarsko podjetje, javno na področju avtomatizacije industrijske proizvodnje, ponuja za distribucijo kabinu za razkuževanje ljudi od glave do pet, kar zagotavlja preprečevanje nadaljnjega širjenja virusov/bakterij, hkrati pa je neškodljivo, varno za delo v zaprtih prostorih, enostavno za namestitve in uporabo ter prilagodljivo. Kabina je primerna za uporabo v pogojih COVID-19 in je primerna tudi za razkuževanje in preprečevanje drugih patogenih mikroorganizmov.

BOIT20190729003 – Italijansko podjetje je specializirano za industrijsko avtomatizacijo in soproizvodnjo/trigeneracijo, zlasti za avtomatizacijo naprav in strojev s programljivimi logičnimi komponentami (PLC) in računalniškimi numeričnimi krmilniki (CNC) ter kogeneracijskimi napravami na plin. Podjetje išče tuje distributerje za sporazume o distribucijskih storitvah.

BOIT20200909001 – Italijansko podjetje, ustanovljeno leta 2015 s sedežem na Južni Tirolski ponuja alkalne, veganske certificirane izdelke in metode za izboljšanje zdravja, lepote in regeneracije telesa. Zaradi širitve podjetje išče trgovske partnerje za distribucijo, ki bi ponujal izdelke na tujih trgih.

BOPL20201012004 – Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo široke palete osebne zaščitne opreme, išče nove trgovinske partnerje po vsem svetu. Ponudbo sestavljajo medicinski kombinezoni za enkratno uporabo, filtrirne polmaske, plinske maske in filtri, izolacijska oprema, rokavice, zaščitna očala in očala ter čelade in oprema za zaščito pred padci. Izdelki imajo vsa potrebna EU potrdila. Podjetje ponuja sporazum o distribucijskih storitvah.

BRDK20201023001 – Dansko podjetje, usmerjeno v oblikovanje in razvoj blagovne znamke, ki številne različne kupce oskrbuje s posebej oblikovanimi oblačili in drugimi dodatki, išče evropskega dobavitelja etuije za očala iz klobučevine RPET. Velikost naročila bo običajno približno 500.000 kosov na leto. Dansko podjetje ponuja sporazum o proizvodnji.

BRRO20201020001 – Romunsko podjetje izdeluje kozmetiko na osnovi mila tako za odrasle kot otroke na podlagi 100-letne tradicije izdelave mila. Podjetje išče mednarodne poslovne partnerje, ki bi lahko dobavljali steklene kozmetične posode različnih velikosti in druge dodatke za pakiranje. Ponujajo proizvodni sporazum.

You drive, we care.

Evropa odpri se!

Skozi najpomembnejše
cestninske postaje v EU
od zdaj brez ustavljanja.

DKV BOX EUROPE –
Vaš ključ za novo Evropo.

dkv-euroservice.com/cestnina-Evropa

Lahko noč, skrbi.

Triglav podjetniški komplet

Združite
zavarovanja
svojega podjetja
in **prihranite**
do 25 %.

Zavarujte večino
tveganj svojega
malega ali mikro
podjetja z bogatim
izborom zavarovanj
za podjetja.

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si